

KURJER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni Kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński.
za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcina 70

Nr. 396

Wydanie P

Poznań, piątek dnia 28 sierpnia 1936

Rok 31

Poznań, 27 sierpnia.

Dwuletnia służba wojskowa w Niemczech

W czasie wielkiej wojny, kiedy po okresie hałaśliwego bicia w bębny i szumnych komunikatach niemieckiego sztabu generalnego nastawała nagła „cisza” w tej dziedzinie, — mówiono, że Hindenburg przygotowuje „niespodziankę”. Istotnie owa „cisza” poprzedzała zwykle jakieś silniejsze, starannie przygotowane uderzenie, które w zamierzeniach swych twórców miało mieć charakter decydujący dla rozgrywki na tym czy innym froncie. Że niezawsze dawało także wyniki, to już „wina” przeciwników, którzy zwykle potrafili — niestety teraz jest inaczej! — „niespodzianki” te skutecznie parować.

Dzisiaj położenie jest inne, ale znów ze strony niemieckiej stosowana jest pewna metoda, czy manewr, pozwalający w każdym wypadku wnioskować z niezbitą pewnością o przygotowującym się nowym uderzeniu, tym razem w kierunku t. zw. „dozbierania” Niemiec. Manewr ten polega na tem, że w pewnym momencie cała prasa niemiecka, niemieckie biura informacyjne i zależne od propagandy niemieckiej źródła zagraniczne wszczynają głośną kampanję na temat niebezpieczeństwa zbrojnego, grożącego Europie ze strony Rosji Sowieckiej, przyczem między wierszami, lub nawet zupełnie wyraźnie mówi się o „konsekwencjach”, jakie powstają z tego powodu dla Niemiec; sąsiadów Rosji, przede wszystkim zaś Polskę, w artykułach i komunikatach tych pomija się celowo zupełnie. Można być zgóry przekonany, że wkrótce po takiej kampanji nastąpi ze strony Berlina jakiś nowy atak na postanowienia traktatu wersalskiego lub jakieś nowe posunięcie z zakresu rozbudowy niemieckich sił zbrojnych.

Operowanie straszakiem bolszewickim dla uzyskiwania ustępstw i możliwości zbrojenia się stosował już na szeroką skalę Stresemann w swej walce z „dyktatem wersalskim”, lecz do specjalnej doskonałości doprowadził tę metodę wódz Trzeciej Rzeszy Adolf Hitler. Świadczy o tem choćby ostatnie jego posunięcie, dokonane w chwili szczególnie dla Niemiec dogodnej.

Poprzedzone ono zostało — jak wiadomo — długim komunikatem urzędowego Niemieckiego Biura Informacyjnego na temat gigantycznych zbrojeń Rosji Sowieckiej, wobec których to, co działy dotychczas w tym zakresie Niemcy, jest poprostu „fraszka”; w ten sam ton uderzyła cała prasa niemiecka. Ów zgodny chór, rozlegający się z łamów wszystkich dzienników i ze wszystkich rozgłośni radiowych od Alp po Morze Północne i od Renu po Kłajpedę, musiał zwrócić na siebie uwagę całego świata. Wiedzieliśmy już, że „coś się święci”. Istotnie, upłynęło za-

Dokoła pobytu dr. Schachta w Paryżu

Wielkie plany niemieckie — Nieufność wobec zwiększenia armji — List otwarty dep. Thoreza

Paryż (PAT). Agencja Havasa donosi, że dr. Schacht odbył wczoraj po śniadaniu konferencję z premierem Blumem i innymi członkami rządu francuskiego. Wieczorem, po obiedzie w ambasadzie niemieckiej, dr. Schacht wznosił rozmowy z ministrami spraw zagranicznych, finansów, gospodarki i handlu.

Na obiedzie byli również obecni sekretarz generalny ministerstwa spraw zagr. Leger i dyrektor polityczny Bargeton, co wskazuje, że rozmowy dotyczyły również zagadnień dyplomatycznych. Obie strony zachowały całkowitą dyskrecję odnośnie wymiany poglądów. Wymiana ta przypuszczalnie dotyczy przede wszystkim zagadnień gospodarczych i finansowych. Nie jest wykluczone, że badane są możliwości zastąpienia układu clearingowego, który utrudnia często rozwój francusko-niemieckich stosunków gospodarczych jakimś innym porozumieniem. Jednak trudno jest przypuścić, aby naza jutrz po zwiększeniu czasu służby wojskowej w Niemczech premier i ministrowie francuscy nie próbowali uzyskać wyjaśnień od ich niemieckiego kolegi.

Niewiadomo, czy dr. Schacht uzasadniał wobec ministrów francuskich tezę usprawiedliwiającą intensywnie zbrojenia niemieckie przyczynami natury gospodarczej i społecznej w sensie zmniejszania bezrobocia na skutek ożywienia przemysłu wojennego. Wiadomo, że dr. Schacht upatruje wyjście w nowym podziale surowców oraz otwarcu rynków zbytu, co mogłoby zo-

stać częściowo osiągnięte przez zwrot Niemcom ich dawnych kolonii. Ministrowie francuscy przystępują do dyskusji w duchu pojednawczym. Obustronnie podkreślana jest uprzejmość, z jaką są prowadzone rozmowy.

Paryż (PAT). Zarówno prasa francuska, jak i koła miarodajne, nadają wizycie dr. Schachta w Paryżu znaczenie, przekraczające ramy zwykłych odwiedzin. Po wizycie, jaką w godzinach rannych dr. Schacht złożył w śróde gubernatorowi banku Francji Labeyrie, ten ostatni podejmował prezesa Banku Rzeszy śniadaniem, w którym wzięli udział premier Blum, minister spraw zagr. Delbos, minister finansów Vincent Auriol, minister gospodarki narodowej Spinac, minister handlu Bastid, ambasador Rzeszy w Paryżu hr. Wiltsek oraz dyrektor banku wypłat międzynarodowych w Bazylei — Quesney. W godzinach wieczornych odbyło się przyjęcie w ambasadzie niemieckiej.

„Matin” zaznacza, że dr. Schacht jest jednym z tych członków rządu Rzeszy, z którym Francja stosunkowo łatwo może się porozumieć, gdyż nie tylko cieszy się zaufaniem najwyższych czynników niemieckich, lecz przede wszystkim zdaje sobie doskonale sprawę z trudności, jakie wywołało zwiększenie efektywów armji niemieckiej.

„Le Capital” informuje, że dr. Schacht zamierza przedstawić w Paryżu opracowany przez siebie projekt wielkich robót publicznych w skali międzynarodowej, organizowany za pośrednictwem banku wypłat między-

narodowych. Inauguracja tego rodzaju robót głównie na wschodzie Europy, a może też Azji, za pośrednictwem zreformowanego banku bazylejskiego miałaby być według projektu dr. Schachta instrumentem przełamania światowej stagnacji gospodarczej, a co za tem idzie — ocalenia pokoju.

„Paris Soir” zaznacza, że rozmowy dr. Schachta w Paryżu mają większe znaczenie, niż zwykła wymiana poglądów na temat stabilizacji walut. O ile bowiem chodzi o tę sprawę, główna rola przypada tu Anglii. Rozmowy francusko-niemieckie opierać się muszą przede wszystkim o wzajemne zaufanie i to jest głównym celem odwiedzin paryskich kierownika Banku Rzeszy.

W ramach programu pobytu dr. Schachta w Paryżu pewnym zgrzytem było wystąpienie gen. sekretarza partji komunistycznej dep. Thoreza, który w liście otwartym do premiera Bluma zaprotestował przeciwko udziałowi jego oraz min. Delbosa w przyjęciu, wydanem na cześć gościa. Thorez uważa, iż obecność premiera Bluma, jak i min. Delbosa na przyjęciu tem w momencie, gdy Niemcy zwiększają swe zbrojenia, „nie odpowiada godności narodowej”.

Wizyta p. Labeyrie w Londynie

Londyn. (ATE). Dzienniki tutejsze donoszą z Paryża, że w najbliższych dniach gubernator Banku Francji Labeyrie przybędzie do Londynu celem złożenia wizyty gubernatorowi Banku Anglii.

ledwie kilka dni, a przyszło znane rozporządzenie o wprowadzeniu w Niemczech dwuletniej służby wojskowej.

Moment na jego ogłoszenie był o tyle dogodnie wybrany pod względem psychologicznym, że zbiegł się ze wzmożoną ofensywą Kominternu we wszystkich krajach europejskich, której najbardziej dramatycznym wyrazem są znane wypadki hiszpańskie, a która wywołała zrozumiałe zaniepokojenie w całej Europie. Zaniepokojenie to, silne także w kołach katolickich, o czym świadczy zmiana, dokonywająca się w ustosunkowaniu się episkopatu Rzeszy wobec reżimu hitlerowskiego, postanowili dzisiejsi władcy Niemiec zdyskontować na rzecz swych planów, ilcząc na to, że nie spotkają się ze strony większości państw z żadną silniejszą reakcją.

Niestety, zdaje się, że obliczyli wszystko — dobrze.

Oczywiście uzasadnienie tego nowego etapu zbrojeń niemieckich nie wytrzymuje najbliższej krytyki. Jest wysoce nieprawdopodobne, by Rosja Sowiecka, zagrożona od tyłu przez zbrojącą się również gwałtownie Japonię, zdecydowała się uderzyć na Niemcy, oddzielone zresztą od niej setkami kilometrów przez państwo polskie. A dla zwalczania propagandy komunistycznej wewnątrz kraju nie potrzeba uciekać się aż do tak wielkich zbrojeń.

Sprawa jest zupełnie jasna. Niemcy zbroją się nie dla obrony przed kimś

— bo, w ciągu bardzo jeszcze długiego, w każdym razie, okresu, żaden atak zbrojny im nie grozi —, dla dlatego, że chcą mieć w swej armji narzędzie dla urzeczywistniania celów swego wskrzeszonego imperjalizmu. Tak też oceniła sprawę cała opinia francuska — i to nie tylko ta lewicowa z pod znaku p. Bluma, mająca przed oczyma widmo niebezpieczeństwa „faszystowsko”-hitlerowskiego, ale także koła umiarkowane i prawicowe, nawet takie, które dążą do zbliżenia z dzisiejszymi Niemcami. Jeśli b. francuski minister wojny Fabry pisze na łamach dziennika „L'Intransigeant” o „śmiertelnym niebezpieczeństwie”, grożącym Francji ze strony zbrojeń niemieckich, jeśli w podobny ton uderza pos. Archimbaud w „Paris Soir” oraz takie dzienniki, jak „Journal des Débats” czy „Temps” — to jest to miarą wrażenia, jakie ostatni krok rządu berlińskiego wywołał w „znieczulonej” i przyzwyczajonej już po wojnie do różnych prowokacji swego wschodniego sąsiada Francji.

Nie potrzeba doprawdy wielu słów na określenie stanowiska, jakie w wytwarzającej się, zresztą nie od dzisiaj, sytuacji zajmować musi Polska. Wzmacnianie naszych sił zbrojnych, umiejętna polityka sojuszowa, biorąca pod uwagę wszystkie możliwości i uwzględniająca w dużej mierze wojskowy punkt widzenia, uruchamianie, a nie zwalczanie, jak się często działo dotychczas, sił i instynktów narodo-

wych w społeczeństwie polskim, — oto naczelné dziś przykazania!

„Kurjerowi Warszawskiemu” telefonują z Berlina co następuje:

„Bardzo uważnie śledzą Niemcy wrażenie, jakie wywołał dekret o przedłużeniu służby wojskowej w Niemczech zagranicą. Przytacza się tu obszernie cytaty z prasy zagranicznej, w szczególności z francuskiej, angielskiej, włoskiej oraz polskiej, w których uwidocznia się ma, że na przykład w Anglii i Włoszech decyzja ta przyjęta została spokojnie, w Paryżu wywołała zdumienie, a w Polsce... „pełne zrozumienie”.

„Z jakich przesłanek wyciągnąć mogli warszawscy korespondenci pism berlińskich podobny wniosek, jest zupełnie niezrozumiałe, gdyż cytaty z prasy polskiej, któreby mogły nasunąć podobne twierdzenie, zupełnie brak. Niemniej jednak korespondenci warszawscy twierdzą zgodnie, iż wobec tego, że Polska również uznaje w pełni niebezpieczeństwo imperjalizmu sowieckiego, a w polityce polskiej zauważyć się daje zaostrzenie się kursu antykomunistycznego, — decyzja Niemiec nie tylko nie wywołała w Warszawie zdziwienia lub zaniepokojenia, lecz nawet zrozumienie. Są to oczywiście tendencyjne sugestje Niemiec, fakt bowiem, że najbliższy sąsiad Polski, który nigdy nie zrezygnował i zrezygnować, zdaje się, nie zamierza, z pretensji do korektury granic polskich, będzie posiadał nadto największą armję w Europie, nie może być dla Polski obojętną.”

Tyle „Kurjer Warszawski”. Przypomnieć należy, że służba wojskowa trwa w Polsce w zgodzie 18 miesięcy.

Z obrad Synodu plenarnego na Jasnej Górze

Jasna Góra. (KAP.) W środę, 26 bm., o godz. 10 rano rozpoczęły się obrady III sesji Synodu plenarnego. Przyjęto po dyskusji na tej sesji artykuły projektu synodalnego od artykułów 177 do 150.

Statuty synodalne obejmują sprawy, dotyczące karności kościelnej w ogólności. Następne artykuły mówią o stosunku do Stolicy Apostolskiej, o biskupach, o kapitułach katedralnych i kolegiackich, o dziekanach, proboszczach, wikariuszach, o prefektach, duszpasterzach akademickich, o kapelanach szpitalnych i więziennych i zakonnikach.

Dalsze rozdziały poświęcone są omówieniu spraw, dotyczących osób świeckich, Akcji katolickiej oraz życia publicznego, społecznego i kulturalnego, o prasie katolickiej, o pracy uniijnej i misyjnej, o sakramentach świętych i sakramentaliach, o miejscach świętych, o czci Bożej i kulcie świętych, o posłannictwie nauczycielskiem Kościoła, o wychowaniu i nauczaniu religijnem, o głoszeniu Słowa Bożego, o uczelniach teologicznych, o majątkowych sprawach kościelnych i o sądownictwie kościelnym.

Następnie Synod załatwił cały szereg postulatów. Księża biskupi zgłosili szereg petycji do Stolicy Apostolskiej. Na tem skończyła się sesja III.

Po ukończeniu sesji księża biskupi z J. Em. ks. kardynałem prymasem udali się na t. zw. „Szczyt” Jasnogórski. Na placu przed klasztorem zgromadzili się olbrzymie rzesze wiernych, dochodzące według obliczeń tułających do z górą 250.000 osób.

Ks. prymas w serdecznych słowach przemówił do pielgrzymów, dziękując im za modlitwy o pomyślność obrad synodalnych, wzywając do dalszej pracy nad odnowieniem w Chrystusie naszego życia publicznego i prywatnego. W swoim przemówieniu podkreślił ks. prymas również ojcowski stosunek duchowieństwa do narodu polskiego. „Duchowieństwo z narodem, a naród z duchowieństwem!”

ZAKOŃCZENIE SYNODU

O godz. 4 zebrała się czwarta i ostatnia sesja synodalna. J. Em. ks. kardynał prymas w imieniu całego episkopatu polskiego złożył wyrazy wdzięczności dla Ojca św. za ustawiczną troskę i pamięć o ukończonej przez Niego Polsce oraz serdecznie dziękował J. Em. ks. kardynałowi legatowi za przybycie na Synod plenarny.

Na zakończenie zabrał głos J. Em. ks. kardynał legat, wygłaszając dłuższe przemówienie, w którym zobrazował pracę Synodu oraz wyraził na-

Narady w Paryżu

Paryż. (ATE). Minister spraw zagranicznych Delbos przyjął wczoraj po południu kolejno cały szereg przedstawicieli dyplomatycznych państw środkowo i wschodnio-europejskich, m. in. posła Czechosłowacji, chargé d'affaires Rumunii i Jugosławii oraz ambasadora Polski. Podsekretarz stanu ministerstw spraw zagranicznych Vienot przyjął ze swej strony angielskiego chargé d'affaires.

dzieję, że obecny Synod i jego uchwały, gdy wejdą w życie, przyczynią się do wzmożenia ducha religijnego w naszym kraju.

Po przemówieniu kardynała legata wszyscy obecni procesjonalnie udali się z Sali Rycerskiej, gdzie odbywały się narady, do Bazyliki Jasnogórskiej, gdzie odśpiewano Te Deum, a kardynał legat udzielił wszystkim zebranym w imieniu Ojca św. błogosławieństwo apostołskie.

OLBRZYMI ZJAZD PĄTNIKÓW NA JASNEJ GÓRZE

Podczas odbywającego się na Jasnej Górze Synodu w dniu święta Matki Boskiej Częstochowskiej, przybyło na Jasną Górę 300 tysięcy pątników.

Obszerny plac przed Szczytem wypełniony był mrowiem głów ludzkich po brzegi. Samych kompanij przybyło 150; prócz tego 40 pociągów pątniczych.

Gen. Rydz-Śmigły jedzie jutro do Francji

Warszawa. (PAT) W piątek, dnia 28 b. m., wyjeżdża do Paryża generalny inspektor sił zbrojnych gen. dywizji Edward Rydz-Śmigły. Generalnemu inspektorowi towarzyszyć będą w podróży: szef sztabu głównego, gen. bryg. Wacław Stachiewicz, szef biura inspekcji G. I. S. Z. plk. dypl. L.

Strzelecki oraz adjutanci rtm. Vacquet i rtm. Horoch.

W ciągu kilkudniowego pobytu we Francji generalny inspektor sił zbrojnych, jak już donosiliśmy, weźmie udział w manewrach artylerii francuskiej.

Miedzy Pragą a Berlinem

O pakt nieingerencji i nieagresji?

Berlin. (PAT). W kołach politycznych, zwłaszcza brytyjskich, śledzą obecnie pilnie rozwój wypadków między Rzeszą a Czechosłowacją. Mimo, że ostatni wywiad prezydenta Benesa nie znalazł w prasie niemieckiej pełnego uznania, krąży domysł, że między Pragą a Berlinem nastąpiło porozumienie. Chociaż w niemieckich kołach oficjalnych temu przeczą, domysły idą w kierunku twierdzeń, że między rządem Rzeszy a Czechosłowacją przygotowuje się podpisanie aktu o nieingerencji i nieagresji. Pakt ten podobny byłby do do paktu, zawartego ostatnio między Niemcami a Austrią.

Ostatnie spotkanie regenta Horthy'ego z kanclerzem Hitlerem łączy też z powyższymi domysłami, wysuwając przypuszczenie, że kanclerz pragnął uprzedzić Węgry i uspokoić niewątpliwie zastrzeżenia, idące ze strony Budapesztu. Zwracają na to uwagę, że prasa niemiecka powstrzymuje się od wszelkich komentarzy na temat powyższej wizyty i zachowuje nadal w stosunku do Pragi stanowisko nieco spokojniejsze, lecz nadal krytyczne. W kołach angielskich przywiązane do poglądów tych dość duże znaczenie, widząc w nich oznaki dobrej woli Rzeszy przygotowania zawczasu terenu do przyszłych rokowań lokalnych. W kołach czechosłowackich oświadczają, że zasadniczym bodaj warunkiem, który ułatwiłby Benesowi bez naruszenia swego prestiżu porozumienie się z Berlinem, byłoby przedewszystkiem osiągnięcie porozumienia między Berlinem a Paryżem.

„Times” o decyzji Niemiec

Londyn. Według „Timesa” powody, które złożyły się na decyzję rządu niemieckiego, są proste. Zbliżają się chude lata, o ile chodzi o rekrutę, i z punktu widzenia Niemiec sytuacja międzynarodowa nie jest bynajmniej

zadawalająca. Porozumienie z Austrią zawiodło nadzieję. Czesi, będąc w przymierzu z Rosją sowiecką, nie chcą angażować się dwustronnym paktem o nieagresji z Niemcami. Coprawda, stosunki z Włochami są obecnie przyjazne, ale na długą metę nie można na nich polegać wobec celów, do jakich narodowy socjalizm zamierza w odniesieniu do narodów germańskich w Europie.

Węgry chcą wprowadzić powszechną służbę

Wiedeń. (PAT). W związku z rozmową kanclerza Hitlera z regentem Horthy'ym w wiedeńskich kołach politycznych panuje opinia, że po ostatniej decyzji rządu Rzeszy, Węgry przygotowują grunt dla wprowadzenia powszechnej służby wojskowej. Regent Horthy chciał prawdopodobnie zapewnić sobie poparcie Rzeszy wobec nieuniknionego ostrego protestu Małej Ententy.

Wyraża się tu również przypuszczenie, że regent Horthy pragnie doprowadzić do spotkania Hitlera z Mussolinim na gruncie neutralnym, celem umożliwienia osobistego porozumienia pomiędzy kierownikami państw faszystowskich.

Konferencja lotnicza czterech państw

Budapeszt. (ATE). „Uj Nemzedek” donosi z Bukaresztu, że w najbliższym czasie zwołana zostanie konferencja delegatów sił lotniczych Rumunii, Czechosłowacji, Francji i ZSSR. Celem tej konferencji będzie jednolite sprecyzowanie akcji sił lotniczych 4 wymienionych państw na przyszłość. Rząd rumuński na konferencji tej reprezentowany będzie przez podsekretarza stanu w ministerstwie wojny.

Sowiecki attache wojskowy w Londynie aresztowany za przynależenie do opozycji

Wywiad z jego żoną podczas przejazdu przez Warszawę

Berlin. (ATE). „International News Service” donosi z Moskwy, że sowiecki attache wojskowy w Londynie gen. Putna został aresztowany w Moskwie pod zarzutem przynależności do bloku opozycyjnego. Putna zajmował cały szereg wysokich stanowisk w armii czerwonej, a w okresie jej formowania, był bliskim współpracownikiem Trockiego.

Jak donosi A. T. E., wczoraj przejeżdżała przez Warszawę do Moskwy żona sowieckiego attache wojskowego w Londynie, „komkora” Putny. Pani Putna, kobieta w średnim wieku, przejeżdżała przez Warszawę wraz ze swoim 15-letnim synem.

Współpracownik A. T. E. odbył z powracającą do Moskwy żoną aresztowanego generała sowieckiego krótką rozmowę, podczas której pani Putna oświadczyła, że nie jej wiadomo o aresztowaniu męża. Na zapytanie, dlaczego wyjechała z Londynu, oświadczyła, że wyjeżdża do

Moskwy, skąd następnie zamierza wyjechać do Soczy na Kaukazie, aby spędzić tam urlop wraz z mężem.

Na uwagę rozmówcy, że pora obecna nie bardzo odpowiada wywczasom, pani Putna nie znalazła odpowiedzi, uśmiechając się z widocznym zażenowaniem.

Z dalszej rozmowy wynika, że pani Putna jedzie zupełnie bez bagażu, gdyż 6 kufrów i walizek przejęte zostały przez przedstawicieli berlińskiej ambasady sowieckiej podczas krótkiego postoju „expressu błękitnego” w Berlinie. Przedstawiciele ambasady sowieckiej oświadczyli, że cały bagaż zostanie odesłany bezpośrednio do Moskwy. Bagaż ten zawiera rzeczy sowieckiego generała i jego rodziny.

Na zapytanie, czy przedkro wróci do Londynu i czy jej mąż powróci na swoje poprzednie stanowisko, pani Putna dała wymijającą odpowiedź, oświadczaając, że nie wie o planach swego męża.

Zaprzeczenie bułgarskie

Sofia. (PAT). Bułgarska agencja telegraficzna kategorycznie zaprzecza pogłoskom, jakoby król Borys miał brać udział w spotkaniu regenta Horthy'ego z kanclerzem Hitlerem.

Egipskie święto narodowe

Kair. (PAT). Opublikowany został dekret, na podstawie którego dzień 26 sierpnia, w którym podpisano traktat angielsko-egipski, uważany będzie za święto narodowe.

Z Palestyny

Jerozolima. (PAT). Naczelny komitet arabski postanowił przyjąć w zasadzie propozycje ministra spraw zagranicznych Iraku. Muzi-Said pasza wraca w czwartek z Egiptu do Jerozolimy, aby prowadzić nadal z rządem palestyńskim rokowania, oparte na zasadzie tymczasowego zawieszenia imigracji żydowskiej w oczekiwaniu na przybycie królewskiej komisji brytyjskiej oraz na zasadzie amnestii dla uwięzionych w związku z ostatnimi wypadkami. Rozważana jest możliwość przerwania w końcu tygodnia strajku powszechnego.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 27. 8. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna; jednakże zauważa się brak materiału w notowanych dzisiaj papierach.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 48,— oraz za 4% prem. dol. również 48,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. notowano jedynie 4½% złotowe listy zast., za które płacono 40,—; pozatem poszukiwano — bez oddawców — 4½% listy zast. złote w złocie po 43,—, natomiast ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 38,75 — bez obrotu.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 96,25.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papieri procentowe

5% państw. poz. konwers. 48,— P.
4% poz. prem. dol. wserja III 48,— P.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn.
Ziem. Kred. 40,— P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 96,25 P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 27. 8. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto zdrowe suche . . . . . 14,25—14,50

Uspokobienie stałe . . . . . 21,50—21,75

Pszenica (Uspokob. stałe) . . . . . 19,50—20,50

Jęczmień browarowy . . . . . 15,75—16,25

Jęczmień 630—640 g/l. . . . . 17,00—17,25

Jęczmień 667—676 g/l. . . . . 18,00—19,00

Jęczmień 700—715 g/l. . . . . 13,25—14,00

Uspokobienie spokojne . . . . . 23,25—23,50

Owies . . . . . 22,75—23,00

Uspokobienie spokojne . . . . . 21,75—22,25

Żytnia gat. I 0-30% wł. w. . . . . 16,50—17,50

Żytnia gat. II 50-65% wł. w. . . . . 15,00—16,00

Żytnia posł. pon. 65% wł. w. . . . . 36,00—37,75

Uspokobienie spokojne . . . . . 35,25—35,75

pszena gat. I wyc. 2-20% wł. w. . . . . 34,25—34,75

pszena gat. IA 0-45% wł. w. . . . . 33,75—34,25

pszena gat. IB 0-55% wł. w. . . . . 32,75—33,25

pszena gat. IC 0-60% wł. w. . . . . 32,00—32,50

pszena gat. ID 0-65% wł. w. . . . . 31,50—32,00

pszena gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 29,00—29,50

pszena gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 24,75—25,25

pszena gat. IID 45-65% wł. w. . . . . 23,25—23,75

pszena gat. IIG 60-65% wł. w. . . . . 21,25—21,75

pszena gat. IIIA 60-70% wł. w. . . . . 19,25—19,75

pszena gat. IIIB 70-75% wł. w. . . . . 10,00—10,50

Uspokobienie spokojne . . . . . 9,75—10,50

Otreby żytnie stand. . . . . 11,25—12,50

Otreby pszenne grube stand. . . . . 11,25—12,50

Otreby pszenne średnie stand. . . . . 35,00—36,00

Otreby jęczmień . . . . . 34,00—37,00

Rzepak zimowy . . . . . 31,00—34,00

Siemię lniane . . . . . 21,00—24,00

Groch . . . . . 23,00—25,00

Groch Polgera . . . . . 56,00—60,00

Mak niebieski . . . . . 34,00—37,50

Inkarnatka . . . . . 17,25—17,50

Makuch lniany w taflach . . . . . 13,75—14,00

Makuch rzepak w taflach . . . . . 1,40—1,65

Siłoma pszena luzem . . . . . 1,90—2,15

„ pszena prasowana . . . . . 1,59—1,75

„ żytnia luzem . . . . . 2,25—2,50

„ żytnia prasowana . . . . . 1,75—2,00

„ owsiana luzem . . . . . 2,25—2,50

„ owsiana prasowana . . . . . 1,40—1,65

„ jęczmiana luzem . . . . . 1,90—2,15

„ jęczmiana prasowana . . . . . 4,00—4,50

„ zwykłe prasowane . . . . . 4,50—5,00

„ nadnoteckie luzem . . . . . 5,00—5,50

„ nadnoteckie prasowane . . . . . 6,00—6,50

Ogólne uspokobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3298,3 tonn, w tem żyta 963 tonn, pszenicy 415 tonn, jęczmienia 882 tonn, owsa 150 tonn.

Wiadomości

— Agencja „Tass” donosi, że rząd sowiecki na prośbę rządu polskiego zezwolił uczestnikom międzynarodowych zawodów balonowych, rozpoczynających się dn. 30 sierpnia w Warszawie, na przelot ponad granicą sowiecką i na lądowanie balonów na terytorium Z. S. R. R.

— Prezydent Roosevelt opuścił Biały Dom i udał się na inspekcję stanów, dotkniętych klęską posuchy.

— Agencja Reutersa donosi z Moskwy, że po egzekucji Zinowjewa i towarzyszy na całym terenie Z. S. R. R. rozpoczęła się energiczna „czystka”, celem zlikwidowania zwolenników Trockiego.

— Dnia 23 b. m. w okolicach Nikulina nad Jenisejem uległ katastrofie wodnopłatowiec dwusilnikowy dyrekcji komunikacji lotniczej. 11 osób poniosło śmierć, 3 są raniene. Dla zbadania przyczyn katastrofy wysłano z Moskwy do Krasnojarska osobną delegację.

— Agencja „Central News” podaje, że w Czing-tu wybuchły rozruchy, w czasie których zabito 2 Japończyków, a raniiono 6 policjantów chińskich i 2 Japończyków. Kilka sklepów za sprzedawanie towarów japońskich zostało splądrowanych i zniszczonych.

Pogoń za prezydencką miernotą

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Nowy Jork, w sierpniu.

Tydzień po tygodniu zbliża do listopadowego dnia, w którym obywatele Stanów Zjednoczonych A. P. wybiorą nowego prezydenta. Do pojedynku o godność rezydenta w „Białym Domu” staje dotychczasowy prezydent F. D. Roosevelt oraz kandydat republikański, gubernator stanu Kansas, Landon. Kandydaturę republikańską popiera całą siłą swych dzienników amerykański magnat prasowy Hearst.

Walka wyborcza zapowiada się niezwykle ostro i jest już częściowo w biegu. Kampania stronnictwa republikańskiego prowadzona jest w sposób prawdziwie mistrzowski, pod kierownictwem obiecującego polityka Hamil-

przed sobą dziennik „New York American”, naczelną organ hearstowskiej prasy w nadatlantycznej połaci kraju. Na szpaltach tego pisma tłumaczy Amerykanom dr. Paul Schwartz, b. konsul generalny Rzeszy w Nowym Jorku polską politykę handlową.

Zaciekłość kampanii wyborczej wyraża się także w jej poziomie. John Hamilton, kierujący propagandą republikańską, określał obecnego prezydenta jako dyktatora i bezbożnika;

Roosevelt jest kłamcą i zdrajcą, powiedział radjowy kaznodzieja ksiądz Coughlin. Do tego chóru dołączył się b. kandydat demokratyczny Alfred Smith, mówiąc, iż jego były przyjaciel z „Białego Domu” jest demagogiem i bolszewikiem. Według Hoovera, następcą jego jest „nie-Amerykaninem” i burzy konstytucję. Wreszcie prasa Hearsta za jednym zamachem posądza „naczelnego wykonawcę” o socjalizm, komunizm i faszyzm. Wszystko to mieści się rzekomo w tej samej osobie.

Tego rodzaju kampanie wyborcze nie podnoszą oczywiście powagi stanowiska głowy U. S. A.

J. D.

UWAGI

Dekret o przedłużeniu służby wojskowej w Niemczech na dwa lata oznacza faktycznie podwojenie stałej armii Rzeszy. Armia ta wynosiła ma odłą około 800 000 chłopów, czyli najwyższy Sowiety, bije cyfrowo dwie największe dotąd potęgi lądowe: Francję (560 tys.) i Włochy (510 tys.).

Niemcy uzasadniają podwojenie armii swej w obecnej właśnie chwili, między innymi zagadnieniem ludnościowym, które wykazuje ujemny rozwój. Właśnie teraz bowiem uwydatniają się w strukturze ludnościowej Europy dotkliwe skutki wojny. Z roku na rok spada liczba zdolnych do zaciągu rekrutów. Niemcy twierdzą, że idą na czele tego rozwoju, nie mogąc do tej pory wypełnić luk, jakie spowodowała w rozrodczości hekatomba wojenna.

Na łamach czasopisma „Volk und Rasse” cytuje W. Donne, niemiecki ekspert w sprawach populacyjnych, następujące w tym względzie cyfry:

W r. 1930 mieli Niemcy 530 tys. mężczyzn w wieku poborowym, zdolnych do noszenia broni. W r. 1933 pierwszy raz zaznacza się ubytek, spowodowany spadkiem urodzin w latach 1914—18. Bieżący rok poboru daje już tylko cyfrę 390 tysięcy rekrutów. Najniższy punkt osiągnięty zostanie w r. 1937, kiedy liczba poborowych w Niemczech nie przekroczy (licząc jednoroczną służbę) — 263 000.

Odtąd przedstawia się dalszy rozwój cyfrowy wielce nierównomiernie. Nasilenie wielką liczbą młodych małżeństw zaraz po wojnie wyrazi się w r. 1940 w uśrednionej cyfrze rekrutów, którą szacuje się na prawie 500 tysięcy. Ale potem następuje upadek. Nędza lat inflacyjnych daje się we znaki, obok tego znany w powojennych Niemczech proces ograniczania liczby dzieci w małżeństwach. I tak oblicza niemiecki ekspert cyfrę rekrutów w r. 1945 na blisko 400 000, zaś w r. 1950 nie więcej, jak 345 000.

W następnych latach przewidziana jest poprawa, którą się zawdzięcza polityce populacyjnej rządu hitlerowskiego (1955: 388 tysięcy), ale i to nie jest całkiem wystarczające, jako że interesy obronne państwa — zdaniem kół wojskowych — wymagają rocznego kontyngentu co najmniej 400 000 chłopów.

Ciekawe są też cyfry porównawcze z innymi krajami. W Francji zaznacza się wspomniany spadek tak samo jak w Niemczech i wynosi nawet w roku bieżącym ponad 50 procent w porównaniu z r. 1930. Wszakże już w roku następnym spodziewany jest wzrost i stabilizacja w dalszych latach około cyfry 208 tysięcy rekrutów rocznie.

W Włoszech spadek jest mniejszy i w r. 1950 spodziewać się może armia włoska 250 tysięcy nowych rekrutów. Dla Polski brzmi wspomniane obliczenie następująco: spadek od r. 1930 do 1936 wynosił 280 tysięcy na 203 tysiące. W neutralnej Holandii nie widać żadnego ubytku, natomiast Austria wykazuje procentowo silniejszy spadek aniżeli większość krajów środkowo-europejskich.

Gdy chodzi o problem rekrutów, przypomina się swoisty sposób traktowania tego zagadnienia przez Fryderyka pruskiego, który nie mając własnych obywateli poddostatkiem, wykradał zdrowych chłopów z sąsiednich krajów. I czynił to oczywiście w perspektywie coraz to nowych wojen.

Także obecne podwojenie armii niemieckiej robione nie jest napewno tylko dla parady.

Iu w kompaniach odpustowych młodzieży, nawet ta, która zasila szeregi młodzieży, zorganizowanej w związkach religijnych. Tak się zdaje, jakoby towarzystwa, organizowane przez miejscowe duchowieństwo, niewiele dbały o praktyki religijne.

Dzisiejsza bierność w odniesieniu do praktyk religijnych jest wynikiem nie tylko powrotu hitlerowskiego, obnoszącego za sobą hasła unarodowienia religii. Ślady jej widzimy już w okresie przedhitlerowskim. Walka z polskością, którą prowadziło również duchowieństwo centrowe, podważała stare cnoty w dziedzinie religijnej. Młodzieży warmijskiej wpajano w szkole i poza szkołą nienawiść do języka polskiego, wskutek czego młodzież zaczęła stronić od polskich kazań. Obecnie, przyzwyczajony się, nie uczęszcza nietylko na polskie, ale i na niemieckie kazania.

Tegoroczne kiermasze wykazały, że aktywność religijna na Warmji znacznie osłabła. Zdaje sobie z tego sprawę również duchowieństwo, które chciałoby dziś wszelką odpowiedzialność za szerzące się zło zwać na hitlerowców. Ale duchowieństwo nie chce się przyznać, że przez swoją antypolską robotę przygotowało grunt dla neopoganstwa.

SECUNDUS

„Ostpommern” — Pomerania Wschodnia

Pojęcie geograficzne, czy nowa baza operacyjna?

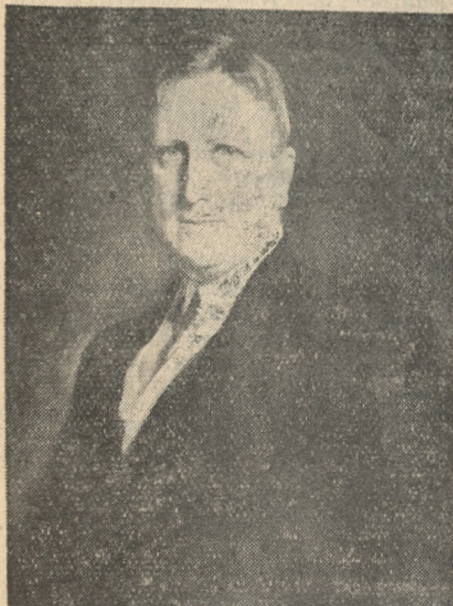
W niemieckich kołach gospodarczych i politycznych dyskutuje się ostatnio bardzo wiele na temat nowo powstałego pojęcia geograficznego „Ostpommern”, obejmującego wschodnią część dzisiejszego Pomorza Pruskiego, ściślej — obszar rejencji koszalińskiej. Wspomniane koła tłumaczą konieczność powstania tego rodzaju pojęcia specjalnymi warunkami geopolitycznymi obszaru, o którym mowa, oraz jego wyjątkowymi potrzebami komunikacyjnymi i gospodarczymi.

Cechą tej nowej jednostki geograficznej jest jej kresowy charakter, który nie uwydatnia się na obliczu dzisiejszego Pomorza Pruskiego. Tego charakteru kresowego brak oczywiście również Szczecinowi, który posiada specjalne możliwości komunikacyjne w swoim najbliższym sąsiedztwie i który z tego względu nie interesuje się zbyt potrzebami obszarów, leżących od niego na wschód. Te zaś obszary tworzą odrębną, posiadającą własne oblicze całość terenową, dla której potrzebna jest — zdaniem

wspomnianych na wstępie kół — specjalna nazwa, mająca jej potrzeby i troski jasno i wyraźnie podkreślić.

Z okoliczności, jakie tej dyskusji towarzyszą, należy się domyśleć, że w danym wypadku chodzi głównie o uzyskanie dla tego nowego, zagrożonego jakoby w swej egzystencji obszaru pomocy materialnej wzgl. o zwrócenie uwagi czynników centralnych na Pomeranię Wschodnią jako na specjalny teren akcji granicznej.

Wagę strategiczną Pomeranii Wschodniej kompetentne czynniki niemieckie doceniają b. poważnie, wagę tego terenu jako bazy operacyjnej — w równym, jeżeli nie w wyższym jeszcze stopniu. W tem przekonaniu utwierdza nas przede wszystkim fakt całkowitego sparaliżowania na tym terenie pracy polskiej, wyrażającego się w systematycznym likwidowaniu istniejących tam placówek szkolnych, oświatowych i innych i w niedopuszczaniu do rozwinięcia działalności kulturalnej wśród ludności polskiej w jakiegokolwiek formie.

William Randolph HEARST amerykański magnat prasowy, popiera „swojego człowieka” w osobie gubernatora Landona.

Fotografia portretu pędzla Tad. Styki

tona, oraz według wskazówek tak wytrawnych szermierzy jak Hearst i Knox.

W relacjach PAT'a, charakteryzujących kandydatów prezydenckich powiedziano niedawno, iż Alf Landon jest „osobistością bardzo zacną i bardzo przeciętną” — choć co do tego mamy pewne zastrzeżenia — lecz właśnie to czyni go przeciwnikiem groźnym dla Roosevelta.

Stany Zjednoczone miały wybitnych „naczelników wykonawców” jak Teodor Roosevelt, Wilson i t. d. Teraz Franklin Delano Roosevelt, jest również człowiekiem niepospolitych zdolności i zalet. Genjusze budzą jednak podejrzenia i niepokój odnośnie nie naruszalności zasad demokratycznych, oraz szeregu bliżej nieokreślonych cech, podpadających pod miano „amerykanizmu”.

Republikanie walczą obecnie w imię swej przeciętności i wykorzystują nastroje zniechęcenia w odniesieniu do niezwykle zdolnej grupy intelektualistów, którymi otoczył się prezydent Roosevelt. Obrona „amerykanizmu” przed zalewem europejskich pomysłów doprowadziła delegatów, zebranych na sejmie republikańskim w Cleveland, do szowinistycznego szaleństwa. Do tego poziomu dostroił się Landon w wielkiej mowie politycznej, którą wygłosił niedawno w Topeka. Program republikański Landona, szczególnie w odniesieniu do polityki zagranicznej oraz taryfowej, jest wiernym odbiciem wytycznych, o które w swych 28 dziennikach walczy William Randolph Hearst.

Ten to demokrat, ongiś sztandarowy, odkrył mało znanego gubernatora stanu Kansas Landona, który daje gwarancję uległości, gdyż nigdy nie wykazał swej indywidualności na arenie politycznej kraju. Do pomocy dodano Landonowi właściciela dziennika „Chicago Daily News”, pułkownika Knoxa, byłego funkcjonariusza koncernu Hearsta. Knox kandyduje na stanowisko wiceprezydenta, w którym mieści się również przewodniczenie obradom senatu.

Zwycięstwo grupy republikańsko-hearstowskiej oznaczałoby w stosunkach z zagranicą izolację, przy lekkim flircie z angielskimi kuzynami, nawrót do polityki grożenia grubym kijem republikom Ameryki łacińskiej, oraz podwyższenie muru taryfowego.

Jeżeli chodzi o polityczne stosunki polsko-amerykańskie, to w ograniczonym ich zakresie wiadomo, że Hearst jest naszym arcywrogiem. Posługuje się Niemcami w swoich pismach. Mam

Na odbywających się obecnie manewrach lotniczych w okolicach Bourges, we Francji, znajduje się szereg wyższych oficerów lotnictwa sowieckiego.

Bierność religijna na Warmji i jej przyczyny

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Olsztyn, 26 sierpnia.

Na Warmji dobiega do końca okres latowych kiermaszów. Kiermasze nazywają się w języku Warmiaków odpusty, które obchodzą tu każda parafia w sposób uroczysty. Kiermasze warmijskie składają się z dwóch uroczystości: kościelnej i domowej. Jedną i drugą opisał ks. Walenty Barczewski w książce p. t.: „Kiermasze na Warmji”.

Porządek uroczystości kościelnych był w bieżącym roku ten sam, co w latach ubiegłych. Śpiewu polskiego jednakże było znacznie mniej, gdyż nauczyciele szkół powszechnych, pełniący również funkcje organistów, umyślnie go usuwali z programów. Kazania były wygłaszane w dwóch językach, polskim i niemieckim. Niemieckie kazania odbywały się, jak zwykle, w kościele, polskie — na cmentarzu. Polskie kazania wypadły naogół źle. Winę ponoszą proboszczowie parafii, którzy wygłaszanie polskich kazań poręczali częstokroć młodym wikariuszom, niedostatecznie o-
beznym z językiem polskim. Dobrze

kazania polskie, tak bardzo cenione przez ludność warmijską, należały w tym roku do rzadkości.

I słuchaczy było mniej. Dawniej kościoły i cmentarze w porze kazania były tak przepełnione, że niezadko zdarzały się wypadki zemdlenia. Dziś ledwie ławki były zajęte. Ludności zjechało się dużo, ale znaczna część wogóle nie uczęszczała na nabożeństwo. Poza kościołem została wolnomyśląca młodzież, zajmując się strzelaniem do tarczy i innymi rozrywkami. Szczególnie źle spisała się parafia szabrucka, gdzie podczas kazania na cmentarzu było ledwie 80 osób. Zanik religijności w tej parafii jest po części sprawą miejscowego proboszcza, którego wpływ jest ujemny. Znamienne, że ksiądz ten jest hitlerowcem, biorącym czynny udział w towarzystwach o zabarwieniu hitlerowskim.

Uderzała też nadzwyczaj niska liczba kompanii odpustowych. Były to właściwie pielgrzymki starców, chcących za wszelką cenę podtrzymać dawne zwyczaje warmijskie. Nie brała udziału

Przed rewizytą w Paryżu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w sierpniu.

Serdeczne przyjęcie, jakie Polska zgotowała gen. Gamelinowi, wywołało w francuskich kołach narodowych szczególną radość. Koła te wyrażają nadzieję, że kontakt, nawiązany przez gen. Gamelina, zostanie utrzymany i zacieśniony. Dlatego też rewizyta gen. Rydza-Śmigłego jest z upragnieniem oczekiwana.

Gen. Rydz-Śmigły zamierzał udać się do Paryża z początkiem marca r. b. Tutejsze naczelné dowództwo wiele sobie z tej podróży obiecywało. Została ona jednak odroczone z powodu następujących okoliczności:

Dnia 7 marca Niemcy zajęli zdemilitaryzowaną strefę nadreńską. Ówczesny premier Sarraut zajął wobec tego faktu tak zdecydowane stanowisko, iż ogólnie przypuszczano, a więc również i w polskich kołach wojskowych, że następstwem tego będzie silne wystąpienie Francji.

Równocześnie, na wieść o wkroczeniu wojsk hitlerowskich do Nadrenji, rząd polski zapewnił ambasadora Noëla i ówczesnego ministra spr. zagr. p. Flandina, że zadość uczyni swym zobowiązaniom i jako wierny sprzymierzeniec znajdzie się przy boku Francji.

Tymczasem, co się stało? — Min. Sarraut, po obwieszczeniu urbi et orbi — bo za pośrednictwem nawet radja — że Francja nie podejmie żadnych pertraktacji z Berlinem, póki działa niemieckie będą zagrażały Strasburgowi, zadowolnił się... energią słowną. Przeciwno wykroczeniem hitlerowskim nie podjęto żadnej zdecydowanej akcji.

Dość, że nastąpiło odroczenie wizyty gen. Rydza-Śmigłego, co wywołało szczerzy żal w tutejszych kołach wojskowych.

Mijają miesiące. We Francji przychodzi do władzy ministerstwo „frontu ludowego”. Niebezpieczeństwo zewnętrzne nie zanika. Gen. Gamelin, świadomy powagi sytuacji, znany ze swych polonofilskich uczuć, a którego łączy przytem osobiste przyjazne stosunki z gen. Rydzem-Śmigłym, postanawia udać się do Warszawy.

Co do treści rozmów warszawskich wysunięto w Paryżu różne hipotezy. Niemniej nie ulega wątpliwości, że m. in. poruszono problem niemiecki, a także stosunki francusko - sowieckie.

Narodowe koła francuskie przypuszczają, że pogłoski o domniemanych planach Berlina, wymierzonych przeciwko Sowdepji, nie są zasadniczymi wytycznymi polityki hitlerowskiej. Są natomiast przekonane, a to na podstawie różnych ostatnich informacji, że Niemcy, pomimo, zawartego z Polską układu, nie wyrzekły się żadnego ze swych punktów rewindykacyjnych; że, przeciwnie, naumyślnie są kolportowane i propagowane wiadomości o aspiracjach hitlerowskich, wymierzonych przeciwko Sowietom, by uspić czujność społeczeństwa polskiego, a także po części i francuskiego.

Opinia francuska z niekłamaniem zadowoleniem powitała możliwość zacieśnienia węzłów z Polską. Życzenia te może w najbardziej wymowny sposób wyraża b. minister Désiré Ferry, prezes wielkiego zrzeszenia francuskich oficerów rezerwy: „Nasz wspólny interes jest jasny — oświadcza p. Ferry. — Dla nas Polska jest koniecz-

nym sprzymierzeńcem. Przedstawia ona na wschodzie Europy jedyne państwo, zdolne do potężnej i bezpośredniej interwencji. Znamy armję polską i wiemy, co ona jest warta. Z uwagą śledzimy postęp, dokonujący się w jej szeregach od lat 15. Polska zaś powinna wiedzieć, że silna Francja zawsze pozostanie jednym z zasadniczych warunków jej niepodległości. Rząd polski, oświadczając 7 marca, że gotów jest wypełnić bez zastrzeżeń zobowiązania, wypływające dlań z zawartego z Francją aliansu, dał najlepszy dowód, iż sojuszn ten zawsze istnieje. Podróż gen. Gamelina do Warszawy skonsoliduje przymierze francusko - polskie i będzie tem samem służyła sprawie poko-

ju, gdyż opiera się on o ściśle porozumienie potęg, zdecydowanych do utrzymania go wszelkimi siłami.”

Narodowa część społeczeństwa francuskiego ufa także, że rewizyta gen. Rydza-Śmigłego w Paryżu może wpłynąć w sposób decydujący na ewolucję stosunków francusko - polskich.

Dodajmy wreszcie, iż jest życzeniem zarówno francuskiego ministerstwa obrony narodowej, którem kieruje p. Daladier, jak i spraw zagranicznych, na którego czele stoi p. Delbos, by zostały wyrównane wszelkie nieporozumienia, jakie w ciągu ostatnich lat zarysowały się pomiędzy Francją a Polską.

I. BRIARES.

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 73218,33 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry”:

Jadwiga Szafarkiewiczówna, Rzeszyca 3,—
Zarząd Miejski, Miłosław 20,—
Ks. T., Damasławek 5,—

K Wozniowski, Gostyń 5,—
Razem z poprzednio kwitowanemi 66.296,97
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić 6.921,46
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić 73.218,33

Czy T. C. L. miało 200.000 członków?

Tegoroczny Sejmik Oświatowy pozwolił stwierdzić wzmagające się tempo na wszystkich odcinkach pracy Towarzystwa Czytelni Ludowych. W roku sprawozdawczym przybyło 58 kół, 2934 członków i 15.520 czytelników, a liczba wypożyczeń książek wzrosła o 320.886. Obecny stan posiadania T. C. L. wynosi: 317 kół, 1510 bibliotek, 18.304 członków, 91.129 czytelników. W bibliotekach znajduje się 410.860 tomów, które w ciągu roku zostały wypożyczone 1.656.011 razy.

W zestawieniu z danymi z r. 1933 cyfry wyżej podane wykazują wzrost o przeszło 40 proc., co najlepiej świadczy o żywotności instytucji. Ale osiągnąwszy takie rezultaty T. C. L. nie zamierza spocząć na laurach. Zdaje sobie sprawę, że cel jeszcze nie jest osiągnięty, że nie wystarczy zadowolenie dotychczasowymi zdobyczami, trzeba w dalszym ciągu dążyć naprzód, dalej wytrwale pracować.

Osiągnięta ostatnio liczba czytelników, czerpiących książki z bibliotek T. C. L., wzrosła wprawdzie znacznie w latach ostatnich, ale nie osiągnęła jeszcze stopnia nasycenia. Na terenie działalności T. C. L. mieszka 4.498 tys. ludzi. T. C. L. chce przyjąć normę: czytelnikami bibliotek oświatowych winno być 6 proc. mieszkańców. Na trzy zachodnie województwa wypadają liczbą 269 tys. czytelników. Uwzględniając pracę bibliotekarską w innych organizacjach społecznych i kulturalnych, konkretną liczbą czytelników, do której T. C. L. dąży na najbliższe lata, jest 200 tysięcy. Dotychczasowy stan posiadania należy tedy podwoić. Czy T. C. L. uda się ten cel osiągnąć, wymarzone 200 tysięcy czytelników zdobyć? Wiara we własne siły i gorący zapał do pracy musi przynieść pożądane rezultaty! Trzeba tylko chcieć.

Za cztery lata, w 1940 r. T. C. L. obchodzić będzie 60-letni swój jubileusz. Zamiast akademii, bankietów i uczt T. C. L. chce jubileusz ten uczcić konkretnymi zdobyczami na polu pracy oświatowej. To też przygotowania do tego obchodu już się muszą rozpocząć. Plon czteroletniej pracy będzie piękniejszym, niż wszystkie akademie, uczczeniem założycieli T. C. L. i wszystkich jego ofiarnych na przestrzeni sześćdziesięciu lat pracowników.

W okólniku, wydanym do wszystkich placówek T. C. L., wzywa je zarząd do wzmoczonej pracy i taki na czterolecie zakreśla program:

Wszystkie oddziały i placówki T. C. L. podniosą rezultaty swej pracy, w stosunku do roku 1935, o 60 proc. — czyli o 15 proc. rocznie. W roku jubileuszowym w siedzibie każdego komitetu okręgowego znajdować się będzie centrala bibliotek ruchomych, tak zaopatrzone, aby każda miejscowość, względnie parafia poniżej 2 tys. mieszkańców, szpitale i więzienia mogły korzystać z biblioteki ruchomej, przy-

najmniej raz na rok wymienianej. Każda miejscowość, względnie parafia, licząca ponad 2 tys. mieszkańców, będzie miała stałą bibliotekę i opiekunów się nią koła T. C. L. W ciągu najbliższych czterech lat wszystkie biblioteki T. C. L. będą przeszkolone bądź indywidualnie, bądź na kursach. Obok pracy nad podniesieniem bibliotekarstwa i czytelnictwa, które zarząd uważa za podstawowe działy pracy T. C. L., rozwinię się też inne formy pracy oświatowej, jak wykłady, kursy niedzielne, świetlice, film oświatowy itp. Dla najgorliwszych komitetów okręgowych przeznacza zarząd w roku 1936 3 nagrody w postaci wzorowych bibliotek ruchomych, dla kół 3 nagrody po 50 książek i dla bibliotekarek — 6 biletów na przejazd i pobyt nad morzem.

Jedną z poważnych przeszkód w pracy T. C. L. jest zakładanie przez inne czynniki, organizacje, instytucje bibliotek publicznych. Jest to niepotrzebne rozbijanie. Wysiłki, połączone w jednej organizacji, dadzą dużo lepsze, owocniejsze wyniki. Biblioteka mająca większą ilość czytelników może ich obsłużyć lepiej, odnawiać swój księgozbiór częściej, niż dwie słabsze biblioteki. Czem większa ilość pracowników skupi się w jednym szeregu, tem łatwiejszy będzie rozwój, tem mocniejszy wpływ może mieć instytucja. Choćby na rynek księgarski. Gdy T. C. L. osiągnie swój cel zdobycia 200 tys. członków, wtedy w rozwoju piśmiennictwa odegrać może bardzo poważną rolę. Nietylko podjąć własną działalność wydawniczą, ale też narzucać może swoje postulaty wydawcom, domagając się dla swych czytelników dobrej, niezaputej strawy duchowej. „Wtedy — jak mówi okólnik zarządu T. C. L. — siłą zorganizowanej, zgodnej, dobrej, społecznej woli 200 tysięcy czytelników wykreślić będziemy z rzeczywistości Polski nietylko „Zmory” Zegadłowicza, ale i inne zmory życia społecznego, które ciążyą na naszej kulturze”.

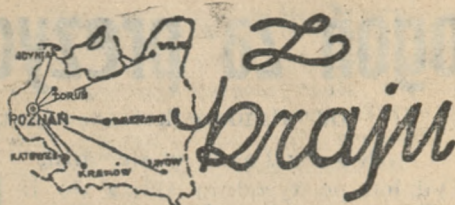
Szczęść Boże w pożytecznej pracy!

Bez odpowiedzi

W ubiegłą niedzielę — jak już o tem donosiliśmy — odbył się w Warszawie zjazd działaczy b. Stronnictwa Chłopskiego. Prezydium tego nowego stronnictwa o orjentacji „sanacyjnej” udało się następnie do gen. Rydza-Śmigłego.

Obecnie krakowski „Nowy Dziennik” donosi o tej wizycie:

„Jak się dowiadujemy, była to wizyta jedynie informacyjno - grzecznościowa bez żadnej odpowiedzi ze strony osoby, do której zgłosili się przedstawiciele organizacji”.

ZA OBRAZĘ UCZUĆ RELIGIJNYCH

Przed sądem w stolicy stał niejaki Bolesław Łodożyński, który przejeżdżając tramwajem obok jednego z klasztorów żeńskich odezwał się publicznie temi słowami: „Oto przybytek ciemności”. Kilka osób czuło się dotkniętymi w swych uczuciach religijnych i wezwało policjanta, który zapisał nazwisko owego jegomościa. Sąd skazał Łodożyńskiego za znieważenie religii na pół roku więzienia, zawieszając mu wykonanie kary dzięki temu, że nie był dotychczas karany.

ŻYDOWSKI ZNACHOR UDAWAŁ LEKARZA

Niedaleko od Warszawy, w okolicy Wawra, niejaki Sruł Bletman uchodził wśród włościan za „znakomitego lekarza”, którą to opinię o sobie wyzykiwał w oświeczeni sposób. Wreszcie dostał się za to powtórnie już na ławę oskarżonych i został skazany na trzy lata więzienia oraz umieszczenie następnie w domu dla niepoprawnych przestępców. W instancji apelacyjnej złagodzono mu tę karę na dwa lata więzienia.

ZAWIESZONY W ZAWODZIE ADWOKACKIM

Rada Adwokacka w Katowicach zawiesiła w prawach wykonywania zawodu adwokackiego dr. Samuela Markowicza, aresztowanego na mocy decyzji sędzię śledczego w związku z aferą fałszowania zezwoleń komisji dewizowej. Dochodzenia w sprawie tej afery zostały zakończone przesłuchaniem świadków. Kiedy odbędzie się rozprawa sądowa, jeszcze nie wiadomo.

ODKRYTO STARE GROBOWCE W CERKWI SAMBORSKIEJ

Jak donoszą, w podziemiach cerkwi samborskiej odkryto obszerną kryptę, w której znaleziono kilka dobrze zachowanych monumentalnych i artystycznie wykonanych grobowców, oraz mnóstwo drogocennych sprzętów liturgicznych. Stwierdzono, że w kilku z nich spoczywają członkowie znanej polskiej rodziny Komarnickich, fundatorów cerkwi. W jednym z grobowców spoczywał arcybiskup z rodu Szeptyckich. Wszystkie zwłoki noszą ślady balsamowania.

SUSZARNIA GRZYBÓW W PUSZCZY RUDNICKIEJ

Na terenie puszczy Rudnickiej w woj. wileńskim, gdzie corocznie są największe zbiory grzybów na ziemiach północno-wschodnich, została wybudowana suszarnia grzybów, zaopatrzona w nowoczesne urządzenia techniczne. Powstanie suszarni wybitnie przyczyni się do podniesienia jakości grzybów suszonych, które znajdują poważny zbył zagranicą.

LICZEBNY STAN LUDNOŚCI W KATOWICACH

Według ostatnich obliczeń statystycznych ludność Katowic w dniu 15 sierpnia r. b. wynosiła 131.600 osób, z czego 64.363 mężczyzn i 67.237 kobiet.

ZAPORA WODNA W PORĄBCE

Budowa zapory wodnej w Porąbce pod Kętami dobiega końca. Dzięki zaprze wodnej powstanie jezioro, które pomieści w sobie 32 milj. metrów sześciennych wody. Długość muru zapory będzie wynosiła 260 metrów, a wysokość 22 metry. Zapora Wodna w Porąbce ma wielkie znaczenie przedewszystkiem ze względu na to, że odsuwa grożące co rok niebezpieczeństwo powodzi.

Z ZAKOPANEGO

Onegdaj przybyła do Zakopanego dosyć liczna, bo licząca 82 członków, wywieczka studentów egipskich, która poprzednio bawiła w stolicy. Podczas trzydniowego pobytu u stóp Tatr, goście zwiedzili niektóre obiekty w okolicy Zakopanego.

Nazwisko samobójcy, którego zwłoki znaleziono w okolicy Myślenickich Turni, zostało już ustalone. Zmarły pochodził z Warszawy i nazywał się Dawid Mądrał.

WYWÓZ RAKÓW Z WILEŃSZCZYZNY

W miesiącu lipcu r. b. z terenu Wileńszczyzny wyeksportowano ogółem 43.500 kg. raków, z czego do Niemiec 35.000 kg., a do Francji 8.500 kg. W lipcu r. ub. wywieziono ogółem raków 40.000 kg. (ATE)

POTAJEMNE GORZELNICTWO NA WILEŃSZCZYZNIE

Na terenie województwa wileńskiego, szczególnie w powiatach wschodnich i północnych, stwierdzono rozwój potajemnego gorzelnictwa. W ostatnim tygodniu na terenie pow. dziśnieńskiego wykryto 7 potajemnych gorzelni.

IWONICZ-ZDRÓJ

3-ci sezon od 21 sierpnia

Zł 153,— ryczałt 3 tygodniowy

żądacie prospektów.

STRONNICTWO NARODOWE KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Zebranie plenarne Koła odbędzie się w czwartek, 27 bm. w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65. Początek o godz. 20-tej.

KOŁO JEŻYCE

Zebranie plenarne w piątek, 28 bm., o godz. 20 na sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65.

KOŁO STARE MIASTO

Zebranie plenarne, w piątek, 28 bm., o godzinie 20 na sali p. Wróblewicz, ul. Chwaliszewo 68.

KURS KANDYDATÓW

Pierwsze lekcje kursu kandydatów odbędzie się w piątek, 4 września w sali S. N. Początek o godz. 20-tej.

Sekretariat Koła S. N. Śródmieście przyjmuje zapisy kandydatów codziennie prócz środy i soboty od godz. 19 do 21-tej.

Decydujące walki w Hiszpanji

Wódz powstańców o przyszłym ustroju państwa

W walkach w Hiszpanji biorą udział także oddziały marokańskiej legii cudzoziemskiej, walczące po stronie powstańców. Kilka oddziałów legii marokańskiej znajduje się obecnie na froncie Irun — San Sebastian, wspomagając skutecznie ofensywę powstańców.

Paryż (A. T. E.). Według doniesień z Hiszpanji, dzień wczorajszy podobnie jak i poprzednie, nie przyniósł na żadnym z frontów większych wydarzeń bojowych. Wszystko jednak wskazuje na to, że niebawem należy oczekiwać rozstrzygających posunięć w dwóch punktach frontu, a mianowicie pod San Sebastian i Oviedo.

Pod San Sebastian

Według wiadomości, otrzymanych z pogranicza francuskiego z Hendaye, wojska powstańcze po otrzymaniu posiłków z Legii Cudzoziemskiej rozpoczęły już w najbliższych godzinach decydującą akcję, celem której będzie zajęcie San Sebastian. Korespondenci prasy zagranicznej, którzy ostatnio zwiędzili front pod San Sebastian, twierdzą, że obie strony nagromadziły tak znaczne zapasy materiału wojennego, że walka może przeciągnąć się długo i zaciętością swoją przewyższając wszystkie dotychczas stoczone bitwy.

Oddziały wojsk marokańskich wkroczyły do przedmieścia San Sebastian, Marina.

Pod Oviedo

Wojska rządowe przygotowują się do rozstrzygającego uderzenia pod Oviedo. Według relacji ze źródeł rządowych, zajęcie miasta jest kwestią najbliższego czasu. Wczoraj Oviedo było kilkakrotnie bombardowane przez samoloty rządowe. Powstańcy mimo bombardowania miasta trzymają się dzielnie, co przyznają nawet źródła rządowe.

Potwierdza się wiadomość, że oddziały rządowe używają na wszystkich odcinkach frontu prawie wyłącznie kul dum-dum.

Na innych frontach

Na wyspie Majorce wyładował nowy oddział milicji czerwonej. Pod Saragossą doszło do drobniejszych utar-

niezwykle krwawej. Powstańcy zdobywać musieli dosłownie dom za domem. W niektórych punktach miasta walki toczyły się jeszcze do późnej nocy. Większa część miasta stoi w płomieniach.

Wywiad z gen. Cabanellas

Lizbona (Tel. wł.). Przewodniczący powstańczego komitetu rządzącego, gen. Cabanellas udzielił prasie wywiadu.

Powolność akcji pod Madrytem, czy na innych odcinkach wypływa z założeń taktycznych. Generał podkreślił, że w rozgrywającej się walce nie chodzi o odniesienie piorunujących sukcesów, lecz o wypalenie z korzeniami raka komunizmu, zagrażającego nie tylko Hiszpanji, ale całej Europie.

Zapytany o przyszły ustrój Hiszpanji generał oświadczył, że kwestia ta nie jest w tej chwili aktualną. Dla nikogo jednak nie może ulegać wątpliwości, że po tak gwałtownym wstrząsie, jakim jest obecna wojna domowa, kraj będzie musiał przejść przez okres dyktatury wojskowej, którą generał uważa jednak za formę przejściową ustroju. Po uspokojeniu kraju i zaprowadzeniu ładu, naród hiszpański zostanie powołany do wypowiedzenia się w drodze plebiscytu co do form przyszłego ustroju.

Generał jest zdecydowanym przeciwnikiem autonomii poszczególnych prowincji, jak np. Katalonji. Administracja powinna oczywiście w jaknajszerszej mierze uwzględniać odrębności poszczególnych ziem hiszpańskich,

Przy powiększeniu gruczołu krokowego i cierpieniach pęcherza naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa jest niezastąpionym solankowym środkiem oczyszczającym, działającym delikatnie i niezawodnie. Zaleca przez lekarzy. Tg 1410

nie naruszając jednak w niczym zasad rządów centralnych.

Ochotnicy irlandzcy

Londyn (PAT). Jak donoszą z Dublinu, na wezwanie generała O'Duffy do wysłania brygady irlandzkiej na pomoc powstańcom hiszpańskim, zgłosiło się ok. 5.000 ochotników.

Organizatorzy tego ruchu odmówili odpowiedzi na wszystkie pytania, dotyczące możliwości pogodzenia prowadzonej przez nich kampanii z powziętą przez rząd wolnego państwa irlandzkiego decyzją nieinterwencji do spraw wewnętrznych Hiszpanji. Organizatorzy ograniczyli się do oświadczenia, że ochotnicy nie zabierają ze sobą broni, gdyż powstańcy mają jej im dostarczyć na miejscu. Co do terminu wyjazdu ochotników nie zapadła jeszcze jakoby żadna decyzja.

Na zapytanie, czy wydane są już zarządzenia w sprawie lądowania brygady na terytorium hiszpańskim, organizatorzy odpowiedzieli, że gen. O'Duffy pozostaje w kontakcie z władzami powstańczymi.

Wbrew zobowiązaniom

Paryż (Tel. wł.). „Le Jour“ i „Action Française“ przynoszą wiadomość o ufundowaniu przez francuski „front ludowy“ samolotu bombowego dla rządu madryckiego. Przy pomocy ministra Cota samolot dostarczony został do Hiszpanji wbrew wypowiadającej się za neutralnością uchwałę francuskiej rady ministrów.

W Paryżu odbyła się także manifestacja lewicowych związków i organizacji politycznych na rzecz „frontu ludowego“ w Hiszpanji. Na arenie towarzystwa cyklistów, gdzie odbywało się zebranie, ustawiono samolot, zakupiony przez robotników warsztatów lotniczych „Bleriot“, przeznaczony dla rządu madryckiego.

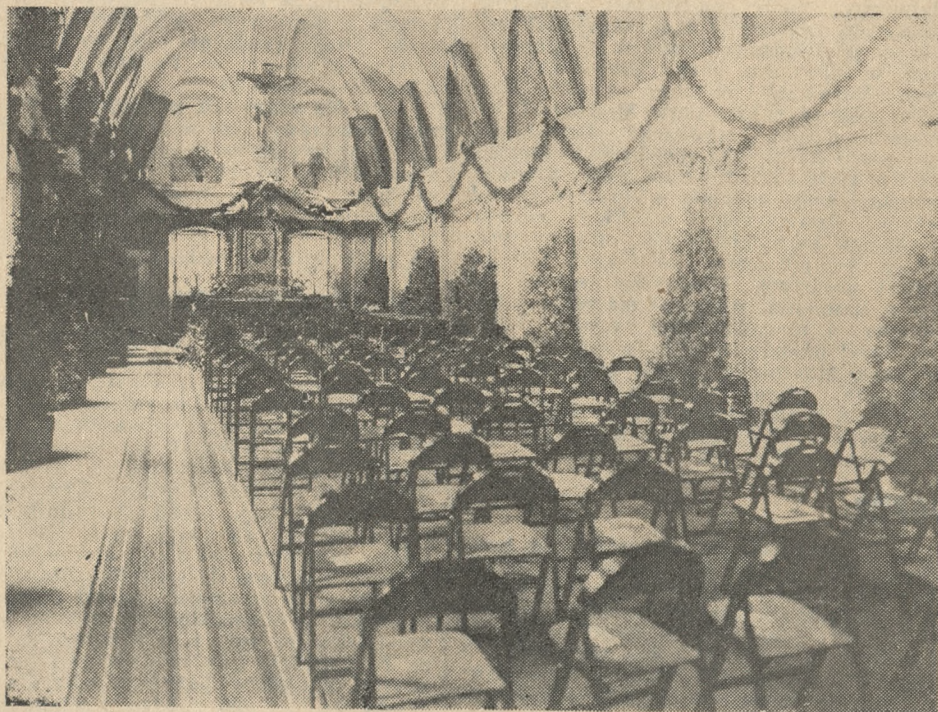
O złagodzenie okrucieństw

Londyn (ATE). Akredytowani w Madrycie dyplomaci zagraniczni przedłożyli rządowi madryckiemu cały szereg projektów, zmierzających do złagodzenia okrutnych metod wojny domowej. Ambasadorka angielska Chilton otrzymała instrukcję przeciwwzięcia w tym kierunku wszelkich potrzebnych kroków.

Apel do rodziców działwy szkolnej

Wydział Gospodarczy Stronnictwa Narodowego w Poznaniu zwraca się z gorącym apelem do rodziców polskiej działwy szkolnej, by w nadchodzącym okresie rozpoczęcia roku szkolnego i wzmocnieniu w związku z tem zakupami książek, przyborów szkolnych i odzieży — pomijano żydowskie zakłady handlowe, a zaopatrywano się wyłącznie w czysto polskich i chrześcijańskich antykwarniach, księgarniach, składach papieru i przyborów szkolnych oraz składach odzieży i obuwia. Przed wejściem do sklepu należy stwierdzić i upewnić się, czy dany zakład jest polski i chrześcijański. Niech żaden grosz nie wzbogaci żydowskiej kieszeni!

Synod książąt Kościoła

W sali rycerskiej na Jasnej Górze toczyły się obrady synodu.

56 książąt Kościoła uczestniczyło w synodzie biskupów polskich na Jasnej Górze. Na zdjęciu uczestnicy synodu. W środku legat papieski J. Em. ks. kardynał Marmaggi i J. Em. ks. kardynał Hlond.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sierpień

28

Piątek

Ważne numery telefonów:
 Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeź. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świe. okrzyki 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Willeński 66-55.

Poczt. biuro zleceń: 49-28. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0,04 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski; Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; Apt. przy Rynku Śródeckim 1. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). **Łazarz:** Apt. przy ul. Matejki 1; Apt. Pluciskiego, ul. Marsz. Focha 72. **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158. **Wilda:** Apt. przy Bramie Willeńskiej, Górna Wilda 3; Apt. Fortuna, ul. Górna Wilda 96. **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Staroleka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 27 sierpnia 1926 r.

Zmarła śp. Maria z Rozwadowskich Orłowska, wdowa po powstańcu 1863 r. oraz b. kurierka w tem powstaniu, w 83 roku życia.

WYCIECZKI

— *** Stow. Chrześc. - Narod. Nauczycielstwa Szkół Powsz.** urządza wycieczkę krajoznawczą autokarem w niedzielę, dn. 30 bm. do Lednicy — Gniewa — Biskupina (Wenecji) i Żnina (Targi Pałuckie) w cenie 9,50 zł. Zbiórka w niedzielę rano o godz. 7,30 na placu Wolności przed Bankiem Zw. Sp. Zarob. — Zgłoszenia przyjmuje do 28 bm. kierownik wycieczki p. H. Śniegocki, Poznań, Wierzbicice 57 oraz P. B. P. „Orbis”.

— *** Pociąg popularny.** Dyr. Okr. Kol. Państw. w Poznaniu uruchamia 29 b. m. pociąg popularny z Poznania do Warszawy. Odjazd z Poznania dnia 29 bm. o godzinie 15,18 i przyjazd do Warszawy tego samego dnia o godz. 22,12. Powrotny odjazd z Warszawy dnia 30 bm. o godz. 23,21 i przyjazd do Poznania dnia 31 bm. o godz. 5,56. Cena karty kontrolnej za przejazd w obie strony w kl. III łącznie z kuponem uprawniającym do bezpłatnego wstępu na zawody balonowe o puchar Gordon - Bennetta wynosi 10,10 zł. — Uczestnikom z prowincji przysługują 50-procentowa ulga dojazdu w promieniu od 20 do 150 km od stacji wyjazdu pociągu popularnego. Karty kontrolne sprzedają P. B. P. „Orbis” i „Wagons - Lits-Cook” w Poznaniu.

Zapowiedziany na dzień 28 sierpnia rb. pociąg popularny z Poznania do Gdyni odwołuje się.

KRONIKA MIEJSCOWA

— *** Pielgrzymka powstańców do Dąbrowki Kościelnej.** Pp. prezesów komitetów powiatowych i lokalnych Centralnego Komitetu Organizacyjnego, jak i pp. prezesów pokrewnych organizacji i kolegom powstańcom przypominamy, że pielgrzymka do Dąbrowki Kościelnej odbędzie się nieodwołalnie dn. 13 września rb. Wyjazd z Poznania z głównego dworca o godzinie 7,52. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat C. K. O. Poznań, ul. Wrocławska 38, II p. m. 42, telefon 5297.

— *** „Stella” Tow. Kolonij Wakacyjnych** przypomina, że dzieci wracają w następujących terminach z kolonii: z Międzychodu — chłopcy — w piątek, dnia 28. 8. o godz. 14,11, z Pniew — chłopcy — w piątek, dnia 28. 8. o godz. 14,11, z Kobylnicy — dziewczęta — w niedzielę, dnia 30. 8. o godz. 17,40, z Inowrocławia — chłopcy — w niedzielę, dnia 30. 8. o godzinie 17,34, z Słomowa — chłopcy — w poniedziałek, dnia 31. 8. o godz. 13,21, z Zielęcina — dziewczęta — we wtorek, dnia 1. 9. o godz. 13,21.

— *** W związku z notatką, umieszczoną w „Kurjerze Poznańskim” nr. 347 z dnia 30 lipca rb. p. t. „Przy ul. Skarbowej niema jeszcze wody” — Izba Skarbowa, po przeprowadzeniu dochodzeń stwierdza, iż nieprawdą jest, że Urząd Skarbowy nie rozliczał się z Magistratem miasta Poznania z przypadających mu części należności oraz że lokatorzy w kamienicach przy ul. Skarbowej nr. 22 i 23 cierpią na skutek opieszałości Urzędu Skarbowego. Prawda jest natomiast, że egzekucja administracyjna, prowadzona przez Urząd Skarbowy za zaległe podatki właścicieli tych nieruchomości, oraz za należności na rzecz Magistratu, zbiegła się z egzekucją sądową, którą prowadził komornik sądowy na rzecz prywatnych wierzycieli, wskutek czego zajęty czynsz dzierżawny od lokatorów był wpłacany do depozytu sądowego w myśl art. 789 Kodeksu Postępowania Cywilnego, a Sąd Grodzki w Poznaniu dokonał podziału zdeponowanych sum pomiędzy wierzycieli w sposób, przewidziany w art. 796 tegoż Kodeksu.**

Jak łatwowierny mistrz rzeźnicki pozbył się 10.000 zł

Niezwykłe przykrą przygodę, świadczącą o dużej łatwowierności, miał wczoraj przed południem mistrz rzeźnicki p. Szypuliński na Chwaliszewie nr. 34.

Do składu rzeźnickiego przyszło dwóch osobników i po kupieniu wyrobów mięsnych zapłacili banknotem jednodolarowym, tłumacząc się, że nie mają przy sobie innych pieniędzy. Uskutecznienie tego targu trwało chwilę, gdyż p. Szypuliński nie znalazł dokładnie kursu dolara, a chcąc klientów obsłużyć, chciał dokonać jednak tej zamiany. Po poinformowaniu się, przyjął on dolarówkę i zdał resztę. Na odchodnym jeden z osobników podszedł do p. Szypulińskiego i zapytał się, czy nie byłby gotów nabyć większej ilości dolarów po kursie 3 zł za dorała.

Po naradzie z żoną rozpoczęto targowanie. Nie było jednak w mieszkaniu potrzebnej na ten cel gotówki. Żona p. Szypulińskiego udała się do banku, gdzie podjęła 10.000 złotych, ażeby

dokonać tej transakcji. Nieznajomi przynieśli zawinięte w chusteczce dolary. Postanowiono je wymienić w banku. W tym celu mieli się udać z żoną p. Szypulińskiego do banku, ażeby dokonać zamiany. Dolary i gotówkę w sumie 10.000 złotych włożono do chusteczki i zawinięto to otrzymała p. Szypulińska. Podczas wsiadania do tramwaju nieznajomi manipulowali w ten sposób, że p. Szypulińska wsiadła pierwsza, a z chwilą, gdy tramwaj ruszył obaj oszuści ułotnili się. Zauważywszy nieobecność rzekomych właścicieli dolarów, p. Szypulińska w tramwaju rozwinęła chusteczkę i spostrzegła, że oszuści podczas manipulowania podsunęli jej zawinięto do bezwartościowymi wycinankami papieru.

Po ujawnieniu oszustwa zawiadomiono o zajściu policję, która szuka oszustów, którzy tak dotkliwie poszkodowali łatwowiernego mistrza rzeźnickiego. (kl)

Troski mieszkańców Poznania

— *** Zażydzenie parku Moniuszki.** Jeden z naszych Czytelników pisze: „W ub. niedzielę w południe, przechodząc przez park Moniuszki, usiadłem na jednej z ławek, ażeby wśród zieleni i w cień drzew odpocząć przez kilka chociażby tylko minut. Niestety dla mnie, Polaka-chrześcijanina, było to wprost niemożliwością. W kilka chwil po moim przybyciu, przyszły trzy Żydówki (oczywiście elegancko ubrane) i usiadły na sąsiedniej ławce. Niedługo potem przyszła dość liczna rodzina żydowska z krzykliwą gromadą swych pociech i również rozgościła się na jednej z ławek, znajdujących się w półkolu. Kiedy wreszcie przyszła pewna cięta Żydówka z synkiem i usiadła tuż obok mnie, zauważyłem, że nie mogąc dłużej pozostać w tem semickim, hałaśliwym, beczelnym towarzystwie i zmuszony byłem opuścić owo nieszczęsne miejsce. Szukając innej, niezajętej jeszcze ławki, przekonałem się, że to nie tak łatwo. Zrezygnowany skierowałem swe kroki ku miastu. Jakżeż byłem zdziwiony, kiedy na Włach Batoiego spotkałem jeszcze kilka semickich nosów — przeważnie Żydówek — zdających w kierunku parku Moniuszki, niczym karawany do oazy. Czyżby więc Żydzi obrali sobie park Moniuszki za miejsce swoich schadzek? Bezceremonialność i buta, jaką można było zauważyć u tych Żydów, mimowoli każdego przechodzącego musiała uderzyć w sposób rażący. Opuściwszy z wielkimi rozczarowaniem park Moniuszki, miałem wrażenie, że opuszczam jakiś park Izraela. Nawet pocziwy Moniuszko mimo, że jest z kamienia, wydawał się mieć jakąś smutną i niezadowoloną minę. Jeżeli tak dalej pójdzie, to doczekamy się tego, że park Moniuszki stanie się tem dla Poznania, czem Palestyna dla świata. Tylko, że w Palestynie oprócz Żydów, są Arabowie, a w naszym parku Moniuszki niema Arabów...” (x)

RÓŻNE

— *** Apel zarządu miejskiego do handlarzy targowych.** Zarząd miejski stale czyni wszystko, co możliwe, by bezrobotnym ułatwić znalezienie zarobku, nie może jednak tolerować niczego, co by się sprzeciwiało obowiązującym przepisom. Z tego właśnie powodu organa wykonawcze miejskie zmuszone są do wymierzania ustawą przewidzianych kar tym wszystkim, którzy zajmują się handlem targowym bez posiadania karty rejestracyjnej i to tembardziej, że karty takie wydawane są zupełnie bezpłatnie. W interesie więc wszystkich handlarzy targowych, także i bezrobotnych, leży postaranie się o kartę rejestracyjną, po której zgłosić się należy do wydziału przemysłowego zarządu miejskiego, ratusz, pokój nr. 55. Zaznaczamy przy tej okazji jeszcze raz, że plonnymi są obawy bezrobotnych, iż przez wystąpienie się o taką kartę stracą prawo do zapomóg z Funduszu Pracy, gdyż zapomogi te są odbierane tylko tym, którzy na handlu podobnym zarabiają najmniej 30 zł miesięcznie. Ostateczny termin na zgłoszenie się po wspomnianą kartę rejestracyjną, mija z dniem 10 września rb. Po tym terminie organa miejskie będą zmuszone do bezwzględnej wymierzania kar, przewidzianych ustawą, tym, którzy nie wykażą się posiadaniem takiej karty. Przypominamy również, że stragany winne być oznaczone imieniem i nazwiskiem ich właściciela. Odnosi się to oczywiście również i do handlarzy stałych. (x)

— *** Nowe tereny pod ochroną krajoznawczą i roślinności.** W nr. 37 „Poznańskiego Dziennika Wojewódzkiego” ukazało się zarządzenie wojewody poznańskiego w sprawie uznania miejscowości, położonych przy jeziorach kierskim i strze-

Piątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Augustyna b. | Ściecie św. Jana
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Wyzomira | Racibóra bl.

Słońca: wschód 4,55, zachód 18,50
 Długość dnia 13 godzin 55 minut
 Księżyc: wschód 16,33, zachód 24,49
 Faza: 4 dzień przed pełnią.

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
 Ng 15 211

— *** Wypadek przy pracy.** W oddziale III fabryki H. Cegielski na Górnej Wildzie spadł dziś z rusztowania 41-letni Michał Dąbrowicz (ul. Madalińskiego 13). Z powodu złamania nogi w podudziu, przywołane pogotowie ratunkowe (66-66) przewiozło p. Dąbrowicza do szpitala miejskiego. (kl)

— *** Ofiary konskich kopyt.** Na placu wyścigów konnych na Ławicy, kopnął koń 26-letniego Stanisława Nowaka z Ławicy. Z powodu wstrząsu mózgu i innych obrażeń przewiozło p. Nowaka pogotowie do szpitala miejskiego. — Na terenie cyrku „Olympia” kopnął koń dwuletniego Władysława Prędkiego. — Chłopiec odniósł silny wstrząs mózgu. Pogotowie ratunkowe (66-66) przewiozło go do Szpitala św. Józefa. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— *** Kradzież z włamaniem w mieszkaniu.** Nocą nieznani złodzieje włamali się do mieszkania dentysty Franciszka Martina przy Wielkich Garbarach nr. 48. Łupem wlamywanicy padła stolowizna i biżuteria, narazie nieustalonej wartości. Dalsze dochodzenia przeprowadza komisarz I. (kl)

— *** Obława na Malcie i w Kobylepolu.** W związku z kradzieżą, dokonaną w stogu przy młynie Świętojańskim ze szkoda p. Józefa Stępienia, policja przeprowadziła obławę na Malcie i na polach Kobylepola. Podczas obławy zatrzymano i doprowadzono na policję 21 mężczyzn i kobietę, z których 6 zatrzymano jako podejrzanym o kradzież. (kl)

— *** Walizka w komisariacie.** W komisariacie I znajduje się walizka z garderobą i bielizną męską, pochodzącą prawdopodobnie z kradzieży, dokonywanych na strychach. Poszkodowanych nie zdolano narazie ustalić. (kl)

Bunt w więzieniu toruńskim

Toruń. (z) W ub. środę odbyła się przed sądem grodzkim rozprawa przeciwko uczestnikom głośnego buntu w dniu 9. 7. br. w więzieniu sądowym przy ul. Piekary 53, zwanemu popularnie „Okrągłakiem”.

Na ławie oskarżonych zasiadli notoryczni przestępcy: Bolesław Luks, Franciszek Majewski, Alfons Cwikliński, Stanisław Litkowski, Antoni Wochna, Ignacy Biesiadowski, Paweł Subczyński, Gertruda Borkowska i Helena Ostupczak. Wszyscy oskarżeni odpowiadają przed sądem z więzienia. Na rozprawę zostali doprowadzeni pod silną eskortą policji.

Rozprawie przewodniczył sędzia Gajda. Według aktu oskarżenia, ekscesy miały następujący przebieg:

W dniu 9 lipca br. w jednej z cel zabarykadowało drzwi kilku więźniów z Bolesławem Luksem na czele, znieważając strażników i demolując urządzenie celi. Do awantur przyłączyli się lokatorzy trzech innych cel, wybijając szyby i niszcząc urządzenia.

Z oskarżonych nikt nie przyznał się do winy. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, podczas którego przesłuchano szereg świadków, sąd wydał wyrok skazujący: Luksa na 7 miesięcy, Majewskiego na 6 miesięcy, Cwiklińskiego na 4 miesiące, Biesiadowskiego i Wochnę po 2 miesiące, Litkowskiego na 2 tygodnie, wreszcie Ostupczaka na 6 tygodni aresztu. Oskarżoną Borkowską uwolniono od winy, a sprawę Subczyńskiego wyłączono.

Żyd handluje nielegalnie złotem

Krotoszyn. (sh) Od dłuższego czasu wywiadowcy straży granicznej wysilali całą swoją energję i sprytem celem pochwycenia Żyda Alji-Abrama Friedego, lat 54, z Kalisza, który nielegalnie handlował złotem i walutami.

Wywiadowcy z kom. straży granicznej Krotoszyn, pp. Cichoń Leon i Matuszczak Leon, przytrzymałi obecnie dawno poszukiwanego Żyda Friedego z Kalisza.

Wynik przeprowadzonej rewizji dał rewelacyjne i nieprzewidywane wyniki, gdyż znaleziono u niego złota

i walut obcych na sumę, przekraczającą 12.000 zł (dwanaście tysięcy). I tak znaleziono: 270 marek niemieckich w złocie, 130 dolarów w złocie, 115 rubli w złocie. Ponadto znaleziono w banknotach 20 marek niemieckich, 232 dol. amerykańskie, 650 franków francusk., 1 funt szterl. i 40 linów rumuńskich, oraz dewizy na 45 dolarów.

Pieniądze skonfiskowano i oddano do depozytu tut. sądu grodzkiego, do dyspozycji prokuratora sądu okręgowego, a Żyda Alji-Abrama Friedego osadzono w więzieniu, gdzie oczekuje rozprawy sądowej.

KRONIKA SĄDOWA

— W procesie o zająć antyżydowskie w Krobli, toczącym się wczoraj w sądzie apelacyjnym w Poznaniu, zapadł wyrok, mocą którego oskarżony Wałkiewicz został uniewinniony, Jankowskiemu zaś sąd obniżył karę do jednego roku. Wyrok co do pozostałych oskarżonych sąd zatwierdził.

— **Notoryczny przestępca przed sądem.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął Józef Siedziński, przebywający ostatnio w więzieniu w Szamotułach, oskarżony o to, że w dniu 24 lipca ub. r. w więzieniu w Szamotułach namawiał współwięźnia Karniszewskiego do udzielenia mu pomocy przy ucieczce, dalej o to, że w tym samym czasie i miejscu zarzucił Karniszewskiemu pasek na szyję, przez co zachodziła groźba utraty życia, dalej o to, że groził kierownikowi sądu grodzkiego w Szamotułach, iż mu podgryzie gardło. Siedziński, który już był karany 16 razy, usiłował namówić współwięźnia Karniszewskiego do udzielenia mu pomocy przy ucieczce. W czasie dyskusji na ten temat między Siedzińskim a Karniszewskim powstał spór o to, jaka śmierć jest najłżejsza. Karniszewski przekonywał swojego antagonistę, iż najłatwiejszą i najmniej bolesną jest śmierć przez powieszenie. Chcąc go o tem przekonać, Siedziński zarzucił mu na szyję pasek, następnie przerzucił sobie ciało Karniszewskiego przez plecy. Karniszewski był już bliski omdlenia i, gdyby nie pomoc innych więźniów, ta niefortunna próba Siedzińskiego mogłaby się zakończyć tragicznie. Za te czyny odpowiadał Siedziński przed sądem okręgowym w Poznaniu, który skazał go po zastosowaniu amnestji na łączną karę 10 miesięcy więzienia. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— **DOLSK.** Odbyło się w lokalu p. Neymanówny plenarne posiedzenie Bractwa Kurkowego pod przewodnictwem prezesa p. Burzyńskiego Józefa z Jaskółek. Uchwalono urządzić dn. 6 września żniwne strzelanie.

— W ub. tygodniu wybuchł w maj. Brzeźnica, własn. p. Franciszka hr. Zółtowskiego dur brzuszny. Chorych robotników dominjalnych oraz ich rodziny wywieziono do szpitala powiatowego w Gostyniu i lecznicy O. O. Bonifratrów w Marysinie-Piaskach.

— Dnia 27 bm. o godz. 19 odbędzie się w zarządzie miejskim posiedzenie rady miejskiej. (n)

— **GNIEZNO.** Na zarządzenie sędziego śledczego przeprowadziła policja rewizję u mgr. Nowaka, aplikanta adwokata Koteckiego, zajmującego projekt rezolucji Stronnictwa Ludowego na dzień 15 bm. oraz kilka pism organizacyjnych. Równocześnie przeprowadzono rewizję w biurze N. P. R., która wypadła negatywnie.

— Posiedzenie rady miejskiej w Gnieźnie odbędzie się w piątek, 28 b. m. Porządek obrad obejmuje aż 21 punktów. (br.)

— **JAROCIN.** Odbyły się dożynki w maj. Pendzisz. Jarocin, p. dr. Wł. Bortna, adwokata w Chorzowie.

— W ub. niedzielę odbyła się w Witaszyczach wenta na dokonanie budowy kościoła.

— Tow. Polskich Kolejarzy w Jarocinie obchodziło w ub. niedzielę 15-lecie swego istnienia oraz uroczyste poświęcenie nowego sztandaru.

— W ub. tygodniu spalił się dom mieszkalny z częścią urządzenia domowego rol. Gabrijelowi Patoce.

— Teatr Miejski z Ostrowa pod dyr. p. Marji Szczepnej zapowiada otwarcie sezonu w Jarocinie przedstawieniem inauguracyjnym w dn. 7 września r. b. Wystawiona będzie sztuka Fredy p. t. „Gwałtu, co się dzieje”.

— Nieszczęśliwemu wypadkowi uległa 9-miesięczna Barbara Świdarska, córka Edmunda i Stanisławy z Dzieciuchowiczów, zamieszkałych w Jarocinie przy ul. św. Ducha 3. Mała Barbara w nieobecnosci rodziców powisała się sznurkiem zawieszonym na szyi, który zaciekając się, pozbawił maleństwo życia. (jp.)

Czytelników „Kurjera Poznańskiego”
w Katowicach
zawiadamiamy niniejszem, iż prenumeratę na „Kurjer Poznański” w Katowicach przyjmuje ekspozytura „Ruchu” przy ul. Marji Konopnickiej 1.
Ekspozytura „Ruchu” w Katowicach poręcza punktualne i wczesne dostarczanie „Kurjera Poznańskiego” naszym Abonentom.

STAN POGODY W POZNANIU
27 sierpnia 1936

Temperatura 7 godz. + 11,8
Ciśnienie 7 godz. 760,6 mm. wysokie
Zachmurzenie 7 godz. pogodnie
Wiatr 7 godz. kierunek półn.-zach., szybkość 7 m/sek.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,1 mm., rodzaj opadu: deszcz.

Temperatura w dniu 26 sierpnia br. była:
najwyższa + 20,2 o godz. 15
najniższa + 11,6 o godz. 21
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
W dalszym ciągu pogoda zmienna, pochmurno z przejściowymi przejaśnieniami.

Złoty jubileusz Tow. Pszczelarzy

Inowrocław. (c) Ubiegłej niedzieli obchodziło Tow. Pszczelarzy w Inowrocławiu piękną uroczystość 50-lecia swego istnienia.

Obchód jubileuszowy, w którym uczestniczyło całe zorganizowane bartnictwo kujawskie, rozpoczął się nabożeństwem w kościele Matki Boskiej. Mszę św. odprawił ks. Ziarniak, a okolicznościowe kazanie wygłosił ks. kanonik Kubiński.

Następnie w hotelu „Basta” odbyło

Zarząd Towarzystwa Pszczelarzy w Inowrocławiu.

się uroczyste zebranie, które zajął prezes towarzystwa Antoni Gryczka, witając przedstawicieli władz i organizacji społecznych, oraz licznie przybyłą brać pszczelarską. Żywiłową owację zgromadzeniu założyli tow. towarzystwa, sędziemu prof. Władysławowi Cegłowi. Do stołu przyzwołał go poproszono prezesa Wielkop. Związku Pszczelarzy p. Władysława Cegłę, a na ławników pp. prof. Cegłę i dyr. Hozakowskiego.

Sprawozdanie z 50-letniej działalności towarzystwa złożył sekretarz p. Teodor Gralik. Towarzystwo założone dnia 7 marca 1886 r. Inicjatorami założenia stowarzyszenia byli pp. Władysław Cegiel, Szymański i Stoekel. Z pośród założycieli pozostał dotąd w towarzystwie tylko prof. Cegiel, obecnie prezes honorowy. W czasach za-

borczych towarzystwo wykazywało piękny rozwój. W sierpniu 1929 r. towarzystwo brało udział w wystawie pszczelarskiej na Powszechnej Wystawie Krajowej, gdzie za swoje ekspozycje zdobyło list pochwalny. W r. 1931 urządzono staraniem towarzystwa 3-dniowy kurs pszczelarski.

Z dużym zainteresowaniem wystuchano w dalszym ciągu referatu p. Wacława Krupowicza z Poznania p. t. „Wpływ Wielkop. Związku Pszczela-

rzy na rozwój pszczelarstwa wielkopolskiego”.

Na zakończenie zebrania jubileuszowego, przewodniczący wręczył dyplomy uznania zastępującym członkom pp.: prezesowi honorowemu prof. Cegłowi, Stanisławowi Buchholzowi, Antoniemu Gryczce, Józefowi Czapli, S. Bartekiemu, M. Wojtyńskowi, St. Koralewskiemu, A. Wasilewskiemu, W. Michalakowi, B. Wiśle i W. Jabłońskiemu.

Po wspólnym obiedzie wysłuchano interesującego wykładu z dziedziny pszczelarstwa, który wygłosił p. Alfons Matyszek. Również ciekawy referat o ogrodnictwie wygłosił p. B. Wiśla.

Uroczystość pszczelarzy inowrocławskich pozostanie na długo w pamięci uczestników.

METROPOLIS

SEANSE: 515 715 915
OD JUTRA PIĄTKU, 28 bm.

„CZARNY ANIOŁ”

W ROL. GŁÓW. romantyczny kusząco piękna prawdziwy dżentelman ekranu
FREDRIC MARCH MERLE OBERON HERBERT MARSHALL

— DZIŚ w czwartek poraz ostatni — wielki sensacyjny film „PIENIĄDZ” —

NA OTWARCIE SEZONU!

PRESTIZOWY SUPERFILM
AMERYKAŃSKI
DZIEJE WIELKIEJ MIŁOŚCI

— **KEPNO.** W ogrodzie p. M. Henniga przy ul. Marsz. Piłsudskiego zakwitł powtórnie w tym roku bez.

— W ub. tygodniu około godz. 9 wieczorem ukazał się na północnej stronie nieba ogniasty słup, który po kilkunastu sekundach znikł.

— Znany przemysłowiec Al. Czekala z Podzamcza, został podczas pościgu ciężko ranny przez policję i niebawem zmarł.

— W Baranowie przejechał samochód, kierowany przez insp. ubezpieczalni krajowej p. Obrebskiego, pewna kobieta, która odniosła dość poważne okaleczenia. (kms.)

— **KOŚCIAN.** Wystawę rolniczo-przemysłową zawiązało ogółem 30.768 osób. Obecnie przystąpiono do rozebrania pawilonów. Wśród wystawców panuje znaczne niezadowolenie, odnośnie do komisji oceniających. Z powodu licznych wnoszonych protestów, komisje w wielu wypadkach musiały zmienić swoją pierwotną ocenę na korzyść wystawców, którzy wnieśli protesty.

— W czasie burzy uderzył grom w stóg żyta maj. Szoldry, który spłonął doszczętnie.

— Droga publiczna w kierunku Jarogniewic — Zadory została do czasu pobudowania nowego mostu na kanale „Obry” zamknięta. Ruch kołowy i samochodowy na tym odcinku odbywać się będzie drogą Jarogniewic — Głuchowo — Piotrowo.

— Odjazd dzieci z Niemiec, które przybyły na 4-tygodni. kolonji w zakładzie św. Zofii, nastąpił 25 bm. po południu. Dzieci miały w zakładzie św. Zofii z strony siostr miłosierdzia bardzo czułą opiekę, przeto z żalem wyjeżdżały.

— Zarząd miejski w Kościanie udzielił mu uprawnienia rządowego na przeprowadzenie energii elektrycznej z elektrowni w Poznaniu na obszar, objęty granicami miasta Kościana i przyległych gromad Kiełczewa, Kurzejgóry i Czarkowa w pow. kościańskim. Elektrownia w Poznaniu pobuduje w tym celu linie przesyłową z Mosiny przez Czempiń do Kościana. Czas trwania uprawnienia ma wynosić 25 lat. Podanie zarządu miejskiego jest obecnie wyłożone w urzędzie wojew. w Poznaniu do wglądu zainteresowanych. Wszelkie zarzuty, zastrzeżenia i żądania do projektu mogą zainteresowani wnieść do urzędu wojew. (mk)

— **OSTRÓW.** W środę w kościele parafialnym w Droszewie, pow. Ostrów, pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy p. dr. Bernardem Chelkowskim z Bydgoszczy a p. Zofią Gąsowską, córką właściciela maj. Gałazki Małe.

— W piątek o godz. 20.15 odbędzie w hotelu „Polonia” zebranie Str. Nar.

— Odpowiadał tu przed sądem okręgowym w Ostrowie b. urzędnik poczt. Wiktor Gierski z Ostrowa, któremu akt oskarżenia zarzucił defraudowanie 715,89 zł w czasie czynności służbo-

wych. Sąd skazał niesumiennego urzędnika na 1 rok więzienia z zaliczeniem aresztu oraz utratę praw obywatelskich na przeciąg 2 lat. Na wniosek obrońcy, który zapowiedział apelację, wypuszczono Gierskiego na wolną stopę.

— Przed sądem okr. w Ostrowie stanął niej. Tyl. Władysław z Ostrowa, ul. Szpitalna, oskarżony o dopuszczenie się czynów nierządnych z nieletnimi dziewczynkami. Na rozprawie, która odbyła się przy drzwiach zamkniętych, powołano szereg dziewczyn — ofiar zwyrodnialca.

Sąd po wysłuchaniu świadków skazał Tyła na 2 i pół roku więzienia, zaliczając mu areszt śledczy. Jak wynikało z ogłoszonego wyroku, Tyl zwał 18 dziewczyn — w wieku 6 do 13 lat. Przyzywał je na strych, gdzie dopuszczał się czynów nierządnych. (rp)

— Za uprawianie nierządu z nieletnimi odpowiadali przed sądem okr. Szczepan Gwizdek z powiatu rawickiego, który otrzymał półtora roku więzienia i Radebga Władysław z pod Kepna, skazany na 1 rok więzienia. Obu oskarżonych na skutek amnestji połowę kary darowano. (os)

— **WOLSZTYN.** Tichm Fritz z Berzyńskiego Młyna posadził dzieci listonosza Paździora o kradzież owoców z jego ogrodu. Kiedy spotkał jednego z synów Paździora, powalił go na ziemię, ukłakił na nim i zabił niemilosierdzie, przyczem wyzywał go. Rodzice pobitego wnieśli skargę do sądu. (wo.)

— **ZBASZYN.** 11-letnia córeczka p. Rogackiego, zamieszkałego w Posesji p. Utraty w Zbaszynie, spadła ze śpiżarni, doznając złamań obu rąk oraz wstrząsu mózgu.

— W ub. niedzielę odbyło się w Tuchorzy poświęcenie sztandaru obojczy Kółka Rolniczego, połączone z uroczystością 15-lecia istnienia Kółka.

Czytelnikom naszym

w Nekli

(pow. Środa)

donosimy, iż utworzyliśmy w Nekli własną agencję „Kurjera Poznańskiego”, którą prowadzi p. Franciszek Zmyślony (skład kolonj.).

W agencję p. Zmyślonego można zamawiać „Kurjer Poznański” już na wrzesień bez żadnych dopłat.

Kto zaabonuje „Kurjer Poznański” w agencję p. Zmyślonego, otrzyma gazetę już około godz. 5 po południu.

Administracja.

Echa pobicia połowego

Swarzędz. (sd) W związku z pobiciem połowego Franciszka Kossatza, z maj. Tulce, który wraz z robotnikiem folwarcznym Wojciechem Kędziorą transportował przychwyconych na gorącym uczynku dwóch opryszków, dowiadujemy się dalszych szczegółów. Wyżej wymienieni przewozili złodziei na powózce do posterunku P. P. w Trzoku, oddalonym od Tulce 7 kilometrów. W drodze, za Komornikami, jeden ze złodziei oświadczył, że musi wysiąść. Wówczas opryszk skorzystał z dogodnej chwili i unieszkodliwili połowego Kossatza, odbierając mu fuzję, przyczem ciężko go poranili, poczem zbiegli. Stan Kossatza jest bardzo ciężki.

Energiczne dochodzenia policyjne doprowadziły do aresztowania dwóch podejrzanych, mianowicie Romana Wiąza i niej. Sulwińskiego, zam. w Swarzędzu.

Sędziwy mąż okrada staruszkę - żonę

Tczew. (at) Policja tuł. powiadomiona została przez 81-letnią Marię Mączkowską z Tczewa o kradzieży wszystkich jej oszczędności w kwocie 640 zł, które miała ukryte w skrytce w łóżku. Kradzieży tej dopuścił się 67-letni mąż jej Józef, który po dokonanej kradzieży zbiegł w nieznanym kierunku.

Jarmarki

— **OBORNIKI.** Dnia 1 września br. odbędzie się jarmark na konie, bydło i świnie.

— **ŚRODA.** Jarmark ogólny odbędzie się w Środzie 1 września.

Z POMORZA

— **TORUŃ.** Żydówka Estera Piner została ukarana przez wydział przem.-handlowy zarządu miasta na 300 zł grzywny za uprawianie nielegalnego handlu domokrajnego.

— Pierwszy tramwaj, łączący bezpośrednio Śródmieście z Placem Bankowym wyruszy 15 września.

— Anastazja Sadowska z ul. Podgórznej zgłosiła, że ostatnio jakiś zwyrodnialec wepchnął jej koniowo większy kamień w kieszkę odchodową, wskutek czego zwierzę zdechło.

— Dyrektor biura Funduszu Pracy, Marjan Madeyski, ustępuje ze swego stanowiska z dn. 1. 9. b. r. i przenosi się do warszawskiego zarządu miejskiego. Na stanowisko dyr. biura Funduszu Pracy ubiega się jeden z miejscowych działaczy „sanacyjnych”.

— Sąd grodzki skazał na karę więzienia z zawieszeniem 19-letniego A. Liedtkiego, 20-l. B. Marcinkowskiego i 17-l. J. Wiśniewskiego za kradzież, a 27-letnią W. Koraszewską za paserstwo.

— Ostatnio odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Korporacji Kupców Ochrześć. 6 par. statutu zmieniono. Mówi on teraz, że członkiem korporacji może być tylko Polak wyznania rzym.-katolickiego. Następnie kandydatem na radcę Izby Przem.-Handl. w Gdyni wybrano p. Hamerskiego.

— Prywatna Pom. Szkoła Muzyczna przeniosła z dn. 1. 9. br. swoją uczelnię na ul. św. Katarzyny 4. (z)

Gdynia, 25 sierpnia.

Junosza-Stępski przybywa do Gdyni

W najbliższą sobotę przybywa do Gdyni zespół Teatru Ziemi Pomorskiej z znakomitym gościem Junoszą-Stępskim. W sali K. P. W. zostanie wystawiona sztuka Rittnera „Głupi Jakób”, w sobotę o godz. 20.30 i w niedzielę o godz. 16-tej; w niedzielę wieczorem komedia Verneuil’a „Azais”. (m)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: H. M. z podziękowaniem za otrzymanie łaski, z prośbą o dalsze, 5—, razem z poprzednio pokwitowanymi 371,50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 26 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Aplikant adwok. mg. praw Bronisław Słowiński i mg. praw Halina Niedzielska; rob. Michał Komór i Stanisława Kozłowska w Jeziorach Wielkich, gmina Strzelno Południe, pow. mogil.; kup. Szlama Godlewicz i kup. Cypra Gerson, oboje w Gdyni; mont. Jan Przychodny i Stanisława Kostańska; handl. Nikodem Cielecki i służ. Maria Zgolińska; urz. ubezp. Wincenty Urbaniak i Janina Chojnacka; urz. ed. Unbezp. Kraj. Edmund Marciniak i eksp. Zofia Schulz; rob. Edward Büttner i rob. Jadwiga Waszczyńska; rob. fabr. Leon Kuźniarek i krawc. Władysław Teicherówna; kup. Willy Schmiedeskamp w Piekarach, pow. gnieźn.; i Ludwika Różańska.

Zgony.

Dnia 26 sierpnia 1936 roku zapisano następujące zgony: Antoni Koperski, palacz, 45 lat; Jerzy Laskiewicz, uczeń szkolny, 13 lat; Walenty Napierała, kanonier 14 pułku art. lek. — rolnik, 23 lata; Krystyna Krzyżnińska, 21 dni; Jan Wagner, mistrz rzeźnicki, 60 lat; Adam Janusz Babier, 30 minut.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„ANSCHLUSS” NA NIESPODZIEWANYM ODCINKU...

Z Wiednia donoszą nam:

Dr. Erwin Kerber, dyrektor Opery wiedeńskiej, oświadczył, że...

Ale prawda! Nim doniosę co takiego p. Kerber jako dyrektor Opery był powiedział, trzeba wyjaśnić, skąd dr. Kerber wziął prawo przemawiania w charakterze dyrektora dawnej Hofoper na Opernringu? Bo przecież dyrektorem tej ważnej instytucji jest Feliks Weingartner. Otóż już nim nie jest. Podał się do dymisji, co już samo w sobie stanowi sensację napewno nie mniejszą, niżeli to, co dr. Kerber w swym nowym charakterze był powiedział.

Dlaczego dr. Weingartner ustąpił? Publicznie podano powodów wiele. Tak wiele, że trudno ich nawał brać na serio. Złazcza to „władz wieki i przepracowania”. Dr. Weingartner zagna się z dyrekturą Opery niby dlatego, że ma już 73 lata i nie może sprostać fizycznie pracy tak ciężkiej, jakiej wymaga to stanowisko. Słusznie. Ale to nie przeszkadza mu: a) w pozostaniu w tejże Operze na stanowisku dyrygenta, b) w objęciu dyrektury Akademii Muzycznej wiedeńskiej, c) w tournée dyrygentem po... Japonii, które z trudnością mogłoby ująć za wypoczynek czy za wilegiaturę... Wziew co? Pogłosek już nie brak, lecz zachwam że na następny raz, gdy ich przybędzie więcej. W każdym razie intryg przeciw Weingartnerowi nie brakowało. A mając lat 73 i sławę wszechświatową, można zatęsknić do pewnego spokoju, gdy ma się go w odległości ręki, tak, że wystarczy sięgnąć.

Więc Weingartner ustąpił, miejsce jego zajął na fotelu dyrektorskim wspomniany p. Erwin Kerber, dyrektor administracyjny i organizator festiwalów salzburskich, które właśnie dobiegają swego tegorocznego świetnego końca. A pierwszym jego

czynem było zaproszenie do współpracy Brunona Waltera, tak jak drugim wspomnianą na wstępie enuncjacją, do której na koniec dochodzę. Enuncjacja istotnie sensacyjna i wysoce polityczna. Bo dr. Kerber oświadczył, że jedzie do Berlina, aby położyć koniec „wojnie muzycznej”, jaka toczyła się między Austrią a Niemcami prawie od pierwszych chwil shitleryzowania Trzeciej Rzeszy. Trzeba zawrzeć pokój, stworzyć porozumienie. Jedenastego lipca Austria i Niemcy porozumiały się na terenie politycznym. Teraz trzeba tę zgodę(?) przenieść na teren muzyki, gdzie jej bardzo potrzeba.

Bo kto śledził stosunki niemiecko-austriackie w świecie dźwięków, ten wie, iż były one stanem otwartej wojny. Dyrygenci z Niemiec nie występowali w Austrii. Kto chciał z Wiednia dostać się na estradę lub scenę berlińską, musiał wyemigrować na stałe do stolicy Niemiec. Salzburg konkurował zacięcie z Bayreuthem i nie raz odnosił zwycięstwo tak co do ściągania cudzoziemców, jak co do jakości produkcji. Nawet w tym roku bożyszczem Salzburga jest Toscanini, ongi bożyszczem Bayreuthu. Przed paru laty hitleryzm spłatał Salzburgowi figla wprost nieuczciwego, zmuszając artystów śpiewaków z Rzeszy do odmówienia współpracy w przeddzień zapowiedzianych z ich udziałem przedstawień. Widzowie z Rzeszy bojkotowali zarówno Wiedeń, jak Salzburg, czyniąc to albo dobrej i nieprzymuszanej hitlerzyckiej woli, albo pod naciskiem zakazu, który uniemożliwiał ruch turystyczny między Trzecią Rzeszą a Austrią.

Teraz dyr. Kerber wiezie do Berlina gałązkę oliwną. Wojna ma ustać, współpraca i wymiana ma powrócić. Kto nie uzra tego za sensację, będzie bardzo wy magaający...

M. W.

MUZYKA

Prof. dr. Kamińskiego „Pieśni ludu pomorskiego” omawia „Prager Presse” w swej kronice kulturalnej, podkreślając znaczenie tego monumentalnego dzieła dla nauki o polskiej pieśni ludowej.

TEATR

Co grają w Krakowie? Teatr miejski im Słowackiego wystawił komedię wiedeńską Ebermayera p. t. „Trochę szczęścia dla Renaty”, oraz powtarza Karola Czapka „Rabusia”.

Zakończenie sezonu w teatrach łódzkich. Piszą nam z Łodzi (wp.): Teatr Miejski wystawił na zakończenie sezonu sztukę Buissona „Madame X” z Idą Kamińską w roli głównej i „Zamach” Somina z gościnnym występem Stefana Jaracza oraz w Teatrze Letnim w Parku Słazica farsę Kratza „Mózg o dwóch zonach”. Zakończenie sezonu w Teatrze Letnim przypadło zespołowi operetkowemu Teatru Wielkiego z Poznania, który bawił przez trzy dni w Łodzi z operetką rewjową p. t. „Rose Marie” z udziałem J. Musielewskiej, Z. Grabowskiej, B. Horskiego, J. Gruszczyńskiego, J. Sendeckiego i in.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kraków potrzebuje afisza. Polski Związek Turystyczny w Krakowie (Lubicz 2-4) rozpisuje konkurs na wielki afisz propagandowy miasta Krakowa, który ma być rozmieszczony po centrach zagranicznych. Termin do 5 listopada r.b., nagród będzie trzy (700, 400 i 200 zł) oraz zakup projektów nienagrodzonych po 50 zł za sztukę. Bliższe informacje w Związku.

SLAWISTYKA

Przyjaźń czesko-bolszewicka manifestuje się coraz częściej wzajemnymi wizytami w zakresie kultury. Obecnie udaje się do Rosji Sowieckiej chór praskich drukarzy „Typografia”, co prasa szeroko traktuje jako ważną manifestację duchowej wspólnoty.

RUCH REGIONALNY

Bardzo sławna rewolucja... dzieci. Taki tytuł nosi artykuł p. A. Szyperskiego w ostatnim zeszytzie „Wici Wielkopolskich”. Zeszyt ten w całości poświęcony jest 35-letniej rocznicy strajku dzieci szkolnych we Wrzesni. Artykuł p. Szyperskiego kreśli ogólne tło strajku, a w dalszym ciągu znajdujemy w numerze wiele ciekawego materiału. Pp. B. Matuszewska i S. Pawłakowa, uczestniczki strajku, zamieszczają wspomnienia swe z pamiętnych dni. P. A. Prądyński przypomina nauczyciela Gardę, który pierwszy podał do prasy wiadomość o gnębieniu dzieci polskich przez nauczycieli Niemców. Sprawę sądową przypomina artykuł p. B. Deresiewicza w artykule p. t. „Epilog epilogu sprawy wrzesińskiej”. Znajdujemy tu jeszcze wyjątki z głosów prasy o procesie wrzesińskim, omówienie odbicia sprawy wrzesińskiej w sztuce oraz interesujące przyczynki, jak „Średzinian w obronie Wrzesińian”, list arcybiskupa ks. F. Stablewskiego do sądu gnieźnieńskiego i t. p. Dla historyków sprawy wrzesińskiej zeszyt specjalny „Wici Wielkopolskich” będzie ciekawym materiałem. (tk.)

NAUKA

Handel dawnego Wrocławia stał się przedmiotem zainteresowań docenta U. P., dr. Leona Koczego. Na podstawie obszernej literatury i badań źródłowych nakreślił autor dokładny obraz życia gospodarczego stolicy Śląska. Podkreśla dr. Koczy znaczenie handlu Wrocławia dla reszty państwa polskiego i dla zagranicy, a upadek gospodarki miasta w XVI wieku przypisuje w znacznej części stosunkom politycznym i zamknięciu stosunków handlowych z Polską, gdzie miasto miało główny rynek zbytu. Cenną tę i ciekawą pracę wydał Instytut Śląski w Katowicach w cyklu „Polski Śląsk”. Jednocześnie w tym samym wydawnictwie opublikował rozprawę dr. Chmaja o „Ślaskach wśród Braci Polskich”. Na przestrzeni XVI i XVII wieku rozpatruje tu autor stosunki kulturalne i religijne, oraz ruch umysłowy i tworzenie się szkół na Śląsku. (J. St.)

ZE ŚWIATA FILMU

Film „stachanowski”. W Kijowie nakręcono film propagandowy, osnuty na tle t. z. „stachanowszczyzny”. Robotnik sowiecki Stachanow wynalazł, jak wiadomo, „nowy sposób pracy”, polegający na przyspieszeniu tempa i na wycisnieniu z robotnika ostatnich sił. System ten był zastosowany przez państwo bolszewickie z całą bezlitosnością i kapitalistycznego wyzysku, zdobył sobie niezliczone przekleństwa, niby to dobrowolnie poddających się mu pracowników. W rezultacie upadł szybko, lecz posłużył bolszewikom do obfitej reklamy, której szczytem stał się wspomniany film, przeznaczony głównie na zagranicę, gdzie propaganda bolszewicka święci istne bachanalje, zwłaszcza we Francji i Czechosłowacji, jako w obozie wypadom bolszewizmu na Europę.

OCHRONA PRZYRODY

Łosie wciąż giną. W rezerwacie zwierzęcym Łykoszyn na Polesiu ciągle jeszcze panuje epidemia wśród łosi, lecz nietylko zaraza jest przyczyną śmierci wspinających zwierząt. Coraz częściej zdarzają się wypadki kłusownictwa i rożmyślnego a złośliwego mordowania ochraniających łosi. W ciągu ostatnich paru miesięcy zanotowano aż pięć bezprawnych wypadków. Kłusownicy zabili łosie w puszczech: Holubickiej i Rudnickiej a więc w samych rezerwatach umyślnych. Zimą zabito na Polesiu w Bobrowicach trzecie z kolei zwierzę; czwarte (łosie) wpędzili kłusownicy na iód przy pomocy psów i zabili widłami. Piątego łosia wreszcie znalezione odarte ze skóry w lasach hr. Potockiego w Zapolu. Sprawcy w każdym wypadku zostali ujęci i surowo ukarani. Mimo wszystko, powtarzające się ciągle nadużycia wskazują, że nakładane na winnych kary są o wiele za niskie. Sekcja Ochrony Łosia przy Polskim Związku Stowarzyszeń Łowieckich wniosła do władz memoriał co do zaostrzenia kar. (jml.)

LITERATURA

Z powieści angielskiej. Sheila Kaye-Smith zaczęła swą działalność literacką jako powieściopisarka regionalna, wybierając na tło utworów rodzinne hrabstwo Sussex. Wybrane są jej chłopskie typy, np. Joanna Godden w powieści pod tymże

NAUKA, UCZENIE SIĘ, NAUCZANIE...

„Nauka polska” i jej najnowszy tom — Ze środowiska poznańskiego — Profesor, a uczony — Czy łączyć te zakresy, czy je dzielić? — Plan prof. J. Rutkowskiego — Życie naukowe w trzech funkcjach: produkcji, pośrednictwie i konsumcji — Producent-badacz, pośrednik — nauczyciel, konsument — uczeń — Nauczanie, to rozwijanie człowieka — Zapal badacza i umiejętność nauczyciela — Niebezpieczeństwa.

Niedawno wydała Kasa imienia Mianowskiego (Instytut popierania nauki) nowy XXI-szy tom „Nauki Polskiej”, jak zwykle poświęcony aktualnym zagadnieniom naukowym. Tom ten ma szczególne znaczenie dla Poznania, bo zawiera obszerne omówienie życia naukowego współczesnego Poznania pióra prof. Zygmunta Lisowskiego, o czym podano już obszerną wiadomość na łamach Działu Kultury i Sztuki — drugi zaś uczoney poznański dorzuca ciekawy przyczynek do pewnego zagadnienia, które wysuwa się, zwłaszcza w naszych warunkach, na miejsce bliskie i poważne.

*

Jest to problem stosunku między nauką, uczeniem się i nauczaniem. Problem zarówno uniwersytecki, jak ogólny. Jego uniwersytecką częścią zajął się profesor Un. Poznańskiego, dr. Jan Rutkowski, podając pod publiczną dyskusję projekt ulepszenia i wzmożenia twórczej pracy naukowej polskich uniwersytetów. Jest to przedruk odczytu, wygłoszonego w Warszawie w dn. 16 X. 1935 r. na 24-tym posiedzeniu Koła Naukownawczego, p. t. „Twórcza praca naukowa a uniwersytety”.

Przedstawił w nim prof. Rutkowski konflikty, na jakie narażony jest każdy niemal profesor uniwersytetu, gdy musi godzić intensywną pracę naukową z ciążącymi na nim obowiązkami pedagogicznymi i administracyjnymi — reprezentacyjnymi. Uzdrowić możnaby jego zdaniem te stosunki przez wydzielenie ze szkół akademickich całej twórczej pracy naukowej, z pozostawieniem ich jako wyższych szkół zawodowych, przyczem całą pracę naukową przejęłyby odpowiednio rozbudowane instytuty badawcze. Drugi sposób, bardziej zdaniem prof. Rutkowskiego wskazany, byłby podział obydwu funkcji, naukowej i pedagogicznej, przez stworzenie w naszych uniwersytetach odrębnej pozycji profesora-badacza, zwolnionego z obowiązków administracyjno-reprezentacyjnych, a zobowiązanego do jednego-dziennego tygodniowo wykładu z dziedziny, nad którą w danej chwili pracuje, oraz do zajęć praktycznych, t. j. do kierowania pracami uczniów, mającymi charakter naukowy, a więc co najmniej doktorskimi. Obioru takich profesorów-badaczy na okresy pięcio-

*) Nauka Polska, jej potrzeby, organizacja i rozwój. T. XXI. — Wydawn. Kasy im. Mianowskiego, Instytutu Popierania Nauki. Warszawa 1936, str. 453.

W następnym Dziale:
SAM NA SAM Z GŁOŚNIKIEM
przez
Witolda Noskowskiego

tytułem. Ale już od początku interesowała się miss Kaye-Smith także szerszymi zagadnieniami i w „Malej Anglii” skreśliła ewolucję żołnierza wojny światowej, któremu oderwanie od rodzinnej gleby i pobyt w polu przynosi świadomość narodową. Potem przyszły powieści, osnute na rozpaczliwej walce o byt większej własności ziemskiej, przede wszystkim najbardziej znany „Upadek domu Alardów” (tłumaczony na język polski). Tu już widać zwrot ku kwestiom religijnym. Jak szereg wybitnych literatów angielskich doby dzisiejszej z Chestertonem na czele, miss Kaye-Smith nie mogła zaspokoić głodu duchowego w kościele anglikańskim. Przeszła na katolicyzm. W związku z powrotem falą powieści historycznych z lat ostatnich są utwory, w których sięgnęła w przeszłość swoich Alardów, pokazując ich przodków na tle różnych epok, a zwracając uwagę na przewroty religijne. Obecnie jednak znalazła autorka nowy temat. Zaprzęgnęła skreślić swój rozwój duchowy od zarania dzieciństwa. Owocem są dwie powieści „Lato dzieci” i świeżo wydana druga „Selinie przybyło lat” (Selina is Older, Londyn, Cassell, 1935). Występują tu wyraźnie skonstrastowane siostry. W starszej Selinie, przedwcześnie umysłowo rozwiniętej, nieobliczalnej, trudnej do prowadzenia, a religijnej, łatwo domyślić się autorki. Młodsza o dwa lata Moira jest naturą mniej skomplikowaną i odznacza się praktycznością. Druga powieść obejmuje lata 7-y do 9-ego Seliny. Tło stanowi znowu południowa Anglia (Hastings) (W. T.)

letnie dokonywałoby ciało wyłonione przez członków czynnych Polskiej Akademii Umiejętności. Wykłady ogólne (5-godzinne) należałoby powierzyć w zastępstwie profesorów-badaczy, jako zleczone, odpowiednim docentom, adiunktom i asystentom.

Dyskusja nad projektem prof. Rutkowskiego, w której wzięło udział 10-ciu uczonych warszawskich, z prof. Świętosławskim na czele, wykazała trudności, na jakie przeprowadzenie tego projektu musiałoby natrafić, przy czym najsilniej z zasadniczych względów oponował prof. W. Tatarkiewicz, podnosząc wielkie walory jakie dla uczzonego ma przygotowanie i wygłaszanie wykładów uniwersyteckich.

*

Podobny temat, dotyczący badania i nauczania, był przedmiotem odczytu dr. B. Suchodolskiego, wygłoszonego na następnym posiedzeniu Koła Naukownawczego. W obszernych swych wywodach, zatytułowanych „Badanie a nauczanie”, przedstawił autor dwa odmienne poglądy na badanie i nauczanie. Według poglądu pierwszego — badacz, nauczyciel i uczeń są trzema ogniwami w procesie wytwarzania, krzewienia i utrwalania wiedzy, podobnie jak w życiu gospodarczym istnieją producenci, pośrednicy i konsumenci. Według tego poglądu, niemal jedyny głos przysługuje producentom-badaczom, przez co powstaje nieprzekraczalna granica między nauką i oświatą. Temu pogładowi przeciwstawia autor pogląd inny, określony starą nazwą humanizmu.

Skutkiem zwiększonej produkcji we wszystkich dziedzinach zostaje człowiek współczesny przytłoczony przez kulturę obiektywną. Humanizm jest protestem przeciw traktowaniu człowieka wyłącznie jako narzędzia rozwoju tej kultury obiektywnej, bo chodzi mu przede wszystkim o samego człowieka, który powinien najlepiej i najpełniej rozwijać się i pogłębiać. To też pracę należy według tego poglądu organizować nie ze względu wyłącznie na dobro produkcji, ale ze względu na dobro pracującego człowieka.

Ta postawa humanistyczna zmienia zasadniczo stosunek nauki do oświaty, bo zaciera granicę między badaniem a uczeniem. Nauczanie przestaje być zwykłym pośrednictwem między producentami a konsumentami wiedzy; nauczyciel musi być człowiekiem, który się kształci, bo ten tylko zachęcić może do prawdziwego uczenia się, kto się jeszcze sam uczy. Ale uczyć się samemu, znaczy to badać. Dlatego najbardziej twórczym nauczycielem jest badacz. To też ważniejszy jest własny zapal badawczy nauczyciela, niż umiejętność dydaktyczna.

Dyskusja wykazała, że w tej nowej teorii o nauczaniu i uczeniu się tkwią mnogie niebezpieczeństwa. Nie można nieraz zrezygnować z mechanicznego przekazywania wiadomości, a w praktyce szkolnej te nowe zasady, wymagające od ucznia tam rozumowania, gdy ono nic nie pomoże, wyrządziły już wiele szkody. Nie wahano się też podkreślić, że w tych nowych zasadach tkwią niebezpieczeństwa sublimowanego egoizmu.

*

Omawiany tom „Nauki Polskiej” mieści poza tem długi szereg ciekawych uwag i przyczynków, do których trzeba będzie jeszcze przy okazji powrócić.

Dr. Feliks Pohorecki.
Łanczyn nad Prutem.

Pisma nadesłane

„Nowiny Lekarskie”. Zesz. 16. Treść: J. Szmurło: „Ciechocinek wobec dzisiejszych postępow w rozwoju zdrojownictwa”. — W. Iwanowski: „Źródła i baseny solankowe w Ciechocinku”. — J. Małeki: „O własnościach antionkotycznych solanki ciechocińskiej”. — Z. Jaffe: „Sposobzenia nad stosowaniem nasennego środka „irenal”. — K. Stojalowski i A. Burda: „O kostnieniu chrząstek oskrzeli w przebiegu dychawicy oskrzelowej”. — Przegląd piśmiennictwa lekarskiego. — Ocena. — Sprawozdania ze zjazdów i towarzyszt naukowych. — Wiadomości różne — Adr. Red. Poznań, Skarbowa 9.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Bezpośrednia droga wodna Poznań — Morze Czarne?

Niemcy odczuwają dotkliwie konkurencję Gdyni, jako portu tranzytowego, służącego nie tylko Polsce, ale i państwom wschodniej i południowo-wschodniej Europy. Jeśli jeszcze w 1929 r. tranzyt przez Niemcy towarów, pochodzących z Bułgarii, Grecji, Jugosławii, Austrii, Rumunii i Czechosłowacji oraz Węgier wynosił 5,2 mil. tonn, to w ubiegłym roku wyniósł on zaledwie 3 mil. tonn. Oczywiście, głównym motywem skurczenia się tranzytu był spadek eksportu z wymienionych państw, niemniej jednak między omawianiem zjawiskiem a polską polityką taryfową — kolejową istnieje bezpośredni związek przyczynowy, jak to zresztą sami Niemcy przyznają. Mianowicie Polska, wszedłszy w porozumienia z Czechosłowacją i Rumunją (oraz pośrednio z Jugosławią i Bułgarią) zdołała wcale znaczną część tranzytu, który uprzednio z tych państw szedł przez Niemcy, zdrenować na porty polskiego obszaru celnego.

Widocznie Niemcom konkurencja Gdyni jest solą w oku, skoro nie ustają w wysiłkach, zmierzających do odzyskania transportów tranzytowych. Nie tak dawno temu Rzesza przeciwstawiła taryfom polskim zasadę, iż użytkownicy kolei i portów niemieckich mogą płacić za tranzyt tyle, ileby płacili korzystając z usług kolei i portów polskich. Ani feniga więcej!

Jest to manewr, obliczony na krótką metę. Poza tem Niemcy planują wycofanie przeciwko konkurencji polskiej armatę najcięższego kalibru. Ma nią być kanał Odra—Dunaj—Łaba, który ma zredukować koszt transportu w niebawmy sposób (do 60 proc. stawek dotychczasowych!).

Kanał ten ma ciągnąć się w większej części na terytorjum czechosłowackim, w mniejszej zaś na ziemi niemieckiej i ma łączyć Dunaj z Łabą sztuczną galezią od Theben do Pardubice, zaś ramię jego, biorące swój początek pod Przerowem i dochodzące do Cosel na terytorjum niemieckim, łączyć ma obie rzeki z Odrą. (Z tej racji byliśmy uprawnieni do dania niniejszemu artykułowi efektownego tytułu, który nosi, bowiem „Oder—Donau—Elbe-Kanal” istotnie stworzyłby bezpośrednie połączenie wodne Poznań z Morzem Czarnym).

Chwilowo sprawa kanału stanowi przedmiot intensywnej propagandy, jaką na jego rzecz Niemcy uprawiają zarówno u siebie, jak i w Czechosłowacji. Kraj ten jest w wysokim stopniu zainteresowany tą sprawą, bowiem

większa część robót musiałaby być wykonana po stronie czeskiej.

Notujemy przy tej sposobności pogłoskę, jaka ostatnio krąży w Warsza-

wie, że mianowicie między rządami polskim i rumuńskim podjęto rozmowy na temat budowy kanału, który połączyłby Bałtyk z Morzem Czarnym, opierając się na połączeniu Dniestru i Prutu z Wisłą; kanał ciągnąłby się na przestrzeni 1.900 km, z czego 1.000 km przypadałoby na Polskę, reszta zaś na Rumunję. Stworzona w ten sposób droga wodna byłaby krótsza od kanału Odra—Dunaj.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Przedsiębiorstwa, eksportujące półfabrykaty i gotowe wyroby drzewne, wolne są od podatku przemysłowego.** Min. skarbu, na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr. 46, poz. 339) zwalnia od podatku przemysłowego od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych, osiągnięte z eksportu wyrobów drzewnych przez nie półfabrykatów i gotowych wyrobów drzewnych, dokonanych przez krajowych eksporterów drewna drogą morską za pośrednictwem krajowych lub gdańskich firm ekspedycyjnych, trudniących się zawodowo eksportacją. Za krajowego eksportera drewna uważa się krajowe przedsiębiorstwa handlowe, zakupujące od przedsiębiorstw przemysłowych na własny rachunek półfabrykaty i gotowe wyroby drzewne w celu wyeksportowania poza granicę celne Rzeczypospolitej.

Z KRAJU

(k) **Kapitały obce w bankach prywatnych.** W związku z falą tezauryzacyjną, jaka miała miejsce w marcu i kwietniu r. b., nastąpiły w II kwartale r. b. pewne charakterystyczne przesunięcia w kapitałach obcych banków prywatnych. Skurczyły się w tym okresie wkłady terminowe (z 193,8 do 177,5 mil. zł), bardzo nieznacznie spadły wkłady natychmiast płatne (z 276,5 do 267,4 mil. zł), wzrosły natomiast dość znacznie wkłady w rachunkach bieżących (z 150,7 do 173,8 mil. zł). Poza tem podkreślić należy, że banki prywatne zmniejszyły w II kwartale r. b. kredyty, otrzymane od banków zagranicznych — z 138,2 do 117,0 mil. zł.

(k) **Wskaźniki cen hurtowych w lipcu.** Wskaźnik ogólny cen hurtowych w lipcu r. b. wyniósł (1928 = 100) 53,6 wobec 53,9 w czerwcu r. b. i 52,8 w lipcu r. ub. Wykazał on tem samem pewien spadek w porównaniu z wskaźnikiem czerwcowym i nawet majowym. Poniżej podajemy wskaźniki cen hurtowych grup specjalnych (1928 = 100 pierwsza liczba w nawiasie oznacza wskaźnik za czerwiec r. b., druga — za lipiec r. ub.): żywność i używki 49,9 (51,3 — 49,1); nabywane przez spożywców 56,0 (57,2 — 56,3); artykuły rolne krajowe 44,6 (45,9 — 43,7); sprzedawane przez rolników 37,0 (39,4 — 35,6); artykuły przemysłowe 57,1 (56,4 — 56,4); surowce 55,5 (55,0 — 54,0); półfabrykaty 56,3 (55,2 — 54,6); wyroby gotowe 59,3 (58,8 — 60,3); surowce i półfabrykaty przemysłowe 56,0 (55,1 — 54,3); uzależnione od zagranicy 46,5 (45,6 — 42,9); skartelizowane 75,3 (75,4 — 82,1); pozostałe 50,9 (49,7 — 46,6); materiały budowlane 49,4 (48,9 — 50,9); artykuły nabywane przez rolnika 64,3 (63,8 — 66,0). Jak widać z powyższych liczb, niższe wykazują tylko wskaźniki cen żywności i używek, artykułów rolnych krajowych oraz (nieznacznie) surowce skartelizowane. Reszta grup wykazuje zwykłe. W szczególności wzrósł wskaźnik cen artykułów, nabywanych przez rolnika, przy jednoczesnym wyraźnym spadku wskaźnika artykułów, sprzedawanych przez rolników.

(k) **Liczba wykupionych świadectw przemysłowych.** Na rok podatkowy 1936 wykupiono w okresie od listopada ub. r. ogółem 661.041 świadectw przemysłowych, z czego przypada 216.508 na przedsiębiorstwa przemysłowe i 417.336 na przedsiębiorstwa handlowe. W analogicznym okresie poprzednim, na rok podatkowy 1935 wykupiono — 632.931 świadectw przemysłowych, w tem 204.108 dla przedsiębiorstw przemysłowych i 402.567 dla handlowych.

(k) **O produkcji octu piwnego.** Do wyrobu konserw rybnych, jak np. śledzi i minogi obsmażane i marynowane, używany bywa ocet piwny. Dość dużo takiego octu wyrabia się i zużywa w Anglii. Od niedawna ocet piwny wytwarzany jest w Gdańsku, skąd przechodzi do Polski. Ze względu na powyższe i nasze wytwórnie octu spirytusowego powinny mieć możliwość produkowania octu piwnego. Korzystając z nowelizacji rozporządzenia wykonawczego do ustawy o monopolu spirytusowym, trzeba taki przepis do tego rozporządzenia wprowadzić. (k)

(k) **Nieuzasadniona wyższość cen opakowań blaszanych.** Poznański przemysł perfumeryjno-kosmetyczny odczuł dotkliwie nieuzasadnioną gospodarczo wyższość cen opakowań blaszanych o 15 do 40 proc. Jak dowiadujemy się, wyższość cen nastąpiła

Organizacja komunalnych kas oszczędności

W drugiej połowie lipca br. ukazało się rozporządzenie min. skarbu o Związkach K. K. O., normujące b. ważną kwestję nadzoru bezpośredniego nad komunalnymi kasami oszczędności. Wykonanie tego nadzoru władze nadzorcze (min. skarbu w porozumieniu z min. spraw wewn.) przekazały właśnie Związkowi K. K. O., które jako związki przymusowe kas uzyskują osobność prawną o charakterze publicznoprawnym.

Zakres bezpośredniego nadzoru nad kasami obejmuje m. i.: zatwierdzenie statutu kas; zatwierdzenie dyrektorów kas; zezwalanie kasom na zaciąganie pożyczek; zawieszenie w czynnościach organów kas i poszczególnych członków tych organów oraz uchylenie i zawieszanie uchwał i zarządzeń organów kas, gdy naruszają prawo lub statut albo szkodzą interesom publicznym i interesom samej kasy. W pewnych wypadkach Związek przed wydaniem decyzji musi uzyskać zgodę ministerstwa nadzorczych.

Od decyzji Związku służy kasie odwołanie do władzy nadzorczej w ciągu dni 14.

Obok wykonywania zleconego przez władze nadzorcze bezpośredniego nadzoru nad kasami oszczędności, Związki mają szerokie kompetencje, w zakresie polityki kas, kontroli, instruowania kas, współpracy z władzami i w sprawach propagandy.

Poza tem rozporządzenie zawiera szereg przepisów dotyczących organizacji Związków, które to przepisy będą szczegółowo rozwinięte w statutach Związków, jakie zapewne niedługo nada im władza nadzorcza.

Z tą chwilą istniejące obecnie 4 Związki okręgowe kas (w Warszawie, Lwowie, Poznaniu i Katowicach) zorganizują się na nowych podstawach prawnych, dokonując wyboru nowych władz i przedstawiając władzy nadzorczej wnioski o zatwierdzenie swych prezesów i dyrektorów.

W ten sposób wydane w r. 1934 nowe prawo o K. K. O. powoli wchodzi w okres realizacji.

W sprawach

PROPAGANDOWYCH i projektów reklamowych

prosimy komunikować się z

WYDZIAŁEM PROPAGANDY

„Kurjera Poznańskiego”, św. Marcin 70

I. piętro od godziny 16—18

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24
35-25, 40-72.

V Ogólnopolskie Targi na jęczmień browarny w Poznaniu

Związek wytwórców jęczmienia browarnego R. P. urządził w b. r. piąte już z kolei Ogólnopolskie Targi na jęczmień browarny. Odbędzie się one w Poznaniu w dniach 14, 15 i 16 września br. w halach Międzynarodowych Targów Poznańskich przy ul. Bukowskiej.

Prace przygotowawcze związane z urządzeniem Targów dobiegają końca. Związek wytwórców jęczmienia browarnego Zachodniej Polski w Poznaniu, który podjął się organizacji tych Targów, dokłada usilnych starań, aby tegoroczne Targi pod każdym względem wypadły jak najlepiej. Organizatorzy mają nadzieję, że Targi będą dla producentów dobrą okazją do korzystnego zbytu jęczmienia oraz umożliwią kupiectwu, browarom, słodowniom i fabrykom kawy słodowej zapoznanie się z jakością tegorocznego jęczmienia z całej Polski i ułatwią im zakup większych, jednolitych partii jęczmienia wymaganego gatunku.

Producenci jęczmienia, pragnący wziąć udział w Targach, winni nadesłać na własny koszt próbę (y) jęczmienia, własnej, tegorocznej produkcji, każda o wadze 100 kg. brutto pod adresem „Ogólnopolskie Targi na jęczmień browarny i stód piwowarski w Poznaniu” do stacji kolejowej Poznań do dnia 10 września br. Równocześnie z próbą jęczmienia należy przesłać wypełnioną deklarację zgłoszeniową.

Wszelkich informacji udziela oraz deklaracje zgłoszeniowe na żądanie wysyła Związek wytwórców jęczmienia browarnego Z. P., Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 7.

Prócz tego podano dane za lata ubiegłe. Zeszyt zawiera ponadto zestawienia charakteryzujące radjofonję polską, dane o pomieszczeniach pocztowych, o stanie personelu pocztowego oraz szereg zestawień z dziedziny międzynarodowej statystyki pocztowej, telefonicznej i telegraficznej. Na koniec zamieszczono zestawienie dochodów i wydatków za r. budż. 1935/36.

Z ZAGRANICZNY

(z) **Socjalistyczno-żydowski rząd Francji niesie z sobą drożyznę chleba.** Cena chleba w Paryżu została z dn. 25 b. m. ponownie podwyższona o 10 cent. na 1 kg. i wynosi wobec tego 1,90 fr. Zaznaczyć należy, że w ciągu ostatnich 10 tygodni jest to już trzecia podwyżka cen chleba. Nie ulega wątpliwości, że szybka wyższość cen artykułu pierwszej potrzeby wywołuje poważne niezadowolenie wśród licznych rzesz konsumentów.

(z) **Wysyłka złota z Francji do Stanów Zjednoczonych.** W związku z niepomyślnym kształtowaniem się kursów franka w stosunku do dolara w ostatnich czasach w Paryżu — odbywają się wysyłki złota z Francji do Stanów Zjednoczonych. M. in. donoszą, że w dniu 24 bm. odpłynęło do Nowego Jorku z Cherbourg na pokładzie s/s „Europa” — 51 skrzynek, zawierających 2.740 kg. złota, wartości 45 mil. fr.

(z) **Z angielskiego rynku bekony, szynki oraz smalcu.** Trochę powiększona produkcja angielska, awizowane zwiększone dostawy towaru kontynentalnego oraz fakt ciążenia na rynku przetrzymywanych na składzie szynki amerykańskich, spowodowały osłabienie tendencji rynkowej dla bekony. Giełda w Londynie obniżyła notowania na wszystkie bekony z wyjątkiem angielskiego, irlandzkiego i duńskiego. Natomiast giełda w Manchesterze utrzymała notowania na poziomie tygodnia poprzedniego. Notowania bekony na giełdzie londyńskiej w dniu 21 sierpnia r. b. kształtowały się następująco (w sh za 1 cwt.): angielski 92 — 99, irlandzki 94 — 101, kanadyjski 87 — 91, duński 97 — 100, holenderski 93 — 96, estoński 90 — 91, lotewski 90 91, litewski 87 — 91, szwedzki 95 — 96, polski 87 — 91. Ceny szynki w puszkach zostały utrzymane. Ceny polskich szynki peklowanych były niższe niż w tygodniu poprzednim o około 1 sh na 1 cwt. Notowania smalcu na giełdzie londyńskiej kształtowały się następująco (w sh za 1 cwt.): kanadyjski 61,5 — 64,5, argentyński 61,5 — 62, holenderski 61,5, USA 63 — 64,5, polski 61. Notowania smalcu uległy znacznej wyższości. Rynek zamknięto przy mocnej tendencji.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Statystyka Pocztowa, telefoniczna i telegraficzna za rok 1935”.** Statystyka Polski, Serja C, zeszyt 42. Nakładem Gł. Urz. Stat. Warszawa 1936. Ukazał się nowy zeszyt statystyki Polski, zawierający dane liczbowe, charakteryzujące całokształt działalności przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” za rok 1935 w opracowaniu min. poczt i telegrafów. Poszczególne działy działalności tego przedsiębiorstwa zostały przedstawione w szczegółowym ujęciu z podziałem według okręgów i rejonów pocztowych.

Krótkie informacje gospodarcze

— Z dniem 24 bm., po powrocie z urlopow, objął urzędowanie prezes Izby P.-H. w Poznaniu, p. Stefan Kalamajski oraz dyrektor Izby p. dr. St. Waschko.

— Wydobycie ropy naftowej w Polsce w lipcu r. b. wyniosło 4.236 cystern wobec 4.119 cyst. w czerwcu r. b. Przeróbka ropy w rafineriach wyniosła 4.395 cyst., z czego wyprodukowano razem (bez gazoliny, której produkcja wyniosła 321 cyst.) 4.029 cyst. produktów naftowych. Wyelano na cele konsumpcji krajowej 2.331 cyst., z przeznaczeniem na eksport zaś 1.601 cyst. produktów naftowych.

— Wpływ do kas skarbowych Czechosłowacji w ciągu pierwszego półrocza b. r. poprawił się w porównaniu z analogicznym okresem czasu r. b., nie mniej jednak są one o 10 proc. mniejsze od kwot preliminowanych.

— Wpływ skarbowe Rzeszy z podatków, cel i innych opłat w lipcu b. r. wyniosły ogółem 998,6 mil. RM. wobec 831 mil. RM. w tym samym czasie r. ub.

— W związku z ustanowieniem urzędu zbożowego we Francji giełdy francuskie przestały już notować zboże. Ostatnia wolna cena zboża w Paryżu wynosiła 110 fr. za kwintal pszenicy.

— Tegoroczne zbiory oboza w Turcji wyniosły około 3 mil. tonn, z czego 500 tys. tonn będzie mogło być użyte na eksport. W r. ub. Turcja wywoziła zaledwie tylko 70 tys. tonn zboża.

— Duża płynność, która dała się zauważyć w ostatnich miesiącach na rynku belgijskim, skłoniła rząd do wypuszczenia nowej 4 proc. pożyczki na ogólną sumę 1 miljarda belgów.

— Remanent pszenicy w Kanadzie w dniu 1 sierpnia r. b. wyniósł według urzędowych danych 118,7 mil. bushli, t. j. o 78,2 mil. bushli mniej niż w r. ub.

— Na skutek negocjacji, prowadzonych w Paryżu przez ambasadora japońskiego z rządem francuskim, podpisane zostało porozumienie handlowe między Syrią a japońskim związkiem eksporterów na teren Afryki i Bliskiego Wschodu.

— Światowe spożycie cyny w roku gospodarczym 1935/36 zakończonym 30 czerwca r. b. wyniosło 147.720 tonn, wobec 126.681 tonn w analogicznym okresie 1934/35 r., wzrosło więc o 16,4 proc.

NOWINKI O GORDON-BENNETTIE

5 państw — 10 balonów

Warszawa, w sierpniu

Każdy dzień, ba, każda godzina zbliża nas do największego w tym roku wydarzenia w dziedzinie lotnictwa, jakim będzie w dniu 30 bm. start balonów wolnych o puchar Gordon-Bennetta. Z placu boju, czyli z gabinetów Aeroklubu Rzeczypospolitej i biur w pawilonie 12 na polu mokrątkowskim, dochodzą coraz nowe wieści, podobnie jak komunikaty wojenne — raz pomyślne, raz mniej radośnie. Sztab przygotowawczy pracuje bez wytchnienia, sypią się polecenia, dzwiczą telefony, mnożą się narady, a wszystko z myślą, by impreza wypadła jak najokazalej i wzorowo pod względem organizacji.

Wśród najnowszych wiadomości dwie zasługują na specjalną uwagę. Mianowicie nie przyjadą Amerykanie, a także zabraknie na starcie Hiszpanów. Wycofanie się Amerykanów jest dużą niespodzianką, dotychczas bowiem uczestniczyli w każdym zawodach balonowych. Dlaczego nie startują?

Przyczynę wyjaśnił nam p. John Ide, delegat amerykański na obradujący obecnie w Warszawie międzynarodowy kongres Federacji Lotniczej.

tylko rozpakowano ich balony, rozeszła się wieść, iż przyjechali najgroźniejsi konkurenci. A więc oprócz znanego nam już doskonałego balonu „Deutschland”, na którym polecą Karol Götze jun. i W. Lohmann, nadeszły balony „Sachsen” i „Augsburg”, oba niesłychanie lekkie, o powłokach wykonanych z... jedwabiu. Na „Augsburg” polecą Ernest Frank i dr. Vorderbaumen, na „Sachsen” zaś Otto Bertram i Fritz Schubert. Te jedwabne powłoki bardzo nas niepokoją!

Naszych balonów — „Polonję II” i „Warszawę II” — nie potrzebujemy przedstawiać, każdy bowiem pamięta ich dawne sukcesy. Nowicjuszem będzie „L. O. P. P.”, który odbył w niedzielę dziewięć lotów z terenów wystawy metalowej i elektrotechnicznej. Uroczysty jego chrzest odbędzie się tuż przed startem do zawodów, a ojcem chrzestnym będzie Pan Prezydent.

Pierwszy balon wystartuje w niedzielę o godz. 16. Jak wiadomo, zwycięzca balon, który przeleci najdłuższy dystans od miejsca startu, obliczany w linii prostej. Poza specjalnymi nagrodami pamiątkowymi, ustanowiono osiem głównych nagród pieniężnych. Pierwsza wynosi 10.000 zł, druga 7000, trzecia 4000, czwarta 2000, piąta 1600, szósta 1300, siódma 1100 i ósma 1000 zł.

Na kilka dni przed zawodami odbędzie się odprawa zawodników, na której muszą przedłożyć urzędową licencję pilota balonowego, licencję sportową Międzynarodowej Federacji

Lotniczej, zaświadczenie o sprawdzeniu barografu i zaświadczenie pojemności balonu. Odprawa zakończy się wylosowaniem kolejności startu.

Do obowiązku zawodnika, w myśl regulaminu zawodów, należy posiadanie sprawdzonego i zaplombowanego barografu, 120 worków na balast, 25 m specjalnego węży do napełniania balonu gazem. Organizatorzy dają bezpłatnie gaz nośny, pomoc techniczną przy rozpakowaniu i przygotowaniu sprzętu, płachty do napełniania, obsługę, oraz druki, jak dziennik lotu i meldunki. Każdy zawodnik zobowiązany jest natychmiast po wylądowaniu wysłać depezę do Aeroklubu Rzeczypospolitej, podając dokładny czas i miejsce lądowania, poza tem po upływie najpóźniej siedmiu dni winien dostarczyć osobiście, albo przesłać dziennik lotu i barograf, przyczem dziennik musi posiadać urzędowe zaświadczenie, podpisane przez dwie osoby o czasie, miejscu i położeniu geograficznym punktu wylądowania. Brak takiego zaświadczenia, lub uszkodzenie plomby barografu, który jest dowodem, iż lot odbył się bez przerwy, może spowodować dyskwalifikację.

Bezwzględnej dyskwalifikacji ulega załoga, lądująca na morzu, natomiast dozwolone jest lądowanie na rzekach, jeziorach i stawach, przy obliczeniach odległości jednak bierze się pod uwagę najbliższy od mety punkt wybrzeża.

ELLIOT

Całe miasto w oczekiwaniu

wielkich wydarzeń filmowych w tegorocznym sezonie w kinach Apollo i Metropolis

Dyrekcja kin „Apollo” i „Metropolis”, doceniając wartość rozrywkową, kulturalną i wychowawczą dobrych filmów, pozostaje nadal wierna swej zasadzie wyświetlania tylko przodujących programów. Ze względu na popularność, jaką cieszą się te dwa reprezentacyjne kina-teatry w naszym mieście, jak i dla orientacji naszych czytelników, podajemy poniżej szereg bardzo ciekawych niespodzianek filmowych, jakie przygotowują kina „Apollo” i „Metropolis” swym bywalcom w nadchodzącym sezonie.

Nasamprzód więc na otwarcie sezonu ukaże się dziś, w czwartek na ekranie kina „Apollo” arcydzieło, stanowiące nową epokę w dziejach kinematografii — przepiękny film kolorowy o życiu i miłości „W cieniu samotnej sosny”, z ulubienicą wszystkich Sylaia Sydney; jutro, w piątek na ekranie kina „Metropolis” film amerykański, który budzi najwyższe zainteresowanie p. t. „Czarny anioł” z genialną trójką aktorską Frederic March, Merle Oberon i Herbert Marshall.

Dalszy repertuar składa się z następujących przebojów:

Filmy polskie

OGNIEM I MIECZEM. Wielka epopeja narodowa, osnuta na tle nieśmiertelnego dzieła Henryka Sienkiewicza, z udziałem elity aktorstwa scen i ekranów polskich.

BARBARA RADZIWIŁŁOWNA. Monumentalne arcydzieło filmowe, ilustrujące epokę zygmunto-wską. W czołowych rolach Jadwiga Smosarska, Witold Zacharewicz, L. Pancewiczowa, Lena Żelichowska. Oprawa muzyczna prof. Jana Maklakiewicza.

JADZIA. Komedja muzyczna. W rolach głównych Jadwiga Smosarska, Cwiklińska, Janecka, Zabczyński, Znicz, Sielański, Orwid, Zawiszanka. Reżyserja Mieczysława Krawicza.

FREDEK USZCZĘŚLIWIA ŚWIAT. Najwesejsza i najdowcipniejsza komedjofarsa sezonu z udziałem znakomitego barytona Jerzego Czaplkiego, Łodą Halamą, K. Lubieńską, Aliną Żeliską, Antonim Fernerem.

MAŁY MARYNARZ. Komedja morska o szalonej brawurze i szampańskiej wesołości z Marią Bogdą, Heleną Grossówną, Franciszkiem Brodniewiczem, Antonim Fernerem, Józefem Orwidem, Witoldem Konti.

Filmy europejskie

W BLASKU SŁOŃCA. Najnowszy film wiedeński Jana Kiepury.

SKOWRONEK. Symfonia śmiechu, melodji, humoru i dowcipu, reżyserji Karola Lamacza. W rolach głównych Marta Egger, Tibor v. Halmay i Hans Sönnker.

PANNA LILI ze słynną Franciszką Gall, Hans Jaray i Szöke Szakall.

KOMEDIANT. Wielki epos o bezgranicznej miłości z udziałem Rudolfa Forstera, Christie Mardany, Hans Moser, Hilda v. Stolz, Paul Wegener.

CZARNE RÓŻE. Przecudny poemat miłości i ofiary z Liljan Harvey, Willy Fritschem i Willy Birgerem.

KONFETTI. Wielki festiwal humoru. Udział biorą Leo Slezak, Fridl Czepa, Hans Moser.

ROTMISTRZ v. WERFFEN. Najpiękniejszy film uśmiechów i łez, zrealizowany na tle prawdziwego zdarzenia. Główne role odgrywają Rudolf Forster, Angela Salloker, Hans Moser, Dinnah Grace.

SZTANDAR. Wielki reprezentacyjny film francuski w/g znakomitej powieści Pierre MacOrlan'a p. t. La bandera, reż. genialnego Julien Duviviera, ilustrujący życie i miłość żołnierzy - bohaterów hiszpańskiej Legji Cudzoziemskiej w Marokko. W rolach głównych Annabella i Jean Gabin.

NIE ZAPOMINAJ O MNIE. Czarujący poemat miłosny o niezwykle wzruszającej akcji i bogatej wystawie z uroczą Magdą Schneider i słynnym śpiewakiem Benjaminso Gigli.

ŚWIECZNIKI CESARSKIE. Potężny, niesamowity film szwajcarski.

MADONNA. Imponujący, reprezentacyjny film wiedeński o niebywałym przepychu wystawy. Odtwórcy ról Willy Eichberger, Hans Moser.

Kometa odkryta przez Polaka

Jeszcze jedno polskie nazwisko na niebie

Wczorajem w dniu 17 lipca odkryto w Obserwatorium Narodowego Instytutu Astronomicznego na górze Lubomir w Beskidach nieznaną komętę. Odkrycia tego dokonał amator, pomocnik obserwatora, p. Władysław Lis, poszukujący komet już od lat czterech. Jest to drugie odkrycie tego rodzaju, dokonane na Lubomirze: pierwszym było znalezienie nowej komety przez p. dr. Lucjana Orkiszę w r. 1925. Poszukiwania komet stanowią jedno z programowych zajęć tego miniaturowego obserwatorium; jego duże wzniesienie (912 m nad poz. morza) stwarza dogodne do tego celu warunki: przejrzysta atmosfera i ciemne, nieoświetlone sztucznymi światłami tło nieba sprzyjają wyśmienicie tego rodzaju poszukiwaniom.

Niestety, odkrywcy polskiego uprzedził — o kilka tylko godzin coprawda — japoński astronom Kaho, o którego odkryciu nie mógł p. Lis jeszcze wiedzieć. Później okazało się, iż nowego przybysza niebieskiego dostrzegł także tego samego wieczora rosyjski astronom-amator, Kozik, w Aschabad, miejscowości leżącej na pograniczu Rosji i Persji. Jeżeli uwzględnić różnice długości geograficznej między Polską i Japonią oraz Aschabadem (im bardziej na zachód, tem później zapada noc) okaże się, że wszystkie trzy niezależne odkrycia zostały dokonane niemal jednocześnie. Kometę nazwano ostatecznie komętą „Kaho-Kozik-Lisa” (1936 b).

W czasie odkrycia kometa była na

Bez składników chemicznych,

tylko naturalne surowce zawierają kostki bulionowe **KNORR**. Zdrowy, pełnowartościowy ekstrakt mięsny stanowi główną zawartość kostek bulionowych, a dlatego bulion do picia, przyrządzony z kostek bulionowych **KNORR** jest tak pożywny.

Za dobroć
ręczy znak **Knorr**

K 633 K.21.32

PRZYGODY GOULLIVERA. Najefektowniejszy czołowy film sowiecki. Dialogi, piosenki w języku polskim.

Filmy amerykańskie

DAMA KAMELJOWA z Greta Garbo. Korona kariery artystycznej Garbo.

ROMEO I JULIO z Normą Shearer i John Barrymorem. Przecudny poemat miłosny w/g Szekspira.

ROSE MARIE, reżyserji W. S. v. Dyke z Jannette MacDonald i Nelson Eddie. Najgłośniejsza operetka filmowa świata.

ST. FRANCISKO reżyserji W. S. v. Dyke z Jannette MacDonald, Clarka Gable i Spencer Tracy. Wielkie widowisko filmowe.

ZONA CZY SEKRETARKA. Jean Harlow, Clark Gable, Myrna Loy, reż. Clarence Browne.

ROBIN HOOD z Warner Baxter i Anna Loring. Wspaniały i potężny film o nieustraszonych rycerzach Nowego Świata.

KRÓL KOBIET z Wiljame Powellem, Myrna Loy i Louisa Rainer. Rewelacja świata filmowego.

DZIEWCZE CYGAŃSKIE z Flipem i Flapem. Arcydzieło to bije wszystkie dotychczasowe rekordy humoru.

ROK 2000 w realizacji Aleksandra Kordy w/g powieści H. G. Wellsa. Film, jakiego dotąd nie stworzył geniusz ludzki. — Wielka wizja przyszłości.

UPIÓR NA SPRZEDAŻ realizacji Renee Claira i Aleksandra Kordy. Odtwórcy ról Robert Donat i Jean Parker.

POKUSA z Marleną Dietrich i Gary Cooperem. Genjalne arcydzieło humoru, dramatu i romansu. — Film, który szturmem zdobywa każdą widownię. Marlena Dietrich po raz pierwszy w komedjo-dramacie.

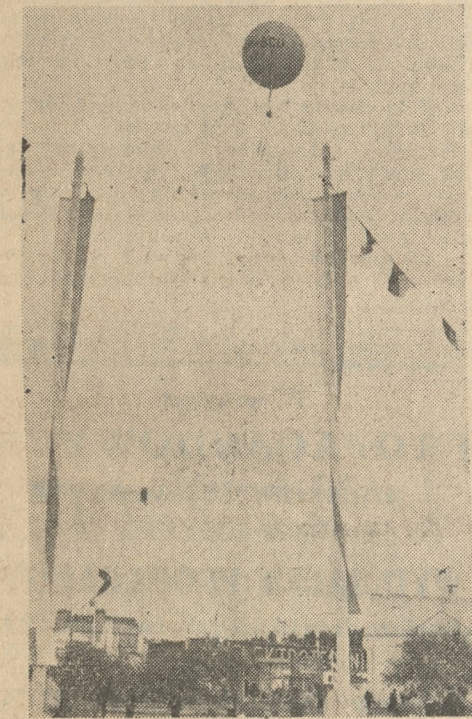
UCIECZKA TARZANA. Najnowsza kreacja Johny Weissmüllera i Maureen O'Sullivan. W dziedzinie filmów egzotycznych: film - rewelacja.

Wzorem lat ubiegłych organizują kina „Apollo” i „Metropolis” również i w tym sezonie w niedziele i święta specjalne przedstawienia popołudniowe najdobarowszych filmów po cenach niezwykle niskich, dając temsamem godziwą i taną rozrywkę dla wszystkich.

Jak z zestawienia powyższego repertuaru wynika, kina „Apollo” i „Metropolis” w doborze programów znów przodują!

Tymczasowy pawilon w górskim obserwatorium astr. Nar. Inst. Astron., w którym p. Lis odkrył nowe ciało niebieskie.

Trzecim reprezentantem Polski na zawodach o puchar Gordon-Bennetta, będzie — poza „Polonją II” i „Warszawę II” — nowy balon „L. O. P. P.”. Wystartował on po raz pierwszy w ub. niedzielę podczas otwarcia wystawy metalowej i elektrotechnicznej w Warszawie. Zdjęcie przedstawia balon „L. O. P. P.”, szybujący nad terenami wystawowymi. Fot. PAT.

Okazuje się, że Ameryka przygotowywała się bardzo solidnie do Gordon-Bennetta, robiono próby z nowym balonem, wykonanym ze specjalnej tkaniny, jaką mają balony stratosferyczne. Próby wypadły niepomyślnie, na poprawki było mało czasu i balon nie został dostarczony na termin. W ostatniej chwili zamierzano wysłać znany nam już z dwu poprzednich startów balon „U. S. Navy”, ale nie dawano mu wielkich szans. Wszak w r. 1934 zajął 6 miejsce, a w r. 1935 nawet jedenaste.

Z Hiszpanami sprawa ma się całkiem inaczej. Mieli przysłać balon „14 de Abril”. Tymczasem walki wewnętrzne stanęły temu na przeszkodzie. W Warszawie rozeszły się naturalnie pogłoski o zamordowaniu załogi przez hiszpańskich milicjantów, inni znów przypisywali zgładzenie lotników powstańcom, ostatecznie okazało się, że rząd madrycki balon wysłał, ale powstańcy zatrzymali go na granicy francuskiej pod Irunem. „14 de Abril” ma jakoś pecha. W roku ubiegłym zgłoszono go po terminie, a choć znalazł się w Polsce, nie mógł startować z powodu protestu Francji. Teraz znów powstanie...

Ostatecznie do walki o puchar staną pięć państw i dziesięć balonów, mianowicie 2 belgijskie, 1 francuski, 3 niemieckie, 1 szwajcarski i 3 polskie. Wszystkie znajdują się już w Warszawie, jak również przybyli już wszyscy zawodnicy. Jest więc startu znajomy Dolfuss, znakomity Tilgenkamp i wielokrotny zwycięzca Demuyter, który zajmie miejsce w gondoli balonu „Belgica”. Przyjechali także Niemcy i gdy

SPORT

Wisła wygrywa turniej młodzików

Sieraków. (Tel. wł.). Finał turnieju młodzików, do którego jak wiadomo zakwalifikowały się Warta i Wisła, rozegrano w środę na obozie w Sierakowie. Zwyciężyła Wisła.

Wisła — Warta 3:0 (2:0)

Gry rozpoczęła Wisła, która narzuciwszy ostre tempo uzyskała z miejsca przewagę. Potrafiła ona utrzymać ją przez całą pierwszą połowę, zdobywając też dwie bramki. W drugiej części gry Krakowianie wyczerpali się ostrem tempem, opadli z sił i przeważać zaczęła Warta. Atak zielonych, wybitnie w tym dniu niedysponowany, nie potrafił tej przewagi wykorzystywać, natomiast Wisła w ostatniej minucie gry zdobyła w zamieszaniu podbramkowym trzecią bramkę.

Dwie bramki strzelił Gesseli, jedną Gracz.

Harcerski K. S. Szopienice — Widzew Łódź 2:1 (0:1)

W walce o trzecie miejsce zwyciężyli

Hokej

„Warta“ zawiadamia swych członków, że treningi hokejowe odbywają się we wtorki i piątki od godz. 16 do 10 na boisku „Warty“ przy ul. Rolnej. (kom)

Lekka atletyka

„K. P. W.“ — „H. C. P.“ 53:39. Szczegółowe wyniki były następujące: 100 m — 1. Ożyński (KPW) 11,6; 2. Kupś (KPW); 400 m — 1. Kupś (KPW) 55,7; 2. Przybylski (HCP) 60,5; 800 m — 1. Nowicki (KPW) 2:12,7; 2. Kunicki (HCP) 2:14,1; 3.000 m — 1. Wierkiewicz (HCP) 9:18,4; 2. Przybylski (HCP); 5 km — 1. Kaczala (HCP) 16,5; 2. 3. Szymura (KPW); Jakubowski (HCP); „Jarbe“ (KPW) po 1,56; wdał — 1. „Marski“ (KPW) 5,71; 2. Ożyński (KPW) 5,53; kula — 1. Szymura (KPW) 11,34; 2. „Marski“ (KPW) 10,93; dysk — 1. „Marski“ (KPW) 32,64; 2. Wilczyński (KPW) 31,61; sztafeta olimp. — 1. „KPW“ 3:50,3; 2. „HCP“ 3:58,6.

W Łodzi odbyły się w środę wobec 2.000 widzów ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne z udziałem olimpijczyków Kucharskiego, Noji, Wajsojny, Kwaśniewskiej oraz innych czołowych zawodników z Gierutto, Cejzikową i Świdarską na czele. Walsiewiczówna nie startowała.

Na 800 m zwyciężył Kucharski w czasie 1:59,8; 2) Mittelstadt 8:07,2; 3) Tomczak 2:07,3.

5.000 m wygrał Noji w czasie 15:18,8; 2) Wróblewski 16:38,8; 3) Rutkowski.

W dysku pań zwyciężyła Wajsojna, osiągając 40,47 m; 2) Cejzikowa 33,20 m; 3) Kamińska 27,54 m.

W oszczepie pań wygrała Kwaśniewska 41,56 m przed Cejzikową 34,39 m i Świdarską 28 m.

W rzucie kulą zwyciężył Gierutto 14,54 przed Langem 13,10 i Gruberem 11,74.

W skoku wwyż wygrał również Gierutto 1,70 przed Maciaszczykiem 1,65.

Pięściarstwo

ZiglarSKI, b. mistrz Europy w wadze koguciej, objął oficjalnie treningi i kierownictwo nad młodym narybkiem bokserkim w Berlinie.

W sobotę o godz. 20 w okręgowym ośrodku przy ul. Bukowskiej odbędą się zawody o drugie mistrzostwo okręgu klasy „B“ pomiędzy drużyną „Warty“ i „HCP“. Walczyć będą następujące pary w kolejności od wagi muszej do ciężkiej: (na pierwszym miejscu zawodnicy „Warty“) Ratajczak — Siewkowski, Wojtaszyk — Bosiacki, Jankowski — Sobczak, „Barski“ — „Jukan“, Wolniakowski — Błaszczak, Pawlak — Misiorny, Jesse — Stepniak, Kinowski — Stefański. (kom)

Piłk nożna

Stan zdrowia Szerfego, który doznał kontuzji na meczu Polska — Anglia, jest nadal poważny. Szerfko, pozostający w leczeniu u dr. Suwalskiego, umieszczony został w szpitalu miejskim na obserwację, gdzie pozostanie do dn. 28 b. m. Wyjazd Szerfego na mecz z Dębem jest wykluczony. W razie pogorszenia się stanu zdrowia wprawdy stanie udział Szerfego w meczu z Niemcami.

Pływanie

Start amerykańskich pływaków w Krakowie. W środę odbyły się wielkie zawody pływackie w Krakowie z udziałem amerykańskiej drużyny olimpijskiej, zawodników śląskich, warszawskich i krakowskich. Wyniki, osiągnięte na tych zawodach, były stosunkowo słabsze ze względu na niską temperaturę wody i nieporogę.

Najlepszy wynik osiągnął Piter Fick (Am) w biegu na 100 m stylem dowolnym. Czas przez niego osiągnięty 58,6 sek. jest najlepszym, uzyskanym dotychczas na polskich basenach. Drugi w tym biegu, Amerykanin Lindgreen, uzyskał 1:02,6; 3) Macionis (A) 1:05; 4) Szrajman 1:05,8; 5) Karticzek 1:06; 6) Paszkot.

Harcerze, którzy stale przeważali. Od większej przegranej uratował Łódzian dobrane dysponowany bramkarz. Dwie bramki strzelił Zajac, jedną Paczkowski.

Polonia Warszawa — Gryf 3:1 (1:0)

W turnieju pocieszenia pewnie zwyciężyła drużyna warszawska.

Rewera Stanisławów — Brygada Częstochowa 2:2 (1:1)

Drugie spotkanie w turnieju pocieszenia nie dało rezultatu mimo dwukrotnego przedłużenia po 10 minut. Wobec takiego stanu rzeczy wybrano z każdej drużyny po trzech graczy, którzy strzelali karne. Rewera strzeliła wszystkie trzy, Brygada natomiast nie strzeliła już pierwszego i odstąpiła od dalszych.

Zakończenie obozu młodzików odbędzie się w niedzielę o godz. 12 w południe.

200 m st. klas. 1) Higgins (A) 2:55,2, płynąc wynalezionym przez siebie stylem motylkowym, 2) mistrz Polski Heidrich 3:05,8; rekordzista w tej konkurencji Amerykanin Casley nie startował.

Na 400 m st. dowolnym Flanagan (Am) po raz trzeci już w Polsce pokonał rekordz. świata Medice w czasie 4:58,6; czas Medici 5:02. Trzecie miejsce zajęła sztafeta krakowska w składzie Zguda, Paszkot, Ochalski i Treszczyński. Cztery zawodnicy krakowscy, walczący z jednym Amerykaninem, uzyskali wspólny czas 5:06, mimo, że każdy z krakowskich zawodników płynął tylko 100 metrów, a każdy z Amerykanów 400 m.

100 m st. grzbietowym: 1) Vanderweghe (A) 1:10,2; 2) Drysdale (A) 1:11; 3) Zydek 1:28,3; 4) Szelest 1:36.

Sztafeta 5x50 st. dowolnym 1) Ameryka w czasie 2:21,9; 2) sztafeta Śląska w czasie 2:32,8; (nieudana próba pobicia rekordu Polski); 3) Kraków 2:33,8.

W skokach z trampoliny popisywał się wspaniała klasa wicemistrz olimpiady w skokach wieżowych Root (A) oraz mistrz i wicemistrz Polski Ziemia i Bregula.

Na zakończenie odbył się mecz waterpolowy, w którym reprezentacja Polski pokonała osła bioną drużynę Krakowa 8:5 (5:0). Bramki zdobyli Zobowicz 4, Schwaen 2, oraz Jankowski i Scholz po jednej. Widzów zaledwie kilkuset.

Na zakończenie sezonu pływackiego, sekcja pływacka K. S. „Warta“ organizuje w niedzielę 30 bm. o godz. 15 na pływalni Poznańskiego Towarzystwa Pływackiego swój doroczny VI turniej pływacki o cenną i oryginalną nagrodę K. S. „Warta“. Z dotychczasowych licznych zgłoszeń spodziewać się należy zaciętej walki, tembardziej, że nieprzychylna pogoda nie odstraszyła pływaków przed intensywnym treningiem. Dojazd na pływalnię P. T. P. tramwajem linii nr. 3 do łazienek miejskich, poczem bezpłatny przewóz przez Wartę. (kom)

Różne

O w. f. w szkołach. Francuski dziennik „Populaire“ donosi, że podsekretarz stanu wychowania fizycznego Desarnauds, zamierza już w nadchodzącym roku szkolnym zrealizować rozszerzony program w. f. w szkolnictwie francuskim. Minimum wychowania fizycznego w szkołach polegać ma na przeznaczeniu jednego całego popołudnia w tygodniu na ćwiczenia i gry ruchowe. Ponadto w powszechnych i średnich szkołach francuskich zrealizowany ma być postulat „pół godziny dziennie na gimnastykę.“

W związku z powyższym francuski podsekretarz stanu zamierza zwiększyć opiekę lekarską nad szkołami.

Japonia zabrała się już do przygotowań do igrzysk olimpijskich w roku 1940. Koszt 10 milionów jenów przebudowane zostaną stadion i pływalnia w dzielnicy Meiji-Shrine w Tokio. Powyżej model stadionu olimpijskiego, który pomieści ma 120.000 widzów i pływalni na 30.000 widzów.

Tenis

Wyeliminowanie Legii z mistrzostw Polski. Wielka sensacja naszego sportu tenisowego jest niespodziewana porażka Legii w meczu z WLTK o drużynowe mistrzostwo Polski.

Wspomniany mecz dał zwycięstwo drużynie WLTK w stosunku 4:3. Rozgrywki trwały trzy dni. Legia wystąpiła w osłabionym składzie bez Tłoczyńskiego i Jedrzejewskiej. Po dwóch dniach walk etap meczu wynosił 3:3. Ostatnie 7 spotkań zdecydować miało o zwycięstwie, wobec czego Legia wystawiła Tłoczyńskiego, który niestety nie dźwignął ciężaru decydującego meczu i przegrał w grze mieszanej z Neumannówną przeciwko parze Matuszewska-Spychała po zaciętej walce w trzech setach 4:6, 7:5, 1:6.

WLTK, zwycięzca spotkania z Legią, walcząc będzie w następnej kolejce o mistrzostwo Polski z Pogonią Katowicką.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Świetna komedia Wł. Perzyńskiego „Lekkomyślna siostra“, zdobyła sukces niebywały. Ostatnie dwa przedstawienia były przepelnione, a publiczność bawiła się świetnie. Do pełnego powodzenia tej znakomitej komedii przyczynili się bezwarunkowo nasi artyści z Ludwiką, Zakrzyską, Zbikowską, Glińskim, Hańczą, Kierczyńskim i Zawistowskim na czele.

Z Teatru Nowego

Dziś i dni następne świetna komedia W. Sterka „Miłość już nie w modzie“, ciesząca się niesłabnącym powodzeniem. W komedii tej występuje koncertowo zgrany zespół w osobach pp. Koronkiewiczówny, Nowackiego i Sojeckiego. Sztuka ta będzie grana w Teatrze Nowym tylko kilka dni jeszcze, jako godne zakończenie obecnego sezonu. Sztukę przygotował reżysersko p. Janusz Nowacki, a zupełnie nową oprawę dekoracyjną dał p. Krajewski.

Scena letnia w ogrodzie „Adrii“: „DO WIDZENIA“

Dziś i codziennie retrospektywny przegląd przebojów wszystkich rewii p. t. „Do widzenia“. Tym programem sympatyczny zespół artystów warszawskich zagna Poznań. Dadzą przeto perły ze swego repertuaru, co najpiękniejsze, co najweselejsze, co najoryginalniejsze. A zatem jeszcze kilka dni bawić Was będą Wasi ulubieńcy. Hanka Runowiecka, Złota Kryniczanka, Maryś Bargielska, Stefan Laskowski, Antoni Izykowski, Józef Andrzejewski, Władysław Moran, oraz pelen wiosennego uroku zespół baletowy: J. Włoskówna, Halina Mozdryńska, B. Malinowska i Markita Olszańska. Piękne lato przeszło! Pamięć pozostanie. Zygmunt Makowski konferensjer też! pozostanie w Poznaniu. „Do widzenia“ w ogrodzie „Adrii“. W razie niepogody na sali, codziennie o 8,15. Narkrycie 2 zł. O 12-ej na sali „Adrii“ zmiana programu. Występują artyści rewijowi. dg 2596

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Z blaganiem: Błogosław Panie Naszej Polskiej Ziemi na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu do dnia 16 lipca r. 1936 r. złożyli:

45

do dnia 16 lipca r. 1936 r. złożyli:

92 21 2

2

Ze Skarby przy Pomniku wybrano:		H. Kurowicka, Józefów	1.—	Z. Szubowiczowa, Kolomyja	2.—	
14. 7. 36	8,70	Cz. Hyskiela, Szydłowiec	1.—	Wł. Zbikowska, Lublin	2.—	
15. 7. 36	12,93	Ks. E. Ciechanowski, Szydłowiec	5.—	Fr. Osiniakowa, Głogów	2.—	
int. Koch. S. J. pr. o i. B.		St. Januszkiewicz, Wilejka	1.—	St. Gucio, Sopot	3.—	
o zbaw. duszy dla wdowy i sieroty		A. Bawolski, Oczkowice	2.—	A. Dobija, Lwów	5.—	
16. 7. 36	21,29	M. Grobelny, Lutogów	5.—	Z. Rybicka, Lwów	1.—	
J. Zaleska, Łódź	10.—	Wł. Bigus, Gwidłino	5.—	J. Dembowska, Sandomierz	2.—	
J. Flunk, Modlin	1.—	J. Urbańczyk, Dzieżdzice	1.—	J. Sulikowska, Horodec	3.—	
B. Zaczynski, Zgierz	1.—	J. Gruska, Biała	2.—	St. Małanowska, Łódź	2.—	
Fr. Szymański, Łódź	5.—	Prof. Urbańczyk, Chrzanów	2.—	Z. Pawlakowa, Toruń	2.—	
Grabiaszowa, Środa	5.—	J. Rompelt, Wadowice	3.—	Karasiów, Poznań	20.—	
L. Gąlczyński, Brzeźno	2.—	J. Kukusiówna, Sassów	2.—	A. Lenczowska, Chorzów	2.—	
Chrzanowiczówna, Góra Karw.	5.—	H. Chmielewska, Sądowa Wisznia	2,50	Fr. Hanzel, Czechowice	3.—	
St. Grabalski, Deblin	1.—	J. Mikolajczak, Sędzin	2.—	E. Szczepanowicz, Szczepanowice	1.—	
J. Czaplińska, Warszawa	1.—	Fr. Nowicki, Mysłów	1.—	J. Dmochowski, Iwje	2.—	
A. Przyłucki, Siechniewice	1.—	St. Piechowiczówna, Nowy Sącz	2.—	Cz. Szyszko, Łużyk	5.—	
M. Tomankiewicz, Solec	5.—			A. Opidowicz, Wadowice	2.—	
Czupryś, Rawalów	1.—			Z. F. Selgowie, Warszawa	3.—	
W. Krawczyk, Warka	2.—			Hr. Juliuszowa Anna Tar-nowska, Sucha	10.—	
H. Budziska, Pniewo	5.—			M. Szczurowa, Tarnów	5.—	
L. Miller, Kraków 14	5.—			M. Jagsch z rodziną, Ostrów z pr. o zdr.	5.—	
M. Piasecka, Środa z pr. za od. i.	3.—			L. Gilewska, Siemiatycze	3.—	
J. Blahut, Ustroń 191	2.—			Z. Krzyżoszyńska, Domanin	5.—	
K. Szyguelowska, Płock	5.—			J. Śniński, Zahaje	1.—	
St. i A. Pabjanowie, Łódź	1.—			J. Grobicki, Wolpa	1.—	
K. Zawada, Polskie Oledry za cud. uratow. od nieś.	1.—			L. Lewczyński, Parzew	1.—	
K. Jabłoński, Kraków	5.—			J. Możejka, Wyrzysk	2.—	
Pusiemczyk, Ruda Pabj.	2.—			M. Szeflińska, Lubutów	3.—	
W. Szwochówna, Ruda Pabj.	1.—			A. Dumański, Brody	5.—	
I. Szwoch, Ruda Pabj.	1.—			Wł. Kulski, Swarzędz z podz. za otrz. i z pr. o dal.	10.—	
Fr. Zachar, Stanisławów	2.—					
Z. Zaborski, Łódź	1.—					
		M. Miedzianowska, Warszawa	1.—			

Konto P. K. O. nr. 207 470. Sekretariat Poznań, św. Marcin 69 m. 17

Prywatna Szkoła Powsz. im. Ks. Skorupki
Poznań, ul. Skarbowa 5

Wpisy codziennie od 11—13 od I—VI. klasy.

Czesne - niższe

Rok szkolny rozpoczyna się 3 września nabożeństwem w kościele św. Marcina o 9.30
Zbiórka dzieci o godz. 8.45 na dziedzińcu szkolnym.

ng 19718

Ks. Prof. Dr. Mazurkiewicz.

Poszukiwany przez poważne katolickie przedsiębiorstwo, wielosklepowe, spożywcze w Warszawie

MŁODY BUCHALTER-POMOCNIK

dobrze wykształcony ze znajomością niemieckiego. Dokładne oferty z odpisami świadectw i warunkami nadsyłać do Administracji Kurjera Poznańskiego pod dg 2795.

MEBLE

wszelkiego rodzaju poleca najkorzystniej nowo otworzony skład mebli
A. Sosiński — Woźna 10
ze 14155

Odnawianie wzgl. srebrzenie

zastawie stołowej i restauracyjno-kawianianej oraz niklowanie przedmiotów we własnych zakładach galwanicznych. Wymiana ostrzy przy nożach na nierdzewne.
„STANDART“ Fabryczny Dom Wyrzyskowy
Poznań, Piekary 16/17 (przy pasażu Apollonia) tel. 55-75.
Fabr. sprzedaje sztuczy. — nakryć stołowe, plater, alpakę, aluminium.
dg 2759

Dnia 25 sierpnia 1936 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, w 82 roku życia, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, dziadek, teść, stryj i szwagier, s. p.

Józef Piątkowski

nauczyciel emerytowany Sodalis Marianus

Nabożeństwo żałobne odprawi się w sobotę, dnia 29. bm. o godz. 10 w kościele farnym w Kościanie a następnie pogrzeb na cmentarzu parafialnym. Dziękując się tą boleśną wiadomością proszą o modlitwę za spókoj duszy drogiego Zmarłego

w ciężkim smutku pogrążeni

żona i rodzina

Kościan, Pleszew, Poznań, Ostrów, Kopanica, Bydgoszcz, Warszawa.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

ng 15 450

KURSY
Rysunku — Malarstwa — Rzeźby
otwieram 1 września
model — pejzaż
praca rano i po południu
Kazimiera Pajzderska
ul. Przemysłowa 11, telef. 63-02
zg 14 152

Owoce — bół żołądka
Ratunek — kieliszek

Podbięty
i
Kropki Doktorskich
Kantorowicza

Pg 5931-33.36

Dom
nowomasywny, 9 ubikacji 1/2
morgowym ogrodem warzywnym
sprzedam korzystnie. Zabikowo.
Długa 19a. zg 82 429

C. HARTWIG Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Bilans zamknięcia na dzień 31. 12. 1934 r.

Stan czynny: Rk. Kasy z 47.968,89; Rk. Banków z 43.093,34; Rk. Wskł. z 25.582,76; Rk. Papierów procentowych w portfelu z 45.989,70; Rk. Kaucji w gotówce z 4.730,82; Rk. Kaucji w papierach procentowych z 38.144,—; Rk. Długów z 301.704,40; Rk. Sum przechodzących z 105.127,40; Rk. Wykładów do obliczenia klientom z 4.519,—; Rk. Zarządu z Oddziałami z 227.809,73; Rk. Oddziałów między sobą z 48.550,85; Rk. Oddziałów w obcych przedsiębiorstwach z 83.834,—; Rk. Nieruchomości z 3.191.968,70; Rk. Ruchomości z 175.736,25; Rk. Koni z 117.295,—; Rk. Wozów z 118.690,10; Rk. Uprzeży z 15.632,65; Rk. Samochodów z 38.347,—; Rk. Taboru wodnego z 52.613,88; Rk. Zapasów towarów z 2.177,12; Strata za rok 1933 z 146.825,12; Strata za rok 1934 z 173.641,62; Razem aktywa z 5.138.547,33; Rk. Inkaśa z 448.366,25; Rk. Gwarancji bankowych z 41.750,—; Rk. Gwarancji w akceptach z 22.445,—; Rk. Reklamacji kolejowych i celnych z 19.511,63; Rk. Depozytów z 40.133,36.

Stan bierny: Rk. Kapitału akcyjnego z 2.000.000,—; Rk. Funduszu zapasowego z 62.330,72; Rk. Funduszu amortyzacyjnego z 366.322,98; Rk. Banków z 1.464.698,70; Rk. Akceptów własnych z 890.388,27; Rk. Wierzytelności z 166.467,80; Rk. Sum przechodzących z 153.373,35; Rk. Długów hipotecznych z 78.112,22; Rk. Zarządu z Oddziałami z 237.975,68; Rk. Oddziałów między sobą z 42.376,85; Rk. Obligacji z tytułu weksli zdyktowanych z 15.383,77; Razem pasywa z 5.477.430,34; Rk. Różnych za inkasę z 430.813,84; Rk. Gwarancji bankowych z 33.000,—; Rk. Gwarancji w akceptach z 17.000,—; Rk. Różnych za reklamacje kolejowe i celne z 5.145,14; Rk. Różnych za depozyty z 53.640,60.

Rachunek strat i zysków.

Rk. Podatków z 79.489,80; Rk. Świadczeń socjalnych z 90.406,47; Rk. Pensji Zarządu z 43.200,—; pracowników z 442.339,34; Rk. Robocizny z 292.770,90; Rk. Kosztów handlowych z 211.004,68; Rk. Utrzymywania taboru i pojazdów mechanicznych z 131.918,26; Rk. Procentów i prowizji bankowych z 227.739,92; Razem z 1.518.869,37.

Rk. Wpływów z ekspedycji z 1.313.245,16; Rk. Dochodu z nieruchomości z 28.237,80; Rk. Odzyskanych strat z 3.433,54; Rk. Nadwyżki na papierach procentowych z 311,25; Strata z 173.641,62. Razem z 1.518.869,37.

Rada Nadzorcza: (—) Broniewski.

Zarząd: (—) Weber. (—) E. Hellwig.

Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej:
(—) Słomski. (—) Kuczyk. (—) K. Karpiński.

Wróciłem
Wł. Hejnowicz, dentysta
Górna Wilda 80. tel. 75-67
dg 2781

C. HARTWIG Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Bilans zamknięcia na dzień 31. 12. 1935 r.

Stan czynny: Rk. Kasy z 44.056,43; Rk. Banków z 62.660,11; Rk. Wskł. z 19.781,06; Rk. Papierów procentowych w portfelu z 16.578,70; Rk. Kaucji w gotówce z 3.199,62; Rk. Kaucji w papierach procentowych z 37.793,75; Rk. Długów z 301.704,40; Rk. Sum przechodzących z 37.159,55; Rk. Wykładów do obliczenia klientom z 12.525,26; Rk. Zarządu z Oddziałami z 237.975,68; Rk. Oddziałów między sobą z 42.376,85; Rk. Oddziałów w obcych przedsiębiorstwach z 33.350,—; Rk. Nieruchomości z 2.208.500,—; Rk. Ruchomości z 62.000,—; Rk. Koni z 35.600,—; Rk. Wozów z 76.800,—; Rk. Uprzeży z 10.000,—; Rk. Samochodów z 5.000,—; Rk. Zapasów towarów z 1.713,23; Strata za rok 1933 z 146.825,12; Strata za rok 1934 z 173.641,62; Strata za rok 1935 z 1.908.186,96; Razem aktywa z 5.477.430,34; Rk. Inkaśa z 430.813,84; Rk. Gwarancji bankowych z 33.000,—; Rk. Gwarancji w akceptach z 17.000,—; Rk. Reklamacji kolejowych i celnych z 5.145,14; Rk. Depozytów z 53.640,60.

Stan bierny: Rk. Kapitału akcyjnego z 2.000.000,—; Rk. Funduszu zapasowego z 62.330,72; Rk. Funduszu amortyzacyjnego z 366.322,98; Rk. Banków z 1.464.698,70; Rk. Akceptów własnych z 890.388,27; Rk. Wierzytelności z 166.467,80; Rk. Sum przechodzących z 153.373,35; Rk. Długów hipotecznych z 78.112,22; Rk. Zarządu z Oddziałami z 237.975,68; Rk. Oddziałów między sobą z 42.376,85; Rk. Obligacji z tytułu weksli zdyktowanych z 15.383,77; Razem pasywa z 5.477.430,34; Rk. Różnych za inkasę z 430.813,84; Rk. Gwarancji bankowych z 33.000,—; Rk. Gwarancji w akceptach z 17.000,—; Rk. Różnych za reklamacje kolejowe i celne z 5.145,14; Rk. Różnych za depozyty z 53.640,60.

Rachunek strat i zysków.

Rk. Podatków z 84.656,99; Rk. Świadczeń socjalnych z 82.532,11; Rk. Pensji Zarządu z 43.200,—; pracowników z 445.032,01; Rk. Robocizny z 304.007,21; Rk. Kosztów handlowych z 221.654,24; Rk. Utrzymywania taboru i pojazdów mechanicznych z 135.587,52; Rk. Procentów i prowizji bankowych z 232.737,35; Rk. Odpisów na papierach procentowych z 1.106,29; na udziałach z 230.897,66; na sumach przechodzących z 57.343,01; na ruchomościach z 50.484,—; na nieruchomościach z 991.381,44; na ruchomościach z 115.702,10; na koniach z 86.829,40; na wozach z 48.419,60; na uprzejach z 5.814,55; na samochodach z 33.347,—; na taborze wodnym z 43.813,88; Razem z 3.236.546,32.

Rk. Wpływów z ekspedycji z 1.303.796,41; Rk. Dochodu z nieruchomości z 22.574,27; Rk. Odzyskanych strat z 523,63; Rk. Nadwyżki na sprzedanych papierach procentowych z 1.465,05; Strata z 1.908.186,96; Razem z 3.236.546,32.

Rada Nadzorcza: (—) W. Broniewski.

Zarząd: (—) B. Weber. (—) E. Hellwig.

Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej:

(—) A. Słomski. (—) J. Kuczyk. (—) K. Karpiński.

Walne Zgromadzenie akcjonariuszy uchwaliło w dniu 17-go sierpnia 1936 roku pokryć stratę przez odpisanie funduszu amortyzacyjnego w kwocie z 366.322,98, funduszu zapasowego z 62.330,72 i obniżenie kapitału zakładowego o z 1.800.000,—.

Jednocześnie Walne Zgromadzenie uchwaliło podwyższenie kapitału zakładowego o z 1.000.000,— do wysokości z 1.200.000,—, przyczem pokrycie nowej emisji w pełnej sumie z 1.000.000,— jest zapewnione.

W związku z powyższym uchwaliło Walne Zgromadzenie wszystkie proponowane zmiany statutu i to §§ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12 oraz skreślenie §§ 9 i 10 zgodnie z ogłoszeniem w „Kurjerze Poznańskim” z dnia 23 lipca 1936 r. Nr. 335 i z dnia 4 sierpnia 1936 r. Nr. 355.

ng 15 471

Dnia 26 sierpnia 1936 r., rozstał się z tym światem, nagle mój drogi mąż, nasz ukochany tatuś, syn i brat, s. p.

Kazimierz Sokołowski

referent oświatowy Konsulatu polskiego w Strasburgu w 36 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 29. bm. przed południem na cmentarzu parafialnym w Srebrnejgórce.

zg 14 154

W smutku pogrążeni

żona z dziećmi i rodzina.

Smuszewo, Strasburg, Chorzów, Poznań.

WROCŁAM

W. Skrzypczyńska

zg 14 153

Dentystka

ul. Wierzbicice 27.

Zdolny dekorator-ekspedjent Młodszy dzielny ekspedjent

Uzdolnionej z dobrą prezencją ekspedjentki

z branży konfekcji i art. męskich zechcą zgłoszenia z doręczeniem kopii świadectw i fotografii wraz warunkami skierować do administracji Kurjera Poznańskiego zg 14 151. Posady do objęcia od 1. 9. wzgl. 15. 9. 1936.

Nagłówekowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówekowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 023, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMEY - PARCELE

Willi w Poznaniu

z ogrodem około 14 pokoi poszukuje celem dzierżawy poważna instytucja zaraz lub 1. 10. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 79 768

Parcelka

2050 m² blisko Mosiny tanio. Zgł. do Kurjera Pozn. zg 81 943

Kamienica

wilłowa Konopnickiej 9, front, 3 po 4 pokoje, sutereny 2 i 1, oficyna 2 po 2 i garaż. Tel. 64-51 zg 82 256

Kamienice

dochód ustawowy 14.000 sprzedam 85.000 wpłaty 60.000 Gruszyński Poczta 30. zg 82 168

Willi

z ogrodami: — we Wrześni, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zg 82 391

Parcele

wilłowe, drzewami owocowymi tanio sprzedam. Sokołka 6/8. zg 82 487

Kupię

dom dobrze procentujący, lub nowy amortyzacja. Miasto powiatowe, względnie przedmieście Poznania. Wpłaty 25 tys. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zg 82 663

Komfortowy

dom mieszkalny, centrum Bydgoszczy sprzedam. Wpłata 60.000 złotych. Zgłoszenia Gdańska 16. m. 6. „Astra”, Bydgoszcz, ng 15 434

Willi

trzymieszkaniową Łazarz tanio sprzedam. Wedzikowski, Piekary 11. zg 82 584

Willi

wszelkim komfortem dwa mieszkania, trzypokojowe, dzielnicy Ostroroga 25.000,— Dom Złociński, Poczta 15, telefon 16-85, zg 82 704

Korzystna lokata

25.600 m² gruntu, teren podmieszkalny zaraz na sprzedaż po cenie 0,80 zł za 1 m². Zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 82 532

Willi

dochód roczny 2.160,—, cena wdług ugody. Oferty Kurjer Pozn. zg 82 545

Willi

dochodowa 3x4 pok. Grunwaldzka 44.000,— sprzedam Maciejczyk, Piekary 12a, 11. zg 82 806

Wille

kamienice

wpłaty 7.000,—
śródmieście dochodem 19.000,—
sprzedaż Działynskich 3, m. 1.
zg 82 699

Parcele

770 m² ulicy Lodowej 520 m² Rynek Łazarski, 700 m² Emilii Szymanieckiej tanio sprzedam. Maciejewski, Focha 81, tel. 62-66. Pg 6367-56.378

2. PIENIĄDZ

Sumy

hipoteczne, pierwsze numery hipoteki, Warszawskie kupujemy. Powarzystwo Powiernicze, Warszawa, Chmielna 26 — 2. Pg 6019-62.420

2 000—3 000,—

pożyczki za gwarancja, oprocentowaniem na spłatę ratulna — wzgl. jednorazowe poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zg 82 501

Dom czynszowy

z 3 składami (stolarnia, skład żelaza, księgarnia) całkowite urządzenie drukarni, introligatorni, w ruchu, narożnikowy, dwufrontowy, w mieście powiatowym na Pomorzu, czynsz dzierżawy — 14.500,— zł, podatki 2.985,— zł sprzedamy za 130.000 zł, w tem hipoteka 26.000,— zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 82 425

3. LFTNISKA

i UZDROWISKA

Letnisko

Kuźnica - Zbąska pow. Wolsztyn. Korzystając z pięknej polskiej jesieni 3 zł dziennie. zg 2740

Krynica

pensjonat komfortowy „Małopolanka” obok Domu Zdrojowego, Muzykowskiej Piotrowskiej, przyjmując zgłoszenia na sezon jesienią po cenach niższych. Kuchnia wykwinna, dietetyczna. Informacji udziela bezpośrednio zarząd pensjonatu. zg 82 687

6. OZENKI

Znajomości

matrymonjalne

w zamożnych sferach, szybko, solidnie, dyskretnie ułatwia śluby. Dysponując obfitym doborem. Poznań, sw. Marcin 68, telefon 50-30. zg 81 887

Młoda

przystojna inteligentna wdówka wyjdzie za mąż. Oferty Kurjer Pozn. zg 82 710

Kawaler

lat 40, przystojny, oficer kawalerii w rezerwie, dzierżawca majątku pozna przystojna pania celem ożenku. Oferty z fotografią do Kurjera Pozn. zg 82 743

7. SPRZEDAŻE

Plachty

nieprzemakalne sprzedaje najtaniej Wejman, Poznań, Kościelna 17. zg 80 383

Fabryka

spoż. artk. uruchom wraz z autem bardzo korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Pozn. zg 2 757

„Meble W. Paetz”

Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławka 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

Stara zaprowadzona stolarnia z nowoczesnymi maszynami, centrum miasta Katowice, dobre położenie, istnieje wielka możliwość do wybudowania, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. pod zg 82 801

Elegancki

wózek dziecięcy do sprzedania. Zgłoszenia ul. Krasieńskiego 2, m. 1 i ptr. zg 82 799

Łózko

metal, ang. duże, skład. na sprzedaż. Skarbowska 6, m. 10. zg 82 694

Samochód

limuzyna, stan dobry sprzedam tanio. Marciniak, Puck, Rynek. zg 82 688

Kinoaparat

do zdjęć statywem tanio sprzedam. Marciniak, Puck, Rynek. zg 82 689

Dom

Śmigiel, Kilińskiego 7, ulica ruchliwa, parter przybudówka piętrowa, 5 pokoi, kuchnia, spiżarnia, przedsiobek, duża góra, ogródek około 1/4 morgi, dobrze prowadzony, 10.000 zł. Oferty Dr. Zenk-teler. ng 16 465

Meble

najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielką a Woźną zg 2655

Jadalnie — Sypialnie

oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniej przy Jezińskiej 10 (obecnie Świątostławska) „Dom Okazyjnego Kupna”. Pg 5 893-31.19

1 000 samochodów

rozbrajanych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autosklad Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 2336/7

Meble

najtaniej fabryczny skład mebli Wrocławka 19. dg 2725

Meble

najtaniej poleca K. Bakoś, Stary Rynek 51. zg 79 543

Kolonjalki

mieszkaniami — wyjazd. Adres Kurjer Pozn. zg 82 063

Jadłodajnie

centrum Poznania z wyrobioną klientelą z powodu wyjazdu sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zg 81 817

Domek

las, jeziora, 30 km Poznania. — Skoki, Rachwał. zg 82 511

Radioaparat

dobry, głośnikiem, prad stały, — bardzo tanio sprzedam. Poznań, Warszawska 135, m. 5. zg 82 422

Salon

sprzedam (Ludwik XVI). Adres wskaże Kurjer Pozn. zg 82 418

Pianino

sprzedam, cena 350,— Adres wskaże Kurjer Pozn. zg 82 414

Fiat 501

Tatry
lub oszczędna limuzynka kupie
gotówka. Kurjer Poznański
zdg 82 493

Gazownię
ssaco-gazowa, używana, kupie
gotówka. Agencja Kurjera Pozn.
Gniezno 579. ng 15 667

Kupię
wagę w dobrym stanie dla nie-
mowlecia. Telefon 64-02.
zdg 82 640

Kupię
kanape i 2 fotele mahoni lub
orzech kaukaski. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 82 525

Kupię
konja walacha do lat 12. Olejni-
czak, Łanowa 13. zdg 82 445-6

Kupię
piecyk gazowy 15 litrowy, Jun-
kersa. Zgłoszenia telefon 25-80.
zdg 82 558

Karakuly
na wysoka osobę kupię za go-
tówkę. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 82 707

Biurko
stare debowe kupię. Skarbowa 4
m. 8. telefon 27-78. zdg 82 607

Powielacz
krecony kupię. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 81 951

Jadalnie
używana kupię. Oferty Kurjer
Poznański Pg 6385-35,34

Gabinet
meski zaraz kupię. Oferty Ku-
rier Poznański Pg 6384-35,35

12. DO WYNAJĘCIA

2 pokoje
kuchnia w pobliżu pl. Wolności
odstąpię z meblami. Adres wska-
że Kurjer Poznański zdg 82 349

Mieszkanie
3-2-pokojowe. plac Asnyka 3.
komfortowe wynajmę. zdg 81 408

Pokój
z kuchnią. Koszńskiego, tylko
urzędnikowi zaraz wynajmę. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 81 808

Trzypokojowe
komfortowe, 1 piętro, 12 minut od
tramwaju. Adres Kurjer Po-
znański zdg 81 833

Czteropokojowe
dwupokojowe, trzypokojowe. te-
lefon 50-61. zdg 82 895

Winograpy
czteropokojowe, centralne ogrze-
wanie, pełnym komfortem. uży-
wanie ogrodu od zaraz. Wiado-
mość Tama Garbarska 23.
zdg 82 400

3 pokojowe
łazienka, balkonem. Aleja Szela-
gowska. Informacje Koczorow-
ski, Kłasztorna 6. zdg 82 398

Trzypokojowe
komfortowe. Grodziska 20.
zdg 82 405

5 pokoi
komfort, centralne, lift II. pl.
Nowomiejski, Mińska 9.
zdg 82 479

Czteropokojowe
i p. tr. komfort, willa od 1. 10. —
Radosa 3. Informacja telefon
61-77. zdg 82 484

Pokój
i kuchnia do wynajęcia. Ulica
Swarzędzka 20, Osiedle.
zdg 82 484

Czteropokojowe
komfortowe 66. — Matejki. trzy-
pokojowe komfortowe 56. — Da-
browskiego, trzypokojowe 46. —
Gasiorowskich, pokój kuchnia
25. — „Pawilon”. Pocha 15.
zdg 82 678

Dwupokojowe
z przynależnościami, słoneczne,
bez podatku wynajmę. Wiado-
mość: Żródlana 33. zdg 82 578

Trzypokojowe
meblami przy Starym Rynku
62. — Piekary 26 — 2. zdg 82 786

Pokój
kuchnia, Polanka 20, za mostem
Sw. Rocha, Kucki. zdg 82 679-80

3
pokoje kuchnia, pół roku zgóry.
Chwaliszewo 11. gospodarz.
zdg 82 727

Trzypokojowe
komfort, Pocha odwołanie, me-
blami, komora 72. — urzędnikowi
Oferty Kurjer Pozn. zdg 82 703

Próżny
od gospodarza czynsz zgóry. —
Masztalarska 7a — 5.
zdg 82 702

Trzypokojowe
komfortowe zaraz. Hetmańska
11. gospodarz. zdg 82 696

Dwupokojowe
kuchnia dwa jedno pokojowe —
kuchnia czynsz miesieczny Debiec
Gen. Umińskiego 25 — 10.
zdg 82 745

2
pokoje kuchnia przy tramwaju.
Łazarz, rok zgóry. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 82 546

Pokój
kuchnia, duże, słoneczne zgóry
2 1/2 roku. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 82 796

Czteropokojowe
komfortowe mieszkanie na Ła-
zarzu do wynajęcia. Zgłoszenia:
Ratajczak, Spokojna 6.
zdg 82 547

Czteropokojowe
komfortowe, zaraz, 1 piętro, cen-
tralne, Rogalińskiego 15, róg Win-
klera. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdg 82 573 lub telefon
41-83. godzinach biurowych.

Pokój
umeblowany, komf. bezdzietnym,
samotnym, Ostroroga — Zakret
13. gospodarz. zdg 82 313

13. SZUKA MIESZK.

Poszukuje
mieszkania, jednopokojowego lub
próżnego osobnym wejściem. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 82 519

Pokój
kuchnia poszukuje od zaraz, rok
zgóry. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 397

Mieszkanie 4 pokojow.
z wszelkimi wygodami w okoli-
cach Grunwaldzkiej i Marceliń-
skiej poszukuje od 1 października
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 82 455

Pokoju
chętnie z kuchnią poszukuje. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 82 467

2-3
pokoje kuchnia, łazienka, Jeżyca.
Łazarz od gospodarza, dobry
płatnik. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 483

Urzędnik
etatowy, bezdzietny, poszukuje 2
pokoje z łazienką, najchętniej
Wilda. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 82 435

Pokoju z kuchnią
szukam, możliwie w śródmieściu.
Zgłoszenia Kurjer Poznański.
zdg 82 111-12

Pokoju
kuchni poszukuje zaraz bezdziet-
nego małżeństwa. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 697

15. POKOJE UMEBL.

Przyjmę
na stancję uczennice szkolne, tro-
skliwa opieka, dom kulturalny.
Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8.
(dom narożnikowy). zdg 79 827

Wygodami
(utrzymaniem — bez). Kwiat-
owa 3 — 3. zdg 81 416

Skryta
7 — 7. dg 2 777

Mielżyńskiego
22, I. m. 7. Pokój utrzymaniem.
bez. zdg 82 050

Pokoik
elektryczność tylko solidnemu.
Fr. Ratajczaka 11a, 3 wejście.
m. 69. zdg 82 332

Działyńskich
9 — 6. zdg 81 829

Nowomiejski
6 a — 25. dwa oborne frontowe.
zdg 81 890

Pokój
komfortowy solidnemu panu. —
Poznańska 58a, m. 5 od września.
zdg 82 500

Jedno-
dwuosobowy. Słowackiego 25 —
m. 5. zdg 82 512

Szkolnych
chłopców — panienkę. Łakowa
17 — 20. zdg 82 224

Dwuosobowy
utrzymaniem. Mickiewicza 11. —
m. 3. zdg 82 428

Klatka
centralne. Masztalarska 7a —
m. 5. zdg 82 399

Pierwsze
piętro. Strusia 8, m. 3.
zdg 82 466

Słoneczny
Dąbrowskiego 41. 6. zdg 82 469

Frontowy
panom — fortepianem. Rybaki
8 — 47. zdg 82 470

Elegancki
dwuosobowy. Zielona 7 — 7.
zdg 82 474

Centralne
elektryczność. Śniadeckich 32a.
m. 8. zdg 82 478

Pokój
1-2 osób. Mińska 5, m. 6.
zdg 82 486

Panu
Ratajczaka 11a — 110. 8 wej-
ście. zdg 82 495

Solidnemu
lepszy. Józefa 9a — 6.
zdg 82 499

Utrzymaniem
tanio. Grobla 1b — 8, narożnik
Garbar. zdg 82 380

Dąbrowskiego
23 — 8. zdg 82 433

Zamek
Skośna 16 — 7. zdg 82 431

Kantaka
6 — 8. zdg 82 647

Dwuosobowy
Garnarska 2 — 8. zdg 82 674

Inteligentnemu
panu pokój wynajmę. W. Garba-
ry 40, m. 2. zdg 82 671

Elegancki
telefon. Matejki 61 — 6.
zdg 82 764

Jasna
5 — 9. zdg 82 759

Reya 1
I. prawo. zdg 82 758

Pokoik
tanio. Grodziska 81. zdg 82 755

Dwa
frontowe, balkonem (kuchnia) —
Mickiewicza 14 — 8. zdg 82 749

Jeżycka
45 — 9. zdg 82 748

Pokoik
Słowackiego 39 — 9. zdg 82 747

Pani
Podgórna 8 — 14. zdg 82 746

Pokój
wspólny dla panienek. Garnar-
ska 3 — 2. zdg 82 744

Inteligentnemu
panu lub pani. Graniczna 11, m. 3.
Łazarz. zdg 82 654

Romana
Szymańskiego 9 — 7. zdg 82 552

Marcina
55 — 6. zdg 82 543

Tanio
frontowy, jedno- dwuosobowy.
Wrocławska 38 — 32. zdg 82 542

Komfortowy
utrzymaniem, bez. Mińska 2
mieszkanie 12. zdg 82 539

Łakowa
19 — 4. zdg 82 741

Grotgera
2 — 2 elegancki, niekrepujący —
wygody. zdg 82 740

Dąbrowskiego
5 a — 9. zdg 82 735

Komfortowe
jasne, duże, pianino, bardzo do-
bre utrzymanie zaraz. Stary Ry-
nek 78 — 4. zdg 82 734

Matejki
67 — 2. zdg 82 733

Elegancki
frontowy, Towarowa 21a, m. 24.
zdg 82 732

Panom
pokój miły. Zielona 7 — 6.
zdg 82 805

Śródmieście
2 łączne, centralne, solidnemu.
Zygmunta Starożyńskiego 9 — 29.
zdg 82 803

Półwiejska
2-6 (utrzymaniem) także kształ-
cącym pomoc. zdg 82 798

Frontowy
elektryczność, Stroma 7, I. pra-
wo. zdg 82 792

Małżeństwu
z kuchnią bezdzietnym. Romana
Szymańskiego 9, m. 8.
zdg 82 789

25. —
Prusa 20 — 4. zdg 82 695

Pokój
utrzymaniem blisko dworca auto-
busowego. Zgłoszenia „Par”. Łód
nr. 56.386. Pg 6388-56.386

Dwuosobowy
utrzymaniem. Marcina 74. II.
front. zdg 82 753

Ładny
duży. Górna Wilda 84, m. 3.
zdg 82 781

Dwuosobowy
fortepianem. Piekary 18 — 6.
zdg 82 777

Kulturalnemu
utrzymaniem. Łakowa 15 — 6.
zdg 82 787

Pokoik
Łakowa 15 — 6. zdg 82 788

Klatki
jedno- dwuosobowy. Aleje Mar-
cinkowskiego 24 — 35. zdg 82 785

Słoneczny
z wygodami. Wały Jaziełły 22 —
m. 8. zdg 82 642

Działyńskich
9 — 7. zdg 82 643

Centrum
Sieroca 5/6 — 5. zdg 82 576

Elegancki
cztery, niekrepujący, pianino, bez
wygodami kulturalnemu panu. ul.
Wyspiańskiego 18, I piętro.
zdg 82 564

Frontowy
utrzymaniem bez. Piekary 22, 3.
mieszkanie 11. zdg 82 565

Duży
frontowy, trzem — dwom gimna-
zjum z utrzymaniem tanio bli-
sko gimnazjum Mickiewicza za-
raz. Niegolewskich 12, I.
zdg 82 536

Na Solaczu
wynajmę komfortowy pokój —
utrzymaniem kulturalnemu panu
willa centralnym ogrzewaniem,
blisko przystanku. Aleja Wielko-
polska 51. zdg 82 711

Przyjezdny
Ratajczaka 26 — 6. zdg 82 712

Działyńskich
6 — 3. zdg 82 700

Pokój
Marcin 64, mieszkanie 26.
zdg 82 538

Pokój
próżny, samotnym. Warszawska
135 — Osiedle. zdg 82 536

Pokój
elegancki, obiady. Przecznicza 6.
m. 3. zdg 82 535

Pokój
Piekary 18, m. 13. zdg 82 533

Łazarz
Kossaka 21 — 4, narożnik Wy-
spiańskiego. zdg 82 531

Mickiewicza
13 — 9. zdg 82 530

Niekrepujący
Stroma 7 — 2. zdg 82 527

Pokój
Przemysłowa 1-4 Wilda.
zdg 82 526

Szamarzewskiego
1 — 6. zdg 82 601

Dwuosobowy
ładny utrzymaniem. Pierackiego
9 m. 6. zdg 82 600

Pokój
słoneczny czysty centralne ogrze-
wanie jedne lub dwie osoby. —
Dąbrowskiego 3 m. 19.
zdg 82 599

Pokój
wynajmę. Kopernika 8, m. 2.
zdg 82 598

Przecznica
3 balkon. Topińska. zdg 82 591

Ogrodowa
2-8. zdg 82 615

Zamku
Wały Zygm. Augusta 1-10.
zdg 82 617

Cieszkowskiego
6-7 inteligentnym. zdg 82 618

Pokój
na 2 osoby 15 zł. Grobla 6, m. 19
zdg 82 622

Półwiejska
33 — 7. zdg 82 624

Słoneczny
2 panom. utrzymaniem — uży-
waniem kuchni. Rybaki 31 — 10.
zdg 82 625

Frontowy
słoneczny, elektryczność, łazienka
Wielkie Garbary 1-12.
zdg 82 770

Pokój
z utrzymaniem, bez. Raczyskich
2, m. 3. zdg 82 475

POZNAN

Piatek, 28 sierpnia.
Poznań — 12.03 „Orkiestra
symfoniczna” (płyty): 12.23 kon-
cert rozrywkowy Orkiestry i soli-
ści (płyty): 15.30 przegląd giełdo-
wy: 15.40 wiadomości gospodar-
cze (z Warszawy): 18.00 „Bibli-
teki po dworach” — felieton
(wygl. Szymon Pigwa): 18.10 —
„Nasze wycieczki”: 18.15 mono-
log Stacha Zawalidro: „Jak to
dobrze, że już się kończy wakacje”:
18.25 życie kulturalne i spo-
łeczne Poznań.

OGÓLNOPOLSKIE

Piatek, 28 sierpnia.
6.30 audycje poranne: 11.57 —
sygnał czaru: 12.13 dziennik po-
łudniowy: 15.30 wiadomości go-
spodarcze: 15.45 rozmowa z cho-
rymi (z Lwowa): 16.00 „Głosy
przyrody” — koncert w wyk.
ork. Kameralnej pod dyr. Adama
Hermana (z Krakowa): 16.45 —
„Reportaż z Polesia”: „Gospodar-
ka rybna” — odczyt: 17.08 kon-
cert solistów — wyk. Franca

Warszawa

Piatek, 28 sierpnia.
Morni (sopran kolorat.) (z Ka-
towie) i Zdzisław Ładomirski —
(fortepian) (ze Lwowa): 17.50 po-
radnik sportowy: 18.45 „Otwiera-
my tajemniczą kopertę”: 18.50 —
biuro studiów rozmawia ze słuchaczami P. R.: 19.00 wianke
melodyj filmowych wykona Mała
Orkiestra P. R.: Irena Carnero
(spiew). Tadeusz Dziadosz (re-
freny). Władysław Szpilman —
(fort.) i Jan Zyński (fort.) (z Wy-
stawy Radiowej): 19.30 transmi-
sja muzyki ludowej z Włoch: —
20.00 „Reżyser filmowy” — mo-
nolog z Wyższej Radiowej: 20.15
dalszy ciąg koncertu „Wizanka
melodyj filmowych (z Wystawy
Radiowej): 20.45 dziennik wie-
czorny: 20.55 powiadanka aktual-
na: 21.00 koncert w wyk. Ork.
Symf. pod dyr. Zygmunta Łato-
wskiego (z Poznań): 22.00 —
wiadomości sportowe: 22.15 mu-
zyka salonowa w wyk. Zespołu Fe-
liksa Ptaszyńskiego z kaw. „Zie-
miańskiej” (w Łodzi).

PROPONUJEMY

LAMPOWICZOM

15. SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego w lepszym domu, możl.
z łazienką lub bieżącą wodą,
centralnym ogrzewaniem i telefo-
nem, centrum miasta (lub blisko
dworca) poszukuje od 1 paździer-
nika (gwarantowane). Oferty z
podaniem ceny do „Par” 35,18.
Pg 6358-35,18.

Pokoju umebi.
w pobliżu Kaponiery poszukuje
Niemiec. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 505

Szukam
pokoju na krakiewstwo, blisko
centrum. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 405

Solaczu
rokoju utrzymaniem. Oferty z
podaniem warunków Kurjer Po-
znański zdg 82 443

Pokoju
umeblowanego z wejściem ze
schodów z używaniem łazienki
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 82 453

Umeblowany
niekrepujący, możliwie klatki po-

**MUNDURKI-
UBRANKA
PŁASZCZE
SZKOLNE**

najlepszy krój
największy wybór
najniższe ceny
— tylko —

W. KONKIEWICZ
POZNAŃ (T. RYNEK 3)

ng 16097

Kursy kroju, szycia
przyjmuje, warunki najkorzyst-
niejsze. Klawiterowa, Marii Ma-
gdaleny 1. m. 7. dg 2340/1

Stancja
dla uczenia z pościelą, opieką
nauczycielki gimn. Pocztowa 31a
m. 13. zdg 82 716

Kroju
modelowania wyucze. Strojna —
Podgórną 7. zdg 82 605

Kursy
stenografii, książkowości, pisa-
nia maszyna. — Kromczyńska,
Ogrodną 16. zdg 82 804

Pensjonat
wzorowy dla uczenia. Warunki
bardzo dogodne. Marcinkowskie-
go 19, II. zdg 82 794

Stancja
2-3 gimnazjastów Marcina 74 II
front. zdg 82 784

Pensjonat
stancja dla panienek, troskliwa
opieka nauce, warunki przystęp-
ne. Maleckiego 11 — 5 tel. 68-21
zd 81 510

25. MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej udziela dy-
plom. nauczycielka. Aleje Mar-
cinkowskiego 1. m. 8 (dom na-
roźny). zdg 79 828

Tanio, sumiennie
gry fortepianowej. Dyplom pań-
stwowy. Łakowa 4b — 8.
zdg 81 252

**Wielkopolska
Szkoła Muzyczna**
Ratajczaka 36, filia Pocha 47.
Prospekty bezpłatnie. zdg 82 219

Tenorzysta
z boczny instrumentem potrze-
bny. Ekspozytura Kurjera Po-
znańskiego, Gdynia. ng 15 513

Jazzbandzista
rutynowany i śpiew wolny zaraz.
Oferty „Par”. Toruń.
Pg 6389-64.101

TEATRY

TEATR POLSKI: Czwartek,
27. 8. „Lekkomyślna
siostra”.

Piątek, 28. 8. „Lekkomy-
ślna siostra”.
Sobota, 29. 8. „Lekkomy-
ślna siostra”.

TEATR NOWY: Czwartek,
27. 8. „Miłość już nie w
modzie”.

Piątek, 28. 8. „Miłość już
nie w modzie”.

ADRIA: Dziś — „Dowidze-
nia”.

KINA

Poznań, czwartek, 27. 8.

APOLLO: „W cieniu samot-
nej sosny”.

CORSO: „Denovan Boris
Karloff”.

GLORIA: „Żona dwóch
mężów”.

GWIAZDA: Z powodu re-
nowacji kino od dziś
nieczynne.

OŚWIATOWE T. C. L.: —
„Szkarałatny kwiat”.

METROPOLIS: „Pieniądz”.

RENAISSANCE: „Pieśń
w Legii Cudzoziemskiej”.

SLONCE: „Panowie w cy-
lindrach”.

SWIT: „Bez nazwiska”.

TECZA-Lazarz: „Ostatnie
dni Pompei”.

TECZA-Wilda: „Casino de
Paris”.

WILSONA: „Ich Noce”.

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla posu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

a) Służba domowa

Gospodyni
z dobrą kuchnią, wszelkie pieczy-
wa, zaprawy, prasowanie, chów
drobin, mogąca okazać się długo-
letniem świadectwem i polece-
niem poszukuje posady od 1. 9.
36. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 81 910.

Kucharka
samodzielna, gotuje smacznie, —
wypieka ciasta i załatwia posu-
kiwanie posady, najchętniej szpital-
internat. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 057

Kucharka
lub do wszystkiego poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 128

Panienka
poszukuje posady do wszystkiego
z syciem. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 507

Przychodnia
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 492

Poszukuje
całodziennej posady okolicy Wil-
dy. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 424

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z go-
towaniem. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 419

Dziewczyna
silna zdrowa poszukuje posady
do dzieci, względnie posługi. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 402

Posady
samodzielną gotowaniem do
bezdzielnego państwa poszukuje
do Katowic. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 458

Dziewczyna
do wszystkiego samodzielnie go-
towaniem, z długoletnim świad-
ectwem szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 480

Młodsza
porządnej rodziny cośkolwiek go-
towaniem szuka posady. Łaska-
we oferty Kurjer Poznański zdg 82 491

Dziewczyna
do wszystkiego z małego miasta,
z dobrym świadectwem szuka
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 438

Posługaczka
szuka posady rano do godziny 10.
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 656

Sierota
lat 15, poszukuje posady do dzie-
ci i prac domowych. Oferty do
Kurjera Poznański zdg 82 660

Dziewczyna
szuka posady cośkolwiek gotowa-
niem od 1-go. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 661

Panna
nawskroś uczciwa poszukuje po-
sady lepszym domu, wszelkie
pracy gotowaniem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 666

Posługi
poszukuje na przedpołudniem, o-
kolica Łazarz, Górczyn, dobre
świadectwa. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 644

Młodsza
dziewczyna wyuczona gotowania
do mniej osób z syciem. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 608

Posługaczka
uczciwa szuka posługi. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 586

Posługi
całodziennej poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 561

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 560

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 82 637

Uczciwa
poszukuje posady na Łazarzu od
1. 9. 36. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 729

Panienka
umiejąca szyc dobrze, szuka po-
sady do dzieci lub panny służącej
chętnej wyjazd. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 718

Szukam
do dzieci, lekkich prac domo-
wych, język francuski. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 715

Młodsza
poszukuje posługi lub jakiegokol-
wiek pracy. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 710

Pracownia
dziewczyna poszukuje posady do
wszystkiego. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 529

Poszukuje
posługi z syciem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 603

Szukam
posady gotowaniem dwie osoby.
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 596

Dziewczyna
uczciwa, zaufana, z dobrym go-
towaniem, dobremi świadectwami
szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 620

Służąca
uczciwa poszukuje posady do
wszystkiego. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 768

Szukam
posady do prowadzenia gospodar-
stwa domowego gotowaniem, pra-
niem, syciem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 763

Posługaczka
szuka posługi do wszystkiego. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 762

Panna
sierota, z prowincji poszukuje po-
sady do samotnej osoby lub sa-
motnych państwa. Łaska, oferty
Kurjer Poznański zdg 82 683

Samodzielna
do wszystkiego poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 693

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi przed-
południem. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 82 692

Pokojuowa
lub jako pomoc kuchmistrzyń
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 82 690

Gospodyni
młoda samodzielna z dobrym go-
towaniem przyjmie posadę. —
miejscowość obojętna do 2 — 3
osób. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 780

Młodsza
bardzo uczciwa dziewczyna po-
szukuje posady do wszystkiego. —
skromne gotowanie. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 82 776

b) Inni

Wyryczcielke
pani domu, umiejąca samodzielnie
zarządzać domem, dywulcna
szkoła gospodarstwa Kórnika, cze-
roletnia praktyka na majątku po-
szukuje posady. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 82 515

Higienistka
z praktyką dentystyczną posu-
kuje posady z niskim wynag-
rodzeniem. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 394

Krawcowa
szuka posady po domach 1,50
dziennie. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 457

Panna
6 klas gimnazjum, praktyka bio-
rowa szuka jakiegokolwiek posady,
wynagrodzenie minimalne. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 485

Nauczycielka
egzaminowana szkolę powszech-
ną. Pierwszorządny niemieck.
slabiej francuski, muzyka, szuka
posady. Doskonałe wyniki nau-
czania; wymagania etyczne. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 673

Biurowy
poszukuje posady biurowego, woź-
nego, woźnicy, względnie robotnika,
ewentualnie kaucja. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 588

Panienka
młodsza poszukuje posady po-
czątkującej ekspedientki do skle-
pu spożywczego lub piekarni. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 772

Samodzielna
starsza kasjerka dominjalna po-
szukuje stałego lub przejściowego
stanowiska. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 766

Rutynowana
ekspedientka branży piekarsko-
cukierniczej szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 520

Bezrobotny
inwalida wojenny poszukuje por-
tjerstwa wraz z mieszkaniem. —
Zgłoszenia uprasza Związek In-
walidów Wojennych R. P. w Po-
znaniu, ul. Kozia 8, tel. 29-94.
zdg 82 737/8

Krawcowa
pierwszorządna na płaszcz i suk-
nie poza dom 2 zł dziennie szuka
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 726

Krawcowa
z dobrym krojem poza dom szuka
posady. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zdg 82 719

Panna
lat 22 szuka jakiegokolwiek pracy.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 82 713

Rządca - administrator
większych majątków, lat 41 szuka
posady. Zgłoszenia Inowroc-
ław, skrz. pocztowa 52.
ng 16 385

Haftlarka

umie wszelki haft — artystycz-
ny poszukuje posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 82 581

Szukam

nauczy szycia na trzy lata w mi-
strzyni. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 82 587

Fryzjerka

kursistka szuka posady w Po-
znaniu lub prowincji. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 769

Posadę

woźnicy, stróża, lub inną posu-
kuje, złożyć kaucja bankowa. Zgł.
Kurjer Poznański zdg 82 757

Radjomechanik

obeznany radio - elektrotechnice,
ładowaniem, naprawą akumula-
torów szuka posady. Wawrzynia-
ka 21, Schroth. zdg 82 756

Maturzystka

przyjmuje posadę nauczycielki do-
mowej lub biurowej. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 82 684

Fryzjerka

poszukująca posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 82 593

Krawcowa

poszukuje pracy szycia ze skła-
dów. Oferty Kurjer Poznański
zdg 82 540

Biegła maszynistka
z długoletnią praktyką advokacką,
notarialną, poszukuje posady
w miejscowości obojętna. Zgł.
Kurjer Poznański zdg 82 797

Poszukuje

stałej posady, woźnego, kaucja
1000 zł, tylko w poważnej firmie
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 790

Pomocnik

piekarsko-cukiernik, dzielny, posu-
kuje posady za drugiego, miejsce-
wość obojętna. Oferty Kurjer
Poznański zdg 80 902

Ekspedjentka

długoletnia samodzielna praktyka
spółdzielcza branży kolonialnej
poszukuje posady, najchętniej
utrzymaniem. Zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 81 532

Panna

inteligentna z dobrego domu szuka
zajęcia biurowej, eksped-
jentki. Łaskawe zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 81 743

Chłopiec

16 lat, mający 2 kl. gimnazjalne
n. t. poszukuje posady w biurze.
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 226

27. WOLNE POSADY

Bufetowa

zaraz. Wodna 13. zdg 81 870

Stenotypistka

znająca stenografię polską, nie-
miecką, pisząca biegle na ma-
szynie, potrzebna kancelarii ad-
wokackiej. Reflektuje się tylko
na wykwalifikowaną siłę. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdg 82 176

Poszukuje

od 1. 9. zdolnego hebmisty, który
gra akordem i śpiewa. Zgłosze-
nia z podaniem gaży Kawiarnia
„Grand”, Chorzów 1. Wolności
nr. 34. Pg 6 314-71.91

Pokojuowa

z dobrym poleceniem do pierw-
szorządnej hotelu od zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 193

Służąca

gotowaniem potrzebna. Szwa-
carska 21. m. 19, od 5-7 popoł.
zdg 82 498

Czeladnik

krawiecki starszy potrzebny. —
Lubasz, pow. Czarnków. Anna
Fryś. zdg 82 506

Od 1 października poszukuje
kierownika gorzelni
i pisarza podwózkowego
ze szkołą rolniczą i paroletnią
praktyką. Zgłoszenia do Kur-
jera Poznański zdg 82 423. Nieuwzględ-
nione bez odpowiedzi.

Poszukuje na zastępstwo lub sta-
łą posadę asystent aptekarski
lub młody magister z praktyką
**do apteki na przed-
mieściu Poznania**
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 82 420

Czeladnik

rzeźnicki z kaucją 300. — potrze-
bny na stałą pracę. Gwarancja.
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 440

Siłę biurową

tylko o dobrej prezentacji (o ile
możliwe ze znajomością języka
niemieckiego) poszukujemy za
początkowym wynagrodzeniem 30
zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 82 451

Apteka

koło Poznania poszukuje rzutkie-
go magistra względnie asystenta.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 82 462

Służąca

z gotowaniem pokojową potrze-
bna. Wierzbicice 25. m. 4.
zdg 82 342

Erbedont
ELIKSIR · PROSZEK i PASTA
DO ZĘBÓW

R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 13 552/7

Praktykanta

z dobrej rodziny na bezpłatną
praktykę pod dyspozycję właści-
ciela majątku. Od zaraz. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdg 82 714

Posługaczka

na cały dzień. Rzepeckiego 58 —
Łazarz. zdg 82 602

Fryzjerka

na stałe. Chwaliszewo 20.
zdg 82 597

Krawcowa - krojczyni
może się zgłosić. Fabryka Kon-
fekcji damskiej. M. Malinow-
ski, Poznań, Stary Rynek 57.
zdg 82 767

Kucharka
pierwszorządna. Restauracja
Belweder, Marsz. Pocha 18.
zdg 82 765

Dziewczyna
potrzebna do wszystkiego zaraz.
Oferty Kurjer Poznański zdg 82 750

Dziewczyna
samodzielna, dobra kucharka, czy-
sta, pracowita i zaufana potrze-
bna na probostwo. Zgłoszenia z od-
pisem świadectw podaniem pen-
sji od Kurjera Poznańskiego
zg 2799

Uczennice
do Salonu M6d mogą się zgłosić.
Ratajczaka 9 — 7. zdg 82 808

Sekretarz adwokacki
znający język niemiecki, piszący
na maszynie, znajdzie posadę na
prowincji. Pensja początkowa 80
złoty. Podwyżka w razie po-
większenia się kancelarii. Zgło-
szenia z odpisami świadectw do
Kurjera Poznański pod zg 2797

Kelner
kaucja. Aleje Marcinkowskiego
27 — 13. zdg 82 639

Dziewczyna
uczciwa od zaraz. Polna 9 — 23.
zdg 82 645

Dziewczyna
przychodnia na cały dzień. Woź-
na 14a — 8. zdg 82 667

Akwizytorów
zdolnych, do ratelnego sprzedaży
platerów, wysoka prowizja. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdg 82 651

Współredaktor
znawca kwestii żydowskiej w Pol-
sce.

zdolny
proszony jest o złożenie oferty
do Kurjera Poznański zdg 82 634

Bielizniarka
bielizna meska pierwszorządna,
poszukuje. Stary Rynek 90/82
m. 8. zdg 82 672

Młodsza
wszystkiego zaraz. Granwaldzka
19 — 13. zdg 82 775

Biuralista
młody, ze znajomością angielskie-
go potrzebny do biura handlowe-
go w Warszawie Zakładów Meta-
lurgicznych. Pożądany absolwent
WSH. Oferty sub. „Huta” do
Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek.
Warszawa, Marszałkowska 115.
ng 15 570